

Balogh Bertalan

Vonaton vissza

Újpesten születtem január 11.-én 1935-ben, amire a számmágusok, meg az asztrológusok nagyon szépeket szoktak mondani, különösen a január 11-re, minthogy ez a három egyes „mágikus elsőrendűséget” szokott ígérni. No, a nagy elsőrendűség úgy kezdődött, hogy négy éves koromban, minthogy a két esztendővel idősebb nővérem már iskolába járt, és eltanultam tőle a betűvetés csodáját, írtam egy négy-soros versikét a magam módján: balkézrel, balról jobbra, amit nagyon szépen el is lehetett olvasni – tükörből.

Nem rossz indulás... Ha nagyon szimbolikusan akarjuk nézni a dolgokat, már a legelső betűvetésem sem alkalmazkodott semmihez, ami hagyományos lenne. Ezt a lelki magatartást azóta sem roncolták szét bennem az idők. Az „elsőrendűség” aztán úgy folytatódott, hogy a gépipari technikumba sem vettek fel egyből, minthogy „hor-thysta tiszt” volt az apám, és ez 49-ben nem volt valami jó, különösen, hogy ráadásul a Református Gimnáziumból mentem volna át. Apám kellett bemenjen a technikum igazgatói irodájába, mégpedig immár a „néphadsereg” századosi egyenruhájában, hogy rendet teremtsen. Akkor ugyanis már emennek a hadseregnek volt a katonája, hadmérnöki beosztásban a folyamórségnél mindaddig, míg végül nyugdíj nélkül ki nem rúgták, hogy csak úgy füstölt.

Technikusként voltam aztán rajzoló és tervező az Óbudai Hajógyárban, ahol addig írogattam az üzemi lapnak, meg más helyekre is, míg a lap szerkesztője, Földesi Jóska barátom és egy akasztani való másik barát nem csinált belőlem legalábbis üzemilapos újságíró. Nagy idők voltak ezek egy ifjonc életében. Soha annyi banális marhaságot nem kellett írnom, mint akkoriban. A legjobb az volt az egészben, hogy közben kijártam a MÚOSZ újságíró iskolát, amitől nem lesz ugyan tehetségesebb az ember, de kap egy papírt, ami mégis majdnem több a semminél. A jószerencse aztán elvezetett egy időre az Esti Hírlaphoz is, ahol viszont annyira idegen voltam az ottani szellemi talaj számára, hogy akárhogyan is brillíroztam ott, például saját karikatúráimmal ékesített humoreszkeimmal és riportjaimmal, gyökeret semmiképpen sem tudtam eresztetni. Maradt tehát az üzemilaposság lapos élete, meg a karikatúrarajzolás, mint élvezetes mellékkereset. Megalapítottam a fiatal karikatúristák szakosztályát is a MÚOSZ-ban, miközben főszerkesztettem egy bődületesen banális lapot. Úgy hívták, hogy Közér Újság. Ma is szégyellem. Ráadásul ott addig böszörgettek azzal, hogy „Balogh elvtárs, párttagnak kell lennie a főszerkesztőnek”, hogy nem volt sok választásom: elegendem lett az egészből, és inkább disszidáltam. Olaszországon keresztül Svédországba.

Somolyogva kell megállapítanom, hogy pártokkal és más közösség olvasztótegelével valami megátalkodott nemhasonulási alkati ok miatt annyira nem tudtam magamat összeegyeztetni soha, hogy életemben egyetlen egyesületnek voltam csak tagja: a Nagy-Budapesti Horgász Egyesületnek, annak is csak addig, amíg négy szép márnát nem fogtam a Gellért Szálló előtti szakaszon a kifolyónál, és alaposan meg nem betegedtem tőlük.

Svédországban majdnem 14 évig éltem. Előbb-utóbb amolyan technikai problémák felkent megoldójaként működtettem ott egy-két személyes céget. Igénybe vették szolgálataimat a legnagyobb vállalatok is, noha tele voltak mérnökkel. A nyugati mérnökképzés azonban csakis specialistákat termel. Az egyik a csavarhoz ért, a másik az anyához. A kettőt csak rendhagyó és sokoldalú fenegyerekek tudják. Például egy magyar. Megütközve tapasztaltam, hogy mennyivel találékonyabb és hozzáértőbb a Magyarországon tanult technikus, mint egy svéd diplomás mérnök. Csak az illendőség kedvéért tanultam rá a kis középszintű bizonyítványomra, és lettem hivatalosan is üzemmérnök ott. Közben keveset írtam. Azt is inkább az asztalfiának.

Először is, meg kellett élnem. Amerikában is jobbra pénz kerestem, mint írtam, egészen a nyugdíjazásomig. Az USA-ba is véletlenül kerültem: megismertem gyanútlan turistaként egy nagyszerű hölgyet, és összeházasodtunk. És otthagadtam, míg mások a legelképesztőbb trükkökkel járkák a maguk kálváriáját, hogy bevándorolhassanak, mintha Amerika valóban AMERIKA lenne. Megette a fene az egészet...

Az íráshoz viszont megvan ott a szükséges nyugalmam. Jóformán csakis magyarul írok, mert az írás számomra nem pénzcsinálást jelent, hanem sima önkifejezést, amolyan meditációs tevékenységet, márpedig lélekben nem Amerikához kötődöm, hanem Magyarországhoz. Nem ez a furcsa nekem, hogy ott élván szívemben csakis Magyarországért érzek, hanem az volna lehetetlen, ha amerikaivá tettek volna az idők. Ahhoz a génjeimet kellene manipulálni, és akkor is csak zavaros hibridet kapnánk... A magamfajta embernek csupán egy szélvédett, nyugodt sarokra van szüksége ahhoz, hogy írjon. Hogy aztán az a hely Amerikában van-e vagy Kukutyinban, az teljesen mindegy.

Sok cikkem és velősnek mondható tanulmányom jelenik meg Magyarországon. A fogadtatásuk vegyes: a vastapstól kezdve a kiátkozásig. Mindkettőt méla rezignációval fogadom (különösen az utóbbit), mert kortárs irodalomnak mindig megvolt a maga véleménye és az időknek is. És az utóbbi számít, az, hogy a divatos véleményeken túl valóban tovább izzik-e és tovább lendül-e egy megfogalmazott gondolat az emberek szívében, vagy sem. A kussolva, de alaposan kiátkozott Kaktuszvirágok című könyvem bizonyos definícióit évek múltán is idézték az írók, akik merték, és akiknek megvolt a fülük a könyörtelen tiszta hangokra. Az ilyesmiknek tudok csak igazán örülni. Az sem bánt, hogy az Oszlopszentből már a vájt fülűek sem mertek idézni, mert addigra már megkaptam a magam kis címkézését, ami persze cseppet sem érdekel.

Az izmusok és más számarásokhoz való nem kötődés mégsem magára maradt-ságot jelent, hanem igazi bejáratot garantál a velem egy húron pendülő sokak szívéhez-lelkéhez. És kell-e több nekem? Ha ars poeticát ímék, úgy kezdeném, hogy az egész világ tehet nekem egy szívességet, és valószínűleg ezzel a mondattal is fejezném be. És nem azért, mert „könnyű nekem, aki nem Magyarországon élek”, ám-bár ez is segít valamelyest, hanem mert akármilyen mélyre is kutatok magamban, ezt az alapállást találok, szemben a hazai írók többségével, akik még ma is úgy írnak, mintha állandóan éreznék a hátuk megett annak a bizonyos politikailag helyességnek az árgus szemét. A fiatalabbak pedig a kiadhatóság és az azonnali címkéződés lehetőségei között őrlődnek. Nem is lesz belőlük semmi. Mármint az igazságtevő Időkben.

A másik dolog, amiben mindenkitől különbözöm: a forma. Azok, akik ismerik könyveimet, jól tudják, miről beszélek. Néhány hosszú tanulmány mellett majdnem kétszáz rövid prózából álló könyv: esszék, vélemények, definíciók, meglátások, átkok és áldások... Miért nem írok inkább szokványos regény formában? Mert nekem „így jön”... Költőktől is megkérdezhetnénk ezzel az erővel, hogy miért versgyűjteményt adnak ki, miért nem trilógiát vagy eposzt írnak. Sokszor magamról írok, és egy-egy felismerés vagy definíció akkora lélegzetű formában íródik le, amekkora szükségeltetik hozzá. Az aztán más, hogy ezek némelykor valóban csupán vélemény-, állásfoglalás- vagy definíció-magvak tovább sarjadnak-bővülnek-e az olvasó gondolatai között.

A legtöbben azt mondják, engem nem szoktak az emberek „kiolvasni, és kész”. Inkább böngésznek, eprésznek, újra- és újraolvasnak. Megvan ennek az oka. És éppen a sajátos tartalom és forma teszi ezt. És a jövőben sem fog sokat változni nálam ez a stílus. Ez a könyvecske is szokatlan: monológkisregény, vagy mi...

Mert én már csak ilyen vagyok.

Balogh Bertalan

A szerző megjelent művei: *Kaktuszvirágok, Oszlopszent, Az Iszlám és Európa*

Balogh Bertalan
VONATON VISSZA

Balogh Bertalan

VONATON VISSZA

Budapest, 2008

© Balogh Bertalan, 2008
Minden jog fenntartva!

VONATON VISSZA

Feleségemet közben Belgrádban hagytam, szerető rokonai gondozásában, és az eredeti tervnek majdnem megfelelően átruccantam ide, Magyarországra. Azért csak a tervnek majdnem megfelelően, mert legalább egy hetet gondoltam tölteni „Európa legcsúnyább fővárosában” (aminek egy körülbelül tizennyolc-tizenkilenc évvel ezelőtti felmérés titulálta Belgrádot), mielőtt átjönnék szeretett szülővárosomba, Pestre, egy hétre, hogy körülnézzek. Az idő előtti átruccanás voltaképpen ész nélküli menekülés volt, ugyanis szerbénél talán a magyaros vendéglátást is megközelítően fontos, hogy jóformán szó szerint halálra etessék a vendéget. Egyéb se kellett nekem, aki már egy ideje ismét okos étkezéssel próbálok leadni a súlyomból, amennyit csak tudok, mert ebben a korban már nem szabad az embernek visszaélnie a test teherbíróképességével. Elmenekültem tehát a gibanicáktól, meg a burekoktól, ezektől a meleg előételektől, amelyek önmagukban is gyilokok és mérgek a fogyni akarónak. És ezek csak az előételek!...

Ami meg magát Belgrádot illeti, az állam esett le, látván, hogy rossz hírét tökéletesen meghazudtolva, ma hihetetlenül modern, szervezett, tiszta és elegáns lett. Utoljára 2001-ben jártam ott, és akkor még érvényes volt rá az előző titulus, most meg 2007-et írunk, tehát a hihetetlen minőségi ugrás ezalatt a röpke hat év alatt következett be. Ezért is érintettek annyira keserűen az első pesti benyomások úgy

nagy általánosságban. Mert itt is, nálunk is végbement egy minőségi ugrás ugyan ez alatt a hat esztendő alatt, csak éppen alapos visszaugrásnak nevezhetné ezt egy ismételt európai felmérés, ha volna ilyen. Csüggedt, letargikus ma Európa egyik, egykor legszebb fővárosa. Így éreztem már érkezésem másnapján, amit kimondottan cél nélküli bolyongással töltöttem. Szemetes a város, és szegénységet áraszt... Néhány nagyon szépen megőrzött résztől eltekintve lepusztult embereket látok kedvehagyottan jönni-menni a lényegében lepusztult városban. Nagy a kontraszt a frissen látott Belgrád és Pest között. Ott nemrég még polgárháború és igazi háború pusztított, és mintha mindez meg se történt volna, úgy kicsinosodtak azóta, hogy szinte nem hisz az ember a szemének. Nálunk meg semmiféle háború nem volt, csak éppen, ami talán még annál is rosszabb, valószínűleg egy önpusztítás és nemzetpusztítás zajlik már egy ideje, egy szívós és könyörtelen, országos tönkretétel, aminek immár tagadhatatlanok a külső jelei, nem beszélve a lelkekben végbement pusztításról, ami ilyesmivel jár mint következmény, ha a lélekrombolás és néppusztítás nem éppen maga volt az igazi, titkos cél.

Gyanakvó lesz egy immár sokat látott, korosodó ember, ha nyilvánvaló visszafejlődést észlel. Ilyen gyors és ilyen minden területet érintő pusztulás ugyanis nem nagyon képzelhető el sem véletlenségnak, sem spontánnak, hanem terv és eltökéltség áll mögötte.

A fejem teszem rá, hogy forgatókönyv szerint történik ez az irgalmatlan pusztítás. Szisztematikus.

A rendelkezésemre álló időt persze be kellett osszam. Pesten tehát még két csalódott napom van, aztán usgyi le Szegedre rég nem látott barátomhoz, ahogy ezt levelekben és e-mailekben már régen elterveztük.

☆ ☆ ☆

Szeged felé a kényes-fényes gyorsvonatunkkal... Egy pillanatra felvil-
lan emlékezetemből a hasonlóság, ugyanis utaztam egyszer ilyenféle
luxusvonaton, mégpedig Ceylonban, amikor a hegyes vidéken lévő
drágakőbányákat akartam felkeresni, többek között azért, hogy olcsón
jussak nyerskövekhez, mert akkoriban drágakőcsiszolás volt a hob-
bim. Kevés embernek van annyi és annyira más-más hobbija, mint ne-
kem. Japánoktól vette az a szegény szigetország a vonatcsodát, hogy
felvágjon a turisták előtt. Mindenki alaposan meg is fázott, mire oda-
értünk, mert a légkondicionálás, mint olyan, vadonatúj valami volt ne-
kik, és büszkeségből teljes erővel járatta a masiniszta. Itt most persze
nem trópusi tájak pálmás, hegyes-völgyes vidékén suhanunk szinte
hangtalanul, hanem az Alföld szelíd végtelensége gyönyörködteti
a szemet. Több mint harminc éve nem jártam erre, akkor is fapado-
son... Az Ünnepi játékok egyik előadására jöttem akkor, a délutáni vo-
nattal. Finom nyár volt, az ablakokat itt-ott kissé lehúzták az emberek,
hogy jöjjön már be hűsítő levegő, az se baj, ha párosul hozzá egy kis
füstös vonatszag, meg vonatfütyty, ami természetesen együttjárt
az ilyen utazással. Emlékszem, előbb-utóbb vidám, majdnem családi-
as lett a hangulat: énekeltünk, hogy kellemesebbé tegyük a vonat ko-
cogásának egyhangúságát. Jópofa népdalokkal kezdődött. Három-
négy szilaj legény a távoli sarokban igencsak döntögette a demizsont,

aztán kurjongatni kezdtek, mígnem az egyik rázendített egy nótára. Felnevettek az emberek, de lassan be is kapcsolódtak maguk is, sőt, hogy őszinte legyek, magam is. Szegedig szólt a nóta. A pohár is körbejárt abban a sarokban.

Nézem a mostani utasokat: fegyelmezett arcú, jólöltözött nők és férfiak, nyilván abból az új rétegből valók, amelyik megengedheti magának, hogy ennyit fizessen egy két és fél órás luxusért. Kényesen is vonnák össze a szemöldöküket, és az orrukat is kissé felhúznák, énekelni meg holtbiztosan nem énekelnének népdalokat ezek akkor sem, ha a legények itt volnának, meg a demizson.

Más vonat, más idők, más közönség. Mert hiszen „fejlődünk”. De maga a táj a vonatablakban annyi évtized után is meglepően könnyedén varázsolja vissza a képzeletet a régi időkbe szinte pillanatok alatt. A tájnak, ennek a szelíd síkságnak a végeláthatatlan tere amúgy is teljesen szabadon és messzire engedi a gondolatokat, és nemcsak térben, hanem időben is, sőt az időtlenségbe is átereszti, hogy kalandozzék. A hegyes vidékek népe egészen más. A hegyek csak a körös-körben húzódó többi hegyig engedik a látást, és legfeljebb földereng nekik, ha tudat alatt is a kérdés: mi lehet ott a hegyek mögött, de ez csak a kíváncsiságnak, a találgatásnak, a furfangos képzeletnek ágyaz meg, míg a síkság embeérének nyíltabb, szabadabb, tágabb a lelke; addig száll a képzelete, ameddig csak akar, egészen a végtelenségig, sőt talán egy kicsit még azon is túl, ha kell. A pusztában élők lelki alkata talán azért gazdagabb másokénál, mert rászoktatta őket az örökös térbeli végtelenség, hogy teljesen tárva legyenek képzeletnek, gondolatoknak és bölcsességnek, mint az ég, sőt Isten elérhetőségének az evidens voltát is érzik, hiszen létüknek végtelen tere, maga a síkság is természetesen találkozik össze az éggel ott, messze, földközélen, ahol az istenek laknak.

Oka van annak, hogy nemcsak Krisztus, hanem sokan mások is a „pusztába” mentek, ha igazán szükségét érezték az elmélyülésnek, vagy éppen annak, hogy személyesen átéljék a Teremtővel való egyesülést, ahol a föld és a tengernyi ég realitása és álma képez egyetlen egészet. Azokat a kopár bibliai „pusztákat” persze a fene eszi ehhez

a termékeny síksághoz képest itt. Nálunk nem az élettelenység sterilitásában, hanem éppen a Teremtőtől kapott gazdag termékenységekben élt és él tovább a pusztai lélek. Nagy különbség ez.

De a pusztá így is, úgy is, és itt is, meg máshol is a léleknek ugyanazt az alkalmat adja: a teljes kitárultság élményét és állapotát, sőt akár az Isten közvetlenebb közelségét is.

Az amerikai Harley-Davidsonos motorosok jutnak most az eszembe, meg az öreg indián. A televízió mutatott képeket egyszer egy főköttös, tetovált, marcona Harley-Davidsonos motoros csapatról, amint pokoli robajjal és nyaktörő sebességgel száguldoztak össze-vissza, a csöndhöz és lelki elmélyüléshez szokott vörös földű arizonai sivatagi síkságon, mintha elment volna az eszük. Ha majomcsordát láttam volna rajcsúrozni egy templomban, körülbelül ugyanazt éreztem volna, mert nem illik egymáshoz a kettő. A motoros csordának, meg a majomcsordának is megvan a maga természetes élettere, és a pusztaság katedrális-csöndje egy egészen más dolog... Az ilyeneknek, akiknek a motor repesztése, ereje és tüzes dühe a legnemesebb, vagy éppen az egyetlen igazi élmény, csupán egy csakrájuk működőképes: a legalsó, ami az indiai bölcsélet szerint egyrészt az ember ülepe mélyén helyezkedik el, tehát az agytól és elmétől olyan távol, amilyen távol csak lehet, másrészt nem az intellektussal, hanem csak a párzás elemi igényével van összefüggésben. A legalacsonyabb rendű élőlénynek is csak ez az egyetlen működőképes csakrája, de valószínűleg annak is, aki az országúton vagy egy pusztában nyomja a gázt, hogy felálljon neki a „csakrája” a motor repesztése adta izgalomtól, amitől persze, sohasem áll az fel, akárhogy is adja rá a gázt. Így illenek a faunába a tetovált motorosok, ámbár valójában csak a faunába. A flórába már semmiképpen sem.

A helybeli öreg indián csak hallgatagon nézte az eszement csordát, majd egy hosszú szünettel és egy még hosszabb gondolatjel után ennyit mondott: „Nem tudják ezek, hol őrzöngjenek. És hogy milyen nyomokat hagynak maguk után...”

Mutattak közben légi felvételeket az arizonai sivatagról. Tanulságos volt például az a kilométereken át húzódó, egyenes ösvény, ame-

lyet az egykor ott élő sosoni indiánok lábnyomai alakítottak ki, amint évente egyszer átvonultak egyik szertartásuk szent helyéről a másikra. Gyalog. Régen nem járják már ezt a rituális utat, mert lényegében kihaltak a fehér ember „jóvoltából” több mint egy évszázaddal ezelőtt, de az ösvény, amit hagytak, ma is változatlan, mert a sivatagban nincs jelentősége az időnek: tegnap vagy százötven évvel ezelőtt, nagyjából egyre megy. Sokak szerint az a sivatag is pont ugyanolyan ma, mint a Teremtés után öt perccel volt. A lábnyomok és talán a Teremtő ujjlenyomatai is ott vannak még frissen.

A hallgatag öreg indián szava kissé megeredt, amint látta, hogy a motoros csorda egyszeriben felkerekedik, és eltűnik, ahogy a majomcsorda is eliszkol egyik pillanatról a másikra, amint elvakkantja magát a vezér. Azt mondta, hogy mindig is itt élt, és itt is fog meghalni, mert máshol nem halhat meg. „Jó itt élni, és megszűnni is jó lesz itt” – mondta. „Egyszer egy ismeretlen fájdalmat éreztem a mellemben” – folytatta. „Egyedül voltam, és nagy gyöngeség jött rám, meg szokatlanul erős szívdobogás és fájdalom a mellemben. Lefeküdtem itt, erre a földre, és gondolkodtam. A szívroham lehet ilyen, de nem érdekelt a fájdalom, inkább nagy békességet éreztem magamban és magam körül. Jó volt itt élni, gondoltam, ahogy fektemben az ég tengerébe bámultam, és jó lesz itt folytatni is, ha átmentem a másik világba” – mondta. „Szent hely ez, mert minden hely szent, amit a Nagy Szellem teremtett.”

Magyar változatban úgy hangzana ez, hogy „bölcsőd az, s majdan sírod is, mely ápol s eltakar...”

Nézem a vonatablakkból a síkság végtelen távlatában a vékony, párrás vonalat, ahol a föld és az ég tengere egybesimul... És nem egészen értem, miért ennyire szép nekem ez a végeláthatatlan síkság, vagy miért szebb ez nekem, mint a többi, amit utazgatásaim során láthattam, hiszen Amerikában élek már régóta, sőt amikor még itthon éltem, akkor se nagyon jártam „vidéken”. Szegeden is egyszer voltam csak, meg aztán láttam nagyobb síkságokat is, híresebbeket is, de azoknak a látványa mégsem keltett fel bennem semmi különöset, ami érzelmi

lett volna, vagy több, mint amit a turisták éreznek úgy nagy általánosságban. Itt meg azon elmélkedem, hogy már a mezők zöldje is végre pont úgy zöld, ahogyan az igazi zöldnek lennie kell. Angliában a mezők például szembetűnően, harsogóan zöldek, Kentucky-ban egyenesen kék fűnek hívják az ott honos fűvet, és szó ami szó, valóban majdnem hogy kékebb, mint amennyire zöld. Másutt meg sápadt marad a mező, akár az esős évszakban is, mert olyan fajta. Az itthoni magyarnak nyilvánvalóan nem tűnnek fel ilyen árnyalatnyi különbségek, de a külföldről hosszú évek után hazalátogató észreveszi az ilyesmit.

Milyen számunkra az igazi zöld?

Ilyen. Amit itt látok.

Elképzelni sem tudom zászlónkban a „rendes” zöld helyében, mondjuk, a haragoszöldet, vagy a zöldet, ami majdnem kék, vagy a sápkórosat, és mindjárt megértjük, hogy miért hagyta jóvá egykor az ízlés az igen összetett kompozíciójú zöldek közül pont azt az árnyalatot, amit végül helyénvalónak, sőt zászlónkra valónak ítélt.

Meglehet, hogy azért, mert a százféle árnyalat közül az az igazi nekünk, amelybe beleszülettünk, ami mindenütt körülvesz bennünket, amiben élünk, amit itt látok a vonat ablakából is.

Élvezem a tájat, a szelídségét és a végtelenségét, és a színét is, és majdnem elnevetem magamat, amikor viccből úgy fogalmazom meg magamban a táj szépségében való édes elmerülést és feloldódást, hogy otthon érzed magad komám, mert az igazi árnyalatú zöldbe érkezétkél vissza. Ámbár az is lehet, hogy van ebben valami. Pszichológusok jókat tudnának okoskodni ezen. Azon is, hogy egy eredetileg tipikusan pesti öreg fiú nem csak a régi hazáját látja viszont, amikor ismét a síkságon vonatozik át, hanem önmagának az alapvonását hozza benne felszínre a hazai táj, azt az önmagát, ami mindenek alján ott szunnyadt egész idő alatt, külföldön is, és minden írásának az alaphangjában is: a genetikusát, a síkság magától értetődő, különös szeretetét, a pusztáét, ami talán egykor, sok-sok generációra visszamenően az otthon kerek világát jelentette, és megmaradt a génemlékezetben, mint a hajszín és az arcszabás. Meglehet, hogy ezzel magyarázható a sajátos „hazaérkezés-érzés”.

Nem hiszem, hogy sokat lehet vitatkozni a génekkel, mert azok ott vannak minden sejtünkben és az agytekervények minden fordulatában, meg a szívben, akár tudunk róla, akár nem, akár itt él az ember, akár Kukutyinban.

Enyhe dühroham kerülgetett például Pesten, amikor az évtizedek óta nem látott kedves barát dicsérően megjegyezte, hogy „annyi idő után még milyen hibátlanul beszélek magyarul”, meg hogy „annyi év után honnan az ördögből jönnek belőlem nyelvilleg olyan tiszta írások, mintha itthon élnék”... Mintha a távolban élés mindjárt ki is cserélne az emberben az égvilágon mindent, fundamentummal együtt. Abszurd számárság még elképzelni is.

Biztos vagyok benne, hogy ugyanígy botránkoztatja meg az erdélyi magyart is, ha azt mondják neki, hogy „milyen szépen beszéled még a magyar nyelvet”, amihez okvetlenül odaérzi az ember a ki nem mondott vérig sértő mellékmondatot is: a „pedig te már majdnem románná válhattál”-t. Vagy ami még rosszabb: az önkéntelen elszólása annak a vallomásnak, hogy annyi de annyi évtized után már rég lemondunk rólad. Te meg még mindig beszéled a nyelvünket...

Ami engem illet, lehet, hogy ez csak egyéni dolog, de az az igazság, hogy én nem csak „megőriztem” magamat úgy, ahogy mindig is voltam, hanem világos dolog számomra, hogy mindig is az leszek, aki mindig is voltam, ahogy elnézem a dolgokat.

Ami meg a több évtizedes távol élésből következhető esetleges idegen akcentust illetné, az én esetemben sem úgy történt, ahogy sok idegenbe került magyarnál. Nem hogy idegenes hanglejtés volna észlelhető a beszédemben, hanem időközben elvesztettem azt a csúnya pesties melódiát, azt a kissé affektáló, éneklő hanghordozást, ami valószínűleg rám is rám ragadt, amíg itthon éltem. A távolban élés inkább ezt a ráakódást takarította le rólam. Ma inkább azt tapasztalom, hogy az itteni magyarok beszélnek másképpen az édes anyanyelvet. Összefutok a lépcsőházban a szép szomszédasszonyal, és egy kedves „jaareggélt” röppent felém. Itt született, itt nőtt fel a nyelvben Budán, de egyetlen magánhangzója sincs egészen a helyén. Az ó-ból hosszú-

kás aa lett, az első e hangból, ami, azt hiszem, úgynevezett zárt e kellene legyen, nyitott e lett, a második e hangból, ami nyitott e kellene legyen, zárt e lett, ha nem éppen egy rövidke é: Jaareggélt!

Mit mondjak neki? Mondjam, hogy az én időmben... Istenem, már én is kezdem használni ezt az öreguras kifejezést... tehát az „én időmben” volt olyan az iskolában, hogy beszéd- és értelemgyakorlat. Tantárgy volt! Rendes tantárgy. Nem volna könnyű segíteni az ifjú generációhoz tartozó szépasszonyon egy röpke, egymás melletti elsuhanás közben, egy lépcsőházban, ha egyszer más iskolát, más utat járt meg. Ízes jó reggelt kívánok neki inkább, kissé jobban hangsúlyozva a magánhangzókat, hátha észrevesz valamit... De bármerre megyek, a magánhangzók megbolondulását hallok. A HÉV-en a kislány a közelemben például majdnem pontosan hejőgyeert mond, amint a volt hajógyár mellett haladunk el. Hajógyár(!) kislányám, a-ó-á, nem pedig e-ő-ee, a kutyafáját! (...És persze ez sem „kutyefeejeet”)

Kár ezért a nyelvért! Nagyon nagyon nagy kár. Arról nem is beszélve, hogy Pesten újabban ma igen sokan pont olyan idegesítően sejtítik például az „s” hangot, mint ahogy azt a valamikori színpadikomikustól, a kisj vörös Kabosj-tól hallottuk először. Neki volt idegen akcentusa, annak a kis gnómnak, meg a nazális, affektáló követőinek van. És sok követője van. Nemcsak az utca népe, hanem sok híres tévésztár és sokat beszélő politikus is így beszél: sjesjegve. De mindez csak melleleg fortog elő bennem, mert nem volnék az, aki vagyok, ha nem lennék hajlamos hirtelen fel-fortyanásokra.

A síkság végtelensége...

Igen, a tekintet belenyújtózik ebbe a végtelenbe, és megpihen benne... mert gyönyörű a léleknek ez a színárnyalat és ez a táj, mert évezredek óta tud élni a lélekben a pontos fogalom egy sajátos színről és egy sajátos szépségről, és azt csak itt éli meg a lélek a maga teljességében. Aki sokáig volt egészen máshol, átéli ezt itt. Aki itt él, annak észrevétlen mindez, mint a levegő.

Az immár három és fél évtizedes külföldi élet azonban mégis érezteti a hatását. A hazaérkezetségre ölelésre emlékeztető melegén túl azonban, sajnos, a realitás is közbeszól itt-ott, még hozzá szívszorítóan.

Például, kicsinek, rettenetesen kicsinek érződik nekem most ez az ország, mert valóban kicsivé is vált. És az autóutak, meg az autók előbb-utóbb, meg talán ez a vonat is mind több magyart ébreszt majd rá erre a tényre. Itt ülök, merengek a táj „végtelenségén”, és nem tudom nem megállapítani magamban, hogy sokkal nagyobb távolságokhoz szoktam már észrevétlenül, mert Amerikában, alkalomadtán, egész nap vezetem a kocsit, és nem hogy nem követek el határsértést, hanem esetleg félútnál sem tartok még a városig, ahová igyekszem. Egyik munkahelyem például hatvan kilométerre esett. Ezt tettem meg minden reggel és este, és ebben ott semmi különös nincs. Itt meg, ha rendes ritmusra dohányozom, két cigarettát fogok elszívni útközben, és a harmadik már „külföldre” esne, ha egy kicsit tovább suhanna a vonat... Külföldre, ahol a pricsa szerbszki vagy a nyustyu rumunyestyje járja. És ahol mégis ugyanez az itteni zöld szín folytatódik, mert a természet nem tud ilyen határokról.

Gyönyörű ország, de borzasztóan kicsi. Ezt érzem, és ez elég egy hangtalan sóhajhoz.

Meglehet, hogy minden hazacsöppenés általában ezzel a „hogyhogy ilyen kicsi ez?”-érzéssel jár, mert a dolgok talán meg is nőnek kissé, nemcsak megszépülnek az emlékekben. 46-ban is valami hasonlót éreztem, amikor a Lónyai utcai Református Gimnázium internátusából visszaköltöztem a szüleimhez, újpesti lakásunkba, mert apám szerint, és valóságosan is, olcsóbb volt, ha bejáró leszek. A mindössze fél tanéves internátuskodás után a konyhánkat meghökentően kicsinek találtam, és a szobámat is, amiben felcseperedtem, mert addigra már termékhez szoktam, és egyébként rendes méretű lakásunk konyhája, meg a szobám, és úgy az egész egybevéve, valóban kicsi volt, ha nagyon négyzetméterezni kezd az ember. Furcsán kicsinek tűnt, ha nem is tartott tovább ez az érzés, mint talán egy-két órát, hogy ismét a gyerekkor évtizede alatt beidegző-

dött fordulásokkal közlekedjem a régi bútorok között, és teljesen otthon legyek. Érthető ez. Tágabb helyekről vissza az ismert kisebb... Szokni kell hozzá.

Valóban üresnek, majdnem hogy elhagyottnak tűnik a vidék, amint Pesttől eltávolodunk. Némelyütt egy távoli település tűnik fel, amarra egy falucska templomtornya a látóhatáron... tanyabokrok vagy magányos tanyák mint apró szigetek egy zöld tengerben... Majdnem azt kérdezem, hogy hol vannak a magyarok, hol az a tízmillió, ami megmaradt (ha még megmaradt annyi) ezek között az esztelen határok között, mintha nem tudnám, hogy mezőgazdasági területek nem hemzsegnék felhőkarcolóktól Japánban sem és sehol a világon. De mégis, az űr, a sok megműveletlenül hagyott terület és a néptelenség!... Már maga a szám is ijesztő egy kicsit. Tízmillió, gondolja az itthoni magyar, és érez valamiféle büszkeséget is a szám nagyságában, mert mégis jelentős szám ez Európában, sőt az is ad a büszkeséghez egy cseppet, hogy noha lélekszámunk már régóta ezen a szinten áll, nem nagyon csökken a szép kerek szám alá, a filozofikusabb természetűek meg esetleg azt is érzik a jól hangzó tízmillióban, hogy íme, ilyen történelem és oly sok viszály után még mindig vagyunk ennyien! És mindez igaz is.

A tízmillió azonban életveszélyesen kicsi szám tud lenni, ha más oldalról nézzük, mondjuk, a világ hatalmas népeinek a tömegéhez viszonyítva. Sok város van ugyanis a világon, amely népesebb nálunk. Nem országok, hanem városok! Úgy, ahányan vagyunk, a magyar nép teljes létszáma történelmestül és mindenestül majdnem elérné például New York városában, Mexikóvárosnak meg legfeljebb néhány kerületét töltenénk ki csupán, ami ugyancsak érvényes volna Bangkokra és egy sor más világvárosra, amely több lelket számol, mint ahányan mi őrzünk itt keservesen, ha őrzünk még egyáltalán, egy hasonlíthatatlan különlegességet: a magyarságot.

Városállam lennénk máris, csak éppen sohasem jut eszünkbe ez a tény?

Városállam, tágas, elhanyagolt konyhakerttel körülöttünk?

A tótok sokkal optimistábbak nálam, amikor azt mondják rólunk, látván hagyományos és folyamatos történelmi hanyatlásunkat, hogy még egy háború, és városállammá zsugorodunk, mert nem tudom, tényleg kell-e ehhez egyáltalán az a bizonyos még egy háború. Szerintem a béke, az a fajta velejéig hamis béke, amit az EU-őrülettel önként(?) vállaltunk magunkra, pont elég lesz ahhoz, hogy városállammá szűküljünk területileg is, és úgy mindentől, brüsszeli központtal. Minden lehetséges. A legelképzeltetlenebbnek hitt dolgok az igazán lehetségesek, mert azokra készül föl legkevésbé az ember vagy egy nép. Trianon is lehetséges volt: az az „elképzeltetlen” mértékű országcsönkítés, amire a történelemben nemcsak Európában, hanem sehol soha sem volt példa a világon.

És megtörtént!

Mennyivel könnyebben fog a végleges és teljes kapituláció bekövetkezni, ha a nép idegen lelkű politikusai hivatalosan hozzájárulnak, hogy iparunk idegen kézbe kerüljön, aranyfedezetünk elillanjon, pénzünk se saját pénz legyen majd, hanem egyfajta közös kassza urai kezeljék majd azt, korlátlanul telepedjenek be testben-lélekben idegeinknek, akárkik, a politikai húzásokat mások dirigálják hazátlan politikusainknak, a hadsereg egy röhej legyen, és portéka és préda legyen itt minden, még az anyaföld is...

Ennél egy nemzet már igazán nem tud meztelenebbre vetkőzni!

Mennyivel könnyebben fog a tökéletes megsemmisülés bekövetkezni így, fegyverek dörgése nélkül?

Játszi könnyen.

Sőt, a nemzet önmegsemmisítése nemcsak folyamatban van, hanem gazdaságilag már voltaképpen megtörtént. Ehhez már csak az kell, hogy etnikailag vagy genetikailag is tönkretessenek bennünket, akik iparilag, gazdaságilag, egészségügyileg és minden más lehető módon tönkretettek bennünket. És akkor már szimpla múlt idő leszünk.

Borzasztó ezt látni és átérezni, és tudni, hogy Herdernek végül mégis igaza lesz. Mert igaza lesz. Mert egy dolog a hülyén túltelje-

sített-keresztény módra türelmes nép, és megint más az az ilyen vagy amolyan vezetőréteg, amely minduntalan e jóhiszemű nép fölé pofátlankodik, és esetleg történelmi zsákutcába, ha nem éppen a történelem szemétkosarába sodorja a nemzetet.

Kicsiben ugyan, de megbotránkozva láttam a nép és vezetői közötti különbséget New Yorkban, a Magyar Ház egyik összejövetelén, ami magyar kormánytagok és más úgynevezett politikusok ismertető előadására rendeződött évekkal ezelőtt. Ott ültek a helyi magyarok, öregek és fiatalok, nők és gyerekek, mintha templomba jöttek volna, és türelemmel hallgatták a szónoklatokat, legalábbis a kezdetén. A fő beszélő kifogástalanul elegáns öltönyben állt az emelvényen, de a piros-fehér-zöld terítővel ékített hosszú asztal mögött ülő többi „politikus” szemet bántóan nem politikusnak látszott, pedig azok voltak: magyar politikusok, országgló pozíciókat és befolyást képviselő honatyák, csak többnyire meglepően fiatalok, és főleg nem oda illőek. Egyikük-másikuk borbélynál sem járt már régen, és mintha egyszerű kis jabrancnak maszkírozták volna magukat, vagy kerületi KISZ-titkárnak.

Közel ültem, láttam, hogy egyikük igazán jobban kipucolhatta volna a cipőjét is, mielőtt ide jött. Már a közönségnek kijáró tiszteletből is.

A fő szónok arról beszélt, hogy vadászipulópól-vásárlásra jöttek, tárgyalni.

Így! Egyszerű, utcai ruhában, sportöltönyben, többnyire nyakkendő nélkül, meg garbóban! Vagy csak az itt egybegyűlteket veszik semmibe?

Valószínűleg hozzászoktak odahaza, hogy így is mindenki hasra esik a nagyfejeknek kijáró pódium abszolút tekintélyétől, meg a betöltött magas pozíció adta rangtól, vagy már oda se figyel, de e nagy csinnadrattával és tirádákkal kezdődött előadást hamarosan hozzászólások követték, és ettől botrányosan kurtán-furcsán be is sült a gyűlés. Mert nem a számukra megszokott birka közönséggel volt dolguk ebben az esetben, hanem emberekkel, akiknek megvan a véleményük, kimondják, kérdeznak, odamondogatnak, hogy csak úgy recseg, és egyáltalán nem hatódnak meg a szólamoktól.

„Atyaisten, ilyen odahaza a demokrácia? Ilyeneket választanak meg a nép képviselőire?” dűnnyögte valaki mellettem a kijárat felé tartván, mert felszedelőzködött a közönség, és úgy ahogy volt, ott hagyta az egészszet.

A nép és választott vezetői...

Azt hiszi, mert elhiszi, aki elég buta hozzá (sőt immár az egész világ), hogy demokráciában a nép esze majd a vezetésre legalkalmasabbat választja ki. Azám! A legjobbat és a legnemesebb jelleműt! Mint Clintont vagy Nixont, meg a két Bush-t, hogy ne hazai példákat hozzak. És ilyenek, meg persze pufajkás Gyulákhoz hasonlóak sülnek ki a demokrácia szisztémájából nálunk is, csakúgy, mint mindenütt másutt. Azok meg aztán kialakítják a maguk kabinetjét, a Parlament is feltöltődik, méghozzá igen demokratikusan, olyan alakokkal, akik nem nagyon hasonlítanak Tisza Istvánra, és esetleg ebek harmincadjára juttatják, majd pedig eladják az országot, úgy ahogy van. Általában megalkítja a kabinetjét a feltűnő gyakorisággal csalással „megválasztott” miniszterelnök, és olyan ország is van, ahol a bűnbandájával veszi körbe magát a közbűntényes miniszterelnök. Országá válogatja...De a választási csalás mindinkább szerves része a mai választásoknak csakúgy, mint az, hogy a csalás végül bebetonozza a csalók hatalmát.

Kutyakomédia!

Különös, hogy milyen simán nyelte le a kerek világ a politikai választásos demokrácia békáját, ezt a világméretű blöfföt, noha a napnál világosabb, hogy sunyi, hamis, művi, hazug és korrupt, tehát csapnivaló szisztéma a demokrácia, mert noha szólamaiban a nép akarátát emeli az égig, az az igazság, hogy a demokrácia csak azoknak fene jó, akik a népeket meg akarják majmolni és végül uralni, mert a rendszer eredendő korrupsztágánál fogva az a bábfigura és annak garnitúrája választható meg (és választódik meg) „demokratikusan”, amelyik a legkezelhetőbb egy világuralmi terv megvalósításának elősegítésére.

Megette a fene!... Ne áltassuk magunkat, ha el is megyünk szavazni, mert államfőket igazándiból nem mi választunk. Államfőket – kiszemelnek nekünk. Valakik.

Amióta láttam a tévében, hogy a szabadkőművesség nagy világkongresszusán, Kaliforniában, Gorbacsov tartotta az ünnepi beszédet, nem mendemondának tartom, hogy vannak világuralomra törő nyilvános, vagy félig titkos, vagy egészen titkos világsszervezetek, amelyek egymás ellen küzdenek a hegemoniáért, de amelyek egyaránt imádják a demokráciát, mint államformát, mert tetszés szerint tuszkolhatják így a népek fölé a maguk emberét.

Tito is szabadkőműves volt, Antall is... (Szaladt is Antall Ukrajnába, lemondani Kárpátaljáról, mert ezt a parancsot kapta).

Kezdett ez a dolog szaglani nekem már régen, amikor elkottyantódott valamelyik lapban, hogy Olof Palme, Kissinger, Kreiszki, Willy Brandt és sok más akkori fontos ember egyszerre és egyazon tanfolyamon kapott gyors kiképzést az USA-ban, majd közvetlenül utána, csodák csodájára, mindegyikükből kulcsembert lett. Demokratikus választás alapján. Ugyebár.

Ez a titkos hatalmak egyik szerszáma. A pénz, a népséget megmámoroló sajtó, a rossz pedagógia, a szellemi züllesztés, a nemzettudatból való kifogatás, meg persze a demokrácia.

Azzal is lelepleződik a demokrácia mibenléte, hogy nincs vörösebb posztó a legtöbb (vagy legkevésbé sikeres) demokratikus államban, mint éppen a nemzeti felfogás, az egészséges nacionalizmus. Pedig a népek egyetlen létező természetes szándéka az, hogy a saját utjukat járják, azt az utat, ami őbelőlük következik, nem pedig amit kívülről diktálnak nekik. Ez a mi esetünkben az úgynevezett „magyar út” lenne, ami ellen intézményesen prüszköl is a globalizálni akarók lúdtalpas hada. Meg is kapják a tömegnek, a semmirekellő népségnek tekintett népek a nemzeti érzést sekélyesítő internacionális „zenét” és táncot, a zuhanó színvonalú iskolákat, a magazinok kínálta műveltség, a ponyvát irodalom helyett, a CNN-t pártatlan tájékoztatás helyett, a hamburgert, a Colát, a drogot és a már-már ideológiának számító és minden nap és minden szócsóból áradó maszlagot, hogy Európának az Egyesült Európa az igazi jövője. Mert hogy milyen nagy-szerű is az Amerikai Egyesült Államok...

Csakis internacionális, vagyis hazátlan lélek kívánhat magának egy határok nélküli, és előbb-utóbb etnikailag is összemosódó világmetrű népkevercset, mint „tágabb hazát”, ahogy egyik politikusunk becézte az EU-t egy eszement pillanatában.

Szívesen hallgatja el ez az internacionalizmusban léboló lélek, hogy voltaképpen kopírozhatatlan valami Amerika. Ráadásul, az európaiak sokaságának a felszínes véleményével ellentétesen, Amerika egyáltalán nem is AMERIKA, csupa arany nagybetűkkel, hanem a megélhetést illetően egy nagyon-nagyon kemény ország, nem beszélve az általános kulturálatlanságról, valamint arról, hogy az a romantikusan megénekelt „olvasztótégely” is csak jellegtelen kevercset csinál egy-két generáció alatt az európai identitással érkezett bevándorlók jelentős részéből, de tulajdonképpen nem olvaszt. Sőt! Minden etnikum lélekben és valóságosan is keresi a maga fajtáját, és a kétségtelen kevercscsinálás rombolása ellenére is a nagy fene olvasztótégelyben inkább kristályosodás figyelhető meg Amerikában: gettósodás. Fizikailag is, területileg is, és eszmeileg is. A feketék például annyira különálló etnikumnak tartják már magukat, hogy újabban speciális néger karácsonyuk van, (Quanzának nevezik), sőt nemrég már külön nyelvet is akartak maguknak hivatalosíttatni (!). Igen komoly próbálkozásnak voltunk tanúi, hogy hivatalosan is más nyelvként fogadja el Amerika az úgynevezett ebony-t, azaz az angolnak egy gettósan és szörnyen megnégeresedett variációját, amit a „kristályosodás” ambíciója kreált roppant sovíniszta buzgalommal. De az olaszoknak is, a „latinóknak” is, a németeknek is, a horvátoknak is, az ukránoknak is, és egyáltalán, minden etnikumnak megvan a maga gettója. A magyarnak is. Vannak magyar klubok, könyvüzletek, templomok, cserkész- és más egyesületek, sőt, ezen túlmenően, egyfajta igen sajátos magyar gettósodásról is beszélhetünk, amennyiben mi főleg könyvek és meglepően sok magyar újság (azaz sajtó útján!) érintkezünk a legjobban. Míg más náció egymásba bújik, mi nem szeretjük egymás testközelségét, és mégis gettósodunk a magunk módján. „Eszmei síkon”. Ha egy vállalatnál magyar dönti el,

hogy kié legyen a meghirdetett állás, azt holtbiztosan nem magyar kapja meg. Egy mérnök barátomtól hallottam ezt, amikor bevándoroltam. Aztán személyesen is megtapasztaltam ezt. Többször is. És mégis gettósodunk. Kopunk, morzsolódunk, de gettósodunk. A közös szál, az, hogy te is magyar vagy, meg én is, úgy látszik így is, és végül mégis, és teljesen el nem téphető...

Az EU is előbb kevercset kreál majd a hazai magyarokból, meg a többi népből, amerikai módra, különösen, hogy ámulatra méltóan mély történelmi gyökereink kutatása, feltárása, hangoztatása vagy tanítása a legkevesbé rokonszenves ambíció ma, miközben továbbra is intézményesen engedünk be, sőt szinte édesgetünk ide minden jöttmentet. De tudom, a felszínesen, majd pedig etnikailag is alaposan összezavart és kultúrájából, gazdaságából és szuverenitásából kiforgatott népek előbb-utóbb eszeveszetten fogják majd keresni a maguk identitását és határait. Amikor már igen megkopott az, és alaposan lemorzsolódott a lelkekről. Keserves külső-belső lelki harc lesz ez sokaknak. Ez a távlatra vonatkozó egyik véleményem.

Különösen Európában nézünk gyors „visszakristályosodás” elé, hiszen itt minden náció eleve „kristályossá” evolválódott a maga esetleg sok évszázados történelmében, és hogy őszinték legyünk, ezért aztán nem is nagyon tudnak más-más nációk jól összeférni, sőt szeretni is egymást, hiszen az egyik „kristály” belső harmóniája és rendje nem képes, tehát nem is akarja megérteni a másikat. Különben már régen és magától egybemosódott volna Európa. Ha lett volna vagy egyáltalán lehetséges volna egy ilyen természetes tendencia. De sohasem volt ez természetes, és sohasem lesz.

Bizony, bizony, mindig figyelni kellene először is a természetes és nem természetes tendenciákra. Tudnunk kellene például arról is, hogy a demokrácia soha sem jelent meg sehol önmagától. Tehát természetellenes szerkezet. Nemzetek egy kalap alá vétele sem sikerült hosszútávon soha, sehol, akármennyire is igyekeztek gazdasági, politikai vagy katonai erők összeabroncsolni különböző népeket. Mert ez is a dolgok természete ellen szól. Akkor meg mi a fenének erősködnek

valakik azon, hogy Európa, és benne mi magunk is váltsunk át mind-örökre erre a két tökéletlenségre. Még hozzá történelmi mércével vagy arányokkal nem is mérhető villámsebesen! És hogy lehet, hogy erőtlenség ellen a két tökéletlenség ellen a tiltakozás?!

Nem értem az embereket.

Senki sem gondolkodik már?

Vagy sohase gondolkodott?

Vagy a háttérben drótokat rángató internacionális, titkos erők annyira hatalmasok volnának, hogy a kerek világot bele tudják vinni a demokrácia tökéletlen rendszerébe, majd pedig megvalósítják a „világfalu” tökéletesen abnormális álmát is?

Igen, annyira hatalmasok!

Alighanem egyrészt a háttérerők roppant befolyásáról van szó, és ugyanakkor arról is, hogy a népek észrevétlenül, de alaposan „meg vannak már dolgozva”, hogy „szép” magyarsággal fejezzem ki magamat.

Mert meg vannak dolgozva.

Azt hiszem, a hazafiasság, mint egészséges és természetes lelki alapállás akkor kezdett sikkadni a lelkekben, amikor a történelemben megjelentek a természetes nemzettudatok mellett más eszmeiségek, például az országot-világot egy kalap alá venni szándékozó eszmerendszerek: a vallások, mint olyanok.

Tudom, nem volna jó ezt szóba hozni, de megette a fene, ha az ember úgy akar eljutni a dolgok nyitjához, hogy közben politikailag korrekt akar maradni, és nem akarja, hogy bárki is összevonja a méltóságos szemöldökét.

Az az igazság, hogy csúnyán (és illetéktelenül) beleavatkozott a kereszténység is a nemzetek lelkivilágába, amennyiben saját eszmerendszerét tette kötelezővé, miközben elfojtotta, sőt sok helyütt egyszerűen kiradírozta a nemzettudatot, vagyis azt az eszmerendszert, ami az illető népek tudatában alakult ki a történelmi túlélési folyamat hosszú-hosszú során, mint azonosságtudat.

És nemcsak a kereszténység hatott így. Gondoljunk csak a perzsákra, hogy csak egy nem-európai népet említsünk a sok közül.

Azok is mohamedánok ma, sőt talán már lélekben is inkább azok, mint sem, mert irgalmatlanul kiradírozta több ezer éves, eredeti nemzettudatukat az új vallás, amely nem őbelőlük következett, hanem kívülről érkezett hozzájuk, és kéretlenül. Nemzettudatok, történelmek, őstörténelmek, mondák, népi hagyományok, sajátosságok, sőt a világban itt-ott egyenesen anyanyelvek radírozódtak ki teljesen a vallások „ájtatos” jóvoltából.

Okvetlenül szükségesek voltak ezek a voltaképpen megbocsáthatatlan lélek- és tudatrombolások?

Épp oly balgaság ezt kérdezni, mint azt, hogy mire volt jó az özönvíz. Annak is megvolt a maga oka és ideje, és a vallások korának is. De tudni kell közben egy nagyon fontos dolgot. Azt ugyanis, hogy minden vallás ideológia is egyben, nem csupán liturgia és ima, és azt is tudnunk kell, hogy képtelenek az ideológiák, vagy más-más szisztémára készült szoftverek megérteni egymást, vagy akár csak összeferni, és egymásnak alá- vagy fölérendelni magukat.

Az egyik eszmének, a tudatosan szervezettnek és agresszívnak győznie kell, a másiknak meg pusztulnia. És mely eszmerendszerek voltak az agresszívak és szervezettebbek? A világosan és tételesen írásba, dogmákba foglalt vallásideológiák vagy az azonosságtudatok (vagyis nemzettudatok), amelyek a maguk természetéből adódóan „csak” léteznek, de teljességgel leírhatatlanok és pontokba szedhetetlenek?

Nyilván az utóbbi kellett legyen a vesztes, ugyanis a győzelemhez sohasem volt elegendő, ha akár évszázadokra vagy évezredekre visszamenően is igaz egy érzés, egy tudat. Sohasem elegendő az, hogy igazunk van! Érzésbeliség és tudatbeliség nem érv és nem elegendő ellenpont, nem tűz és nem vas egy tételekre hivatkozni tudó eszmerenddel szemben, amely tűzzel-vassal, inkvizícióval, Kistarcsákkal és gulágokkal, és hasonló finomságokkal jön a maga igazát beleverni az ellenfélbe.

Mibélénk is alaposan belénk verte! Lényegében őskeresztényi lélekkel éltünk itt jóformán az idők kezdete óta, sőt Árpádék is ugyanazzal az őskeresztényi lélekkel töltötték fel újra a Kárpát-medencét,

majd ezt a lelket alaposan átgyúrta, eltorzította az akkori és későbbi „eurokonform” hatás. Mert hagytuk. Ki is rádfrozódott igazi eszmei „felépítményünk”. Elsikkasztott, páratlanul nemes eredettörténetünk is, amit ma leletekből, töredékekből próbálunk így-úgy rekonstruálni.

Nem én állítottam elsőként, hanem Nietzsche (aki leggyakrabban csupán Európában gondolkodott), hogy Európa legnagyobb tragédiája a kereszténység volt.

Miért?

Mert az a természetes nemzeteszmeét helyettesítette be a maga eszméjével, azok helyébe tolakodott mézesmázosan, de céltudatosan és lényegében kegyetlenül erőszakosan.

Furcsa dolog azt mondani akármelyik vallásról, hogy lelkeket nyomorított meg: néplelkeket?

Olyan furcsa, hogy sokan meg sem bocsátanak ezt nekem, pedig nagyon is igazam van, ha bele merünk gondolni a dolgokba.

Ráadásul, akármennyire is az volt a célja mindegyik vallásnak, hogy egyesítse a kerek világot a maga zászlaja alatt, idővel még csak véletlenül sem ez sült ki az igyekezetéből, sőt annyira nem, hogy végül is különféle keresztény-variációkra és nem keresztény vallások érdekerületére osztódott föl a világ, nem pedig egyesült egy isten nevében. Ez a végtermék: egymással acsarkodó, egymástól befolyásterületeket elhappolni akaró nemzettudat-zavaros világ.

Ez a polarizálódás is a vallások ideológia-jellegét bizonyítja, ugyan is az ideológiák sajátossága, hogy előbb ráerőltetik azokat a népekre, mígnem idővel mindenki egyöntetűen zsolozsmázza az Igét. Aztán már csak idő kérdése, hogy megjelenjenek az Igét másként és „tökéletesebben” magyarázó szakadárok, a jóhiszemű revizionisták, és már ott is van az Ige református, unitárius, evangélikus, baptista, szombatista, vagy éppen szunnita vagy síita, fundamentalista stb. variációja.

Az ideológiák (mert írottak) mindig „szétfejlődik” önmagukat.

Darabokra.

Törvényszerű dolog ez.

Tanítani kellene...

És akkor már nem a történelmi eredet sokfélesége határozza meg vagy határolja el a népeket, hanem a revizionista variációk húznak választóvonalakat.

Attól függően, hogy mennyire sikerült az agyak vallásossá programozása, némelyik nép tisztán katolikus lett, mint a lengyel, vagy a horvát, meg az írek, mások ilyen vagy amolyan protestánsok, megint mások ilyen vagy olyan ortodox katolikusok, vagy egyáltalán nem katolikusok, hanem egészen másként vallásosak. Részleges vagy teljes identitásvesztéshez és identitáscserékhez vezetett tehát a vallások kora, akár szívesen vesszük ezt tudomásul, akár nem. Van nép, amelyik azt hiszi önmagáról ma is, hogy főleg és istenigazából katolikus, pedig tulajdonképpen horvát volna a maga eredettörténelmével, aztán vannak a semiták is, akik zsidónak tartják magukat, míg édestestvérük főleg és istenigazából hamitának és mohamedánnak, nem pedig semitának, aztán ott vannak a ceyloniak is, akik elsősorban buddhisták és csak másodsorban szingalézek, vagy népek, amelyek szerbül vagy románosan ortodoxnak tartják magukat, nem pedig egyszerűen csak szerbnek vagy romának... és így tovább, és így tovább...

Tipikus a bosnyákok vadonatúj esete is, amennyiben habzó szájúan és világgá lihegve tudják magukat mohamedánnak és elsősorban mohamedánnak, vagyis a mohamedánság lett a legfontosabb fokmérője a bosnyákságnak.

Furcsa világ ez!... Ideológiáktól deformálódó világban élünk, csak soha senki nem fogalmazta ezt meg nekünk így. Még kevésbé hallottunk arról a tagadhatatlan tényről, hogy van egy bizonyos tendencia, méghozzá egy igen világosan kiolvasható tendencia a mi kis európai civilizációnk lebomlási folyamatában (amit persze az Istennek sem tanítottak nekünk az iskolában soha), mármint az a tény, hogy szuverén királyságok után vallási hatalom alá rendelt királyságok következtek, majd amikor föllazította és behelyettesítette a természetes eszmerendet a vallásos eszmerend, feltalálódott a királyok és az arisztokráciák végleges kiütésére egy új és trükkös államforma: a köztársaság, ami, akárhogyan is nézzük, ugyancsak ravaszul létrehozott, azaz művi, tehát nem természetes szer-

kezet. Valami meglehetősen sátáni szándék és terv kellett ahhoz, hogy lényegében megsemmisüljön az, ami természetes, és behelyettesítődjék valamivel, ami ideologikus és művi. Kitervelt valami, ugyanis szétzilálni az eredeti nemzettudatokat csakis világaluralomra törekvő, gondosan pontosan szervezett és szívósan sujkolt eszmék tudnak. És el is jött az idő, amikor a népek már nemcsak könnyen mondtak le királyaikról és arisztokráciájukról, hanem mulatságból sokhelyütt le is nyakazták őket, és a természetes vezetőréteg helyébe a királypótlék, a köztársasági elnök nemtelen személye lépett, egy pártokból jött senki-honatyák parlament-jére támaszkodva.

Természetes valamik sohasem helyettesítődnek be nemtelen és művi valamikkel csak úgy, maguktól, mert az ilyesmi egyáltalán nem a dolgok rendje szerint való.

Európa, sőt a világ azóta sem olyan amilyen volt, vagy amilyennek lennie kellene, vagy amilyen lehetett volna, ha bonyolult ideológiák vagy éppen hitvány pártideológiák nem zavarták volna össze-vissza a természetes eszmei rendet.

Nem véletlenül mondta Széchenyi, hogy a pártosság tette tönkre Európát. Mert az tette tönkre. Csak azt nem ismerte fel, hogy a pártosság korát egy nemzeteszme-sikkasztás előzte meg. Így vált lehetséges-sé a pártok megjelenése, így volt lehetséges, hogy a pártok és köztársaságok divatja idején már nem a történelem folyamataiban kialakult nemzeteszmények, hanem holmi akármiféle párteszmék hatottak, azaz a nemzeti túlélés egyetlen roppant természetes célját a pártok túlélésének célja váltotta fel. Ami mégsem egészen mindegy, a kutyafáját!

Ronda tud lenni ez a világ!

Európa tehát már jóval Széchenyi előtt sem Európa volt a szó nem-es értelmében. És a mai vagy a holnapi Európa sem EURÓPA már, akárhogy is próbálják velünk elhitetni, hogy Európa nem volt, hanem lesz.

Hazug volt ez az állítás már abban az első pillanatban is, amikor az EU gondolata először felötlött egy internacionális, lúdtalpas, lapátfülű agytrösztben. Mert trükkökkel és megszorításokkal egyesíteni

valamit!... Már a körmönfont és sietős „beszervezési” buzgalom is valamiféle világméretű reklámkupecra vall, aki el akar adni valamit, amire voltaképpen a világon senkinek sincs szüksége.

Meg aztán, a pártprogramok és a pártok!...

A népeknek egyáltalán sohasem volt szükségük pártokra, vagy jobban mondva, a népeknek nem pártokra volt vagy van szükségük, hanem a saját, természetes népi egységekre, olyan egységekre, aminek a magva a szellemi, lelki, genetikai egyöntetűség. Nem véletlen, hogy ma, amikor éppen olyan könnyű pártot alapítani, mint céget bejegyeztetni, csak pártok sokasága jött létre, míg népünknek mégis legfeljebb csak 1-2 százaléka tagja valamelyik pártnak, ha ugyan nem ennél is kevesebb...

Mert lélekben nem pártra kíváncsi a magyar sem. Nem ilyen vagy amolyan állásfoglalású politikai vezetőre kíváncsi igazán, hanem egy vezéralakra, aki őt, a szellemileg, lelkileg, genetikailag egyöntetűt képviseli, a magyart, és vezeti őt a magyar számára legjobb jövő felé.

Szótlán igény ez, azaz szavakban éppen annyira megfogalmazatlan, sőt megfogalmazhatatlan, amennyire a nemzettudat is megfogalmazhatatlan. De éppen annyira valós igény is.

Az is szemérmetlen blabla és átverés, hogy a nép vezeti önmagát a demokratikus szisztémában. Valóságosan és elvileg is hazugság. Ugyanis a nép maga a világ kezdetétől fogva sehol soha nem akart vezetni. A nép inkább mindig vezetőért sóhajtott, aki majd egyengeti a sorsát a természetes irányba: a nemzet felvirágoztatásának irányába, vagyis akire nyugodtan rábízhatja magát.

A nép lelke nem tud szavakat, a nép lelke nem politizál a szó szoros értelmében, a nép lelke ösztönösen „csak” jobban ismeri önmagát, mint bárki más, a nép csak nemzeti biztonságot akar maga körül, különben nincs jövő, nincs értelme gyereket adni a világnak. Szavak és megfogalmazás nélkül is azt óhajtja a nép, de nagyon erősen, hogy a nagy egység, a NEMZET sikeres legyen a történelem ármánykodásai ellenére: gyarapodjék, sokasodjék, erősödjék, és jó sorsa mindinkább kiteljesedjék. Minden nép lelkében mindig ez a gyönyörű abszt-

rakció élt mint mindenekfölött való cél: a sikeres nemzet, a gyarapodó Haza, mert csak az ad biztonságérzetet a jövőt illetően. Olyan vezetőért sóvárgott a nép mindig és a világon mindenhol, akire rábízhatja a politizálás praktikus részét. Néha aktív és direkt ez a lélek, néha hamu alatt parázsló, de mindig jelen van. Normális esetben mindig ki is emelkedett egy személy és egy réteg, aki és amely rátermett erre a szerepre. Normális esetben, aminek a világon semmi köze demokratikus választási cirkuszokhoz. Mátyás királyunkat aktívan és közvetlenül a nép emelte trónra, de ez a „direkt módszer” a ritkaságok közé tartozik. Tipikusabb az, ahogy Horthyban a nép lelke örömmel hagyta jóvá a kiváló vezetői képességeket, és magyarságát, Széchenyi sem és Kossuth sem korteskedés és demokratikus választási hókuszpókusz útján lett a nép vezetője, hanem kiemelkedett képességeivel és igaz magyarságával.

A nép megtermi a maga vezetőjét, és örömmel nyugtázza a vezetésére termettet, a személyt, aki az ő lelkét és jobb jövőjét képviseli.

Megtermi, mármint ha hagyják valakik.

Igen, ha hagyják! Valakik...

Ennyi a népnek, mint olyannak a természetes politikai szerepe.

És slussz-passz!

Amikor Babits azt mondta, hogy „a nemzet a lélek, a tömeg csak test”, erre a bizonyos lélekre gondolt: a nép tudatalattijában parázsló kollektív sajátosságtudatra, amit, mint tudjuk, alaposan elfedett-elnyomott, elferdített a vallás, mint izmus, hogy ne említsük a későbbi bolsevizmust, ami a lelkünkre egy ugyancsak zavaróan és persze kéretlenül, de jó erősen rádöngölt izmus volt.

Megkérdezi magától az ember néha, hogy él-e még ez a lélek nálunk egyáltalán, oly sok vizsály után.

Jó kis kérdés ez.

Persze, szerintem, most is, akár a közelmúltban, nagyon is él és hatni próbál ez a lélek, csak éppen úgy állunk ezzel is, mint az olvasóközönséggel és a pártokkal, amelyeknek csak néhány százalékos a lélekszáma, azaz ennyi a népből az, aki értő és aktív, ha eszmei dol-

gokról van szó. Meglehet, hogy annyi balsors és oly sok vizsály következtében ugyanez a bűvös néhány százalék a felelet a kérdésre is, hogy él-e a magyarban tudatosan és aktívan a nemzeti, a magyar lélek most. Meglehet, hogy valóban csak ennyire tehető a számunk... A többiek pedig... Istenem, a többi csak tömeg és test és bendő és szavazólap, akit játszi könnyen át lehet verni, és ki lehet használni a politikai választások gusztustalanul hamis komédiájában.

Babits szerint volt, amikor a nemzet csak egy-két emberben élt. Volt, sajnos többször volt ez így, de még a legsötétebb időkben is jelen volt ez a lélek, ám mire megy ma a néhány százalékos lélekszám, különösen pedig demokráciában(!), amelyben a többségé a szó, a megdolgozott, a gondolkodásra, hazafiságra nem nevelt többségé!

Ez a nagy trükk a demokráciában: hagyni óbégatni a gondolkodásra képeseket, mert az egyszerű tömeg szavazati túlsúlya általában akkor is bőven megvan... Óriási történelmi találmány a demokrácia, a rézangyalát! Egy világot átverő találmány.

Láthatjuk naponta, mennyire el tudnak fajulni a dolgok: néha köztörvényesnek is minősíthető miniszterelnökök vagy köztársasági elnökök országolnak teljhatalommal, miközben esetleg a népek lelket és szándékát legjobban képviselő párt be se kerül a parlamentbe, ahol a ki tudja honnan eresztett senkik és nyíltan „szocialisták” demokratikus többségéé, vagyis a nyíltan országveszejtőké a szó, a hatalom és a „dicsőség”.

Van is néha anyázás az Országgyűlés termében, ahol, emlékszem, az egykori iskolai látogatás során lábujjhegyen és szinte áhítattal néztünk körül, mert kicsikorában még azt hiszi az ember, hogy ez az a hely, ahol a nemzet jobbulására határozódnak el szent cselekedetek.

Ne búsuljunk, elhatározódnak ma is az Országházban, e hatalmas és mesésép épületben bizonyos cselekedetek, amelyeknek ma mindenekfölött „konformnak” kell(!) lenniük. A nagy-nagy házban a kicsi ország népének, mások érdekében.

Vérforraló dolgok ezek kérem szépen...

Felállok, elindulok a dohányzókosci felé, hogy lehiggadjak egy kicsit, ámbár mindjárt látom, hogy ez nem volt valami jó ötlet, mert akármilyen kényes-fényes is a dohányzóknak fenntartott rész is, a szaga, ez az átkozott bagószag itt is éppen olyan mélyre itatódott és visszataszító, mint a legközöséesebb fapadosokon. Kedve lesz itt az embernek leszokni... De az ablak szerencsére ugyanannak a szelíd tájnak ad keretet itt is, mint amott.

Rezignáltan nézem a vidék suhanó képét egy darabig, aztán átülök a szemben lévő ülésre, és bámulok, háttal a menetiránynak. Nem tudom, mi indított a helycserére, arra, hogy ne a következő és a rákövetkező és a folyamatosan feltűnő új látványok felé tartsam az arcomat, hanem mintha a táj múló-futó képeit nem akarnám szem elől veszteni... Majdnem, mintha búcsúznék?

A ragaszkodás jele volna ez?

Egy nagy mulás-vesztés elleni kétségbeesett kapaszkodás?...

Ez is lélekbúvárok okoskodására való érdekes talány, és meg is hagyom nekik.

Inkább arra gondolok, hogy ideutazásomat egészen másnak képzeltem el. Praktikusnak és egyben felüdítőnek is. Rendezni jöttem egy csúnyára sikerült ügyet sunyi, tolvaj kiadómmal, aki félig ilyen, félig olyan, vagy tán egészen az (mindamellet, hogy III/II-es volt, van és lesz), aztán sok régi barátommal akartam találkozni, meg közben Szegedre is el akartam látogatni ahhoz a barátomhoz, akivel együtt ültünk az újságíróiskola padjában vagy negyven évvel ezelőtt, és akivel folyamatosan levelezésben meg internetes kapcsolatban vagyok azóta is. Ilyen egyszerűnek terveztem az utat, és álmomban sem gondoltam, hogy sokkal érzelmesebbre sikerül majd az egész.

Rajtakapom magamat, hogy voltaképpen egyre elkeseredettebb kezdek lenni, nem pedig lelkes látogató.

Szent igaz, történt egy és más azóta, hogy elterveztem ezt a hazaruccanást. Egyrészt a szemérmetlen csalásokkal teli politikai választások és manipulációk rémes csalódása zuhant rám közben, sőt ott volt az EU, meg a NATO megszavazása is, amiktől tartózkodott ugyan

a nép többsége, és amik végül mégis pontot tettek önálló nemzeti történelmünk végére, akár szembetűnő és nyilvánvaló ez most, és az itthoni magyarnak, akár nem. Most meg egészen elképesztő dolgok történnek itt. Egy országba tértem meg, ahol már nem is az újságokban oly divatos „árokásás” jelenségről van szó, hanem valósággal kétféle országról. Az egyik azoknak az országa, akik tüntetni vagy ünnepelni vonulnak fel, a másik meg azoknak az országa, akik kivezénylik a maguk martalócait, hogy hülyére verjék az egyszerű népet.

Lehet, hogy más valóságba tértem meg? Egy lényegében már eladott szülőházába? Keserőséggel töltene el ez a tudat. Hogy csak ennyit mondjak. Tekintetemmel ugyan simogatom a tovaillanó mezőket, borzolom a távoli fák lombját, de nem csak a viszontlátás gyengéd öröme van már ebben, hanem mintha állandóan búcsúznék...

Fonák dolog, hogy érkezik valaki, és valahogyan mégis a búcsú szomorúsága van a tekintetében, de én érthetőnek találom ezt a furcsa érzést. Az is lehet, hogy a honvágy igen visszás megnyilvánulása ez, amikor valaki nem távoli országból sóhajt az egykori haza után, hanem most kerülgetik sóhajok minduntalan, mikor már nagyon is a vágyott haza veszi őt körül. Az immár lényegében elveszett haza.

Örömmel kell megállapítsam mellékesen, hogy az a fajta szerelmes vágyakozás, amit mások egyszerűen honvágnak neveznek, az a rettenetesen kínzó lelkiállapot engem eddig teljesen elkerült a távolban töltött évtizedek alatt. Nagyon nagy ritkaság ez. Legtöbbsen életfogytiglan szenvednek tőle borzalmasan, vagy valamelyest, de vagy szerencsés voltam, mint ahogy az életben mindig mindenütt szerencsés voltam, vagy csak erősebb bennem a lelki önvédelem az átlagosnál, és roppant keményen betokozva tartotta rejtve a lényegét, azt a tagadhatatlan tény, hogy nem normális dolog egy országban születni és felnevelkedni, sőt megemberesedni ott, és végül mégis egy másikban folytatni az életet minden gyökér nélkül.

Mert ez valóban nagyon nem normális következménye egy egyébként szabályosnak indult életnek. Szerencsére, a léleknek megvan a maga mechanizmusa erre, ugyanis a tudatalatti elképesztő sikerrel

tudja óvni a tudatot egy abszurd gubanc felszínre törésétől, hogy működképesen tartsa az embert. Olyan tökéletes ez az önvédelem, hogy akár mély hipnotikus álomban is képes mellébeszélni az ember, sőt hazudni, mint a vízfolyás, és önámítani. Ezért tart hetekig vagy hónapokig, míg sikerül a pszichiáternek napvilágra hoznia az illető „gubancot”, és semlegesíteni azt. Legalábbis, ezt a magyarázatot kaptam Mikitől, aki valamikor egy csomó pszichológiát tanult. Meglehet, hogy az én mechanizmusom alaposan betokosítva, szinte palackba döngölve tartotta az emigránssá válás tényének abnormalitását. És jól tette, ha tette, mert közben működképes kellett legyek, meg kellett éljek. De emlékszem, voltak azért óvatlan pillanatok is az idők folyamán, amikor a palackba fojtott szellem mégis ki-kimerészkedett, ha vissza is kényszerítettem abban a minutumban. Göteborgban is, amikor még Svédországban éltem, ámulva álltam meg egyszer az ottani református templom előtt elhaladva, látván, hogy a csöndes templomkertben egy hatalmas akác tartja az árnyékot.

Akác! Döbbsentem meg a látványtól.

Akác itt?! És ekkora? Ezen az istenverte éghajlaton?

Hogyan került ez ide egyáltalán!?

Csakis magyar lehetett, aki egy csemetét hozatott, vagy maga hozta hazulról, és meggyökerezettette itt immár nagyon régen, hogy ugyanaz legyen a templomkert hangulata, mint... Igen, mint talán a kis falujában volt. A honvágy erős jele ez, gondoltam, és mentem a dolgom után, de többször rajtakaptam magam, hogy útba ejtem a templomkertet, és benézek egy lapos pillantással, akkor is, ha volt rövidebb út is oda, ahová indultam.

Mert akác?

A fagyos Svédországban, ahol ez a fa éppen úgy nem honos, mint én magam?...

Furcsa módon, egy másik alkalommal is éppen az akác eresztette ki a „szellemet” a palackból, ha csak egy percre is. Ott, Indiában. Jó volt utazni akkoriban, meg szükséges is volt már a vaksötét svéd tél monoton-sága miatt, ami a született svédek is tömegesen kergeti alkoholiz-

musba és öngyilkosságba, mert nem lehet ép ésszel kibírni, hogy több mint hat hónapig egyszerűen nem jön fel a nap, legalábbis nem láthatja az ember a napi négy-öt órás napvilágot, hiszen közben a munkahe-lyén kell legyen, és a villanykörte, meg a kocsí reflektorfénye mégsem ugyanaz. Meg aztán, szerencsére, könnyű is volt Svédországból a tu-ristáskodás. Meglehet, hogy állami hozzájárulással tartották a repülő-jegyeket olcsón, hogy kevesebb svéd hülyüljön halálra.

Gyönyörű volt annak a napnak a programja is: busszal ki az Indi-ai-óceán partjára, és fürdés, fényképezés és hancúrozás. És mindez ja-nuárban, hogy majd hencegessünk otthon a képeket mutogatván. Lu-bickoltunk is rendesen, de akkor egyszeriben előkerült valahonnan az a vad elefánt a bozótosból!

Veszélyes dolog az ilyen, mert elefánt nem jár egyedül, hacsak nem halni megy, vagy beteg, vagy kiverték a csordából, és dühöng.

Életveszélyesen kiszámíthatatlanok az ilyenek.

Szerencsére, akár beteg volt ez, akár kivert kan, és akármennyire is féltünk, a rémes, szürke kolosszus prüsszkölve-fújtatva ugyan, de komótosan elballagott a maga útján. Érdekes módon azonban, noha nem minden nap lát az ember vad elefántot úgy negyven-ötven méte-res közelségből, a parti fövény bozótosának szélén bújva-szorongva egyszeriben azt veszem észre, hogy akácok között lapítunk.

Akác!... Döbbsentem meg.

Istenem, hány éve is, hogy nem voltam akácokban?

És már le is téptem egy levelet, vizsgálgattam egy darabig, hogy tényleg akác-e, aztán rácsálni kezdtem, mintha azt kérdeztem volna, hogy vajon igazi-e, olyan-e.

És pont „olyan” is volt, épp olyan nyavalyásan keserű-fanyar volt ott is, mint mindenütt, de csak rágtam és ízleltem és szívtam a levét, mert... Nem tudom miért. Talán, mert a gyerekkorból ismert fanyar ízt kerestem benne, azt a nyavalyásan keserű-fanyar ízt, amivel Újpesten ismerkedtem meg, kicsi koromban, amikor mindent szánkkal, ízlelés-sel akarunk megismerni. El is röstelltem magamat, és kiköptem, mondván, hogy honvágyunk van, Bertalan? Honvágyunk? Az akác-

ban legelészünk?.. És szaladtam vissza a realitásba, a verőfényes óceánba, lehűlni, meg lubickolni, ámbár itt vigyázni kellett, hogy messzire ne sodorja az embert a meglepően gyors áramlat, mert az óceán nagyon más, mint a Balaton.

Akácok... Sokat látni itt a vonatablakból is, hiszen jóformán mindenütt jelen van nálunk ez a kedves fa. Nemcsak meghonosodott, és nemcsak végleges otthonra talált itt (ha ugyan nem eleve őshonos), hanem úgy látszik, lelkünk mélyebb rétegeiben is sajátunkká vált, mélyebben és véglegesebben, mint gondolnánk. Ugyanígy a fűzfabokrok is az Alföldre emlékeztettek engem mindenütt a világban.

Bosszantásomra, nem tudom, miért, de a messzeségbe bámulván, most a legjobb József Attila-epigon verssora motoszkálódott elő bennem: „Másnak térkép e táj...”, és éppen úgy dühít ez fel most is, mint amikor először olvastam a verset. Mert ne akarjon engem senki becsapni igazinak látszó valamivel, amikor tudom az eredetét, tudom, hogy egy senki máséhoz nem hasonló eszmevilágban nőtt fel a költőcske, és ez a vers az általa jóformán biztosra vélt halál előtt íródott, ami már önmagában elég a gyanúra, hiszen mindenre képes a lélek ilyenkor merő önvédelemből, arra is, hogy azt mondja, ne bántsatok, hiszen én is közületek való vagyok, nézzétek, milyen szép eklogákat is írtam erről. A végleges kutyaszorítóba került ember „vallomása” ez, az öncsalóé, aki a vég előtt még hazudik magának egy cirkalmasat és gyönyörűt, sőt olyan cirkalmasat és olyan gyönyörűt, hogy végül maga is azt hiszi, igazat beszélt.

Bosszant ez a színaranynak látszó, polírozott gagyi!

A lélek olyan, amilyennek megadatott a sorstól, és végül olyanná válik, amilyené formálódik az eszmék által a felnövekedés és megemberesedés során. Sőt, más nem is tapad rá igazán, különösen pedig nem törhet a felszínre a lélekből más, mint ami összhangban van a fundamentumával. A genetikussal kezdődik tehát az egész, és ha abban az eszmevilágban folytatódik a fejlődése, amely annak a bizonyos genetikusan sajátos népléleknek a terméke, meg is marad tisztán „genetikusnak”, és minden másféle alkotása vagy „vallomása” hamis lesz.

Volt, hogy eltúloztam magamban viccesen, és elképzeltem őt a Hortobágyon, pitykés mellényben, kékfestős ingben és bő gatyában, csizmában, fején azzal a különleges kalappal, ami azon a vidéken igen becses ék a fejen, és konok emlékezés a régi időkre, és ami mégsem csupán „emlékeztet” az ősi pusztai népek viseletére, vagy magának Dzsingisznak a alapjára, hanem lényegében ma is azonos azzal. És nem láttam a fiút illeni a képbe. Nem tudom, miért nem. Pedig például Illyés, Nagy László vagy Weöres Sándor könnyen odaillett volna, és sok más költőnk is. Mert, eklogákkal együtt is, lélekben, voltaképpen mindvégig más sapkát hordott emez a széplélek? Mert akármit is mond, lényegében neki csak térkép ez a táj, meg a világ majdnem minden más tája is?

Meglehet. És rebeghet, amit akar...

Akárki akármit is mond, nem annyira a vérség, mint inkább az eszmeiség teszi hitelessé a hangot...

Ott volt például Munkácsy, meg Erkel. Egyre gyakrabban „szivárognak” ki róluk, ugyebár, merő véletlenségből, olyan sunyi sugallatok, hogy származásukat illetően egy kicsit, vagy egészen, vagy némileg, de valamelyest, talán, mindenesetre, van bennük valami zsidó. Meglepődik az ember az ilyen körmönfontan odasuttogott „elemzésen”, mert teljesen mindegy, hogy van-e ebben valami vagy nincs, hiszen alkotásai, eszmeisége és teljes életfelfogása minősíti az embert, nem pedig csakis a vérség. Ki merné ma állítani, hogy Erkel vagy Munkácsy nem igazi magyar volt (vagy Petőfi!), hogy lelkükből nem a színmagyar érzés tört fel alkotás közben! Ki kérdőjelezne meg bennük bármit is, amikor a magyar lélek a maga teljességében rezonál Munkácsy képeinek világára, vagy Erkelnek az „Isten áldd meg a magyart” dallamára! Nekik semmit sem kellett soha „bizonygatniuk”, mert a magyar lelkű embernek nincs mit bizonygatnia, és nincs is mit számonkérni, vagy elemezgetni rajta.

Nem véletlen az, hogy a mi kis naponta meggyalázott kulturális életünkben többször indult sunyi kis kampány például egy új, és főleg „végre más” Himnusz komponálásáért. Kodályt is kószoltgatták ebben

a kis gonosz ügyben a Rákosi-érában, persze tökéletesen hiába, és ma is elő-előkerül a téma, hogy legalábbis vitatható valamivé kétkedjük a Himnuszt, mert már az is „eredmény” lenne. Szegény Munkácsyról is hallani suttogást, hogy így-meg úgy sötétednek a színei, mert legtöbbször bitumenes alapra festette a képeit, és mert a kétely lefokozó mételyét az ő esetében is terjeszteni kell. Valószínűleg azért, mert voltaképpen megbocsáthatatlant követett el azzal ő is, hogy még csak véletlenül sem szólalt meg benne más, mint a magyar. Tankönyveink ugyanakkor tele vannak a lényegében gagyi, széplelkű költővel. Megette a fene! Libából nem lesz hattyú. Akkor sem, ha vélt lenyakazása előtti rémületében könnyes-szép hattyúdalt énekel. De attól sem, és akkor sem, ha felkapja a melódiát a sajtó kórusa, és bömböli és harsonázza azt. Nálam, mindenesetre, süket fülekre talál.

A más lélek az más lélek, és kész!..

Mi a mércéje a hovatartozásnak?

Olvastam már jó pár elemző, bölcseledő írást erről, mert hiszen többen megpróbálták, hogy leszögezzenek egy tökéletes definíciót, de az az igazság, hogy mindnek csak részben volt igaza, mert valóban nem könnyű minden lehetőséget magába foglaló, teljes választ adni erre. Ha egyáltalán van mércéje, az biztosan nem olyan egyszerű, mint a kofa egykilós vagy kétkilós vas súlya. De akármilyen az, az adva van bennünk.

Most, azaz pár nappal érkezésem után, Pesten, amikor még tele volt a fejem az utazás hercehurcájával, a Nádor utcában ballagtam. Delet harangoztak éppen, és egy pillanatra meglepetéssel ömlött át rajtam egy régen érzett melegség. Megálltam, körülnéztem, jóarcú, egyszerű járókelők, régről ismert fák lombjai, napfény és harangszó... Igazán, abban a pillanatban érkeztem „haza”. Nem tudom miért, de az egymásnak válaszoló tornyok harangjátéka, az a méltósággal zengő bongás egyszeriben a lelkemet is egészen a helyére varázsolta: vissza a városba, ahol felnőttem.

Azért, mert Amerikában nem harangozzák a delet, és régen nem hallottam már déli harangszót?

Nem hiszem. Párizsban is hallhat az ember eleget, az örökké harangozó Róma utcáin is csatangolhattam, amennyit akartam, és mégsem tárt föl lelkemben régen elzárva tartott rétegeket az ottani harangszó.

Mert nem az én harangjaim és nem nekem szóltak?

Meglehet.

A Himnuszt is énekelheti akárki, de annak, akinek köze van hozzá, annak a lelkén is, nemcsak arcán és bőréen lúdbőrözik át az alázatós gyönyör forró hulláma a szent hangok hallatán.

És legbelsőnkéből tör fel ez a hullám.

És önkéntelenül.

Nem lehet ezt megjátszani, vagy akarni, vagy nem akarni, a hangok megérintenek, és az áhítat édes borzongása hullámszik át rajtad.

Ha!

Egészen biztosan a kis szláv arca is felhevül, amikor saját himnuszát énekli, ámbár nekem kicsit hetykének tűnik az egész (nem tudom, mire hetykék), nem beszélve arról, hogy akaratom ellenére is mindig egy nóta szövege pimaszkodik elő bennem, amikor hallom: az a bizonyos „ha énnékem száz forintom volna, meg a madzag a húzója”. Mert tőlem csak ennyire futja... Meg vagyok győződve arról, hogy ha a balsors kis szlávására kárhozná, akkor is pimaszul kuncogna bennem a nóta szövege, tehát legjobb esetben is csak gagyi szláv lennék. Közvetlenül a biztos lenyakazásom előtt is.

Valahol itt van a mérce. Legeslegbelül, eleve adottan, megváltoztathatatlanul. És nem hiszem, hogy a ránk telepedett más lelkek pusztító sokasága valóban akarna-e szívet cserélni, vagy hogy lehetséges volna-e egyáltalán a belvilág átcserélése. Mert vagy adott, vagy sem, és szerintem eddig senkinek sem sikerült igazán legbelül, lélekben, másra változnia. Máról holnapra semmiképpen sem megy az. Legjobb esetben „pontosan olyanra” festett álarcra sikerül az ilyen szándék.

Sőt, rosszabb esetben vigyorog is az illető az ilyen álarc mögött a sikeres trükk tudatában, mialatt ott van, él és virul az igazi arc, az eredeti, a más.

Tobzódik is ma nálunk egy álarcos lélek minden vonalon, így lehetséges az a kettősség, amit nálunk kétséget kizáróan tapasztalhatunk politikában, művészetben és minden más vonalon.

Két lélek?

Vagy immár nem is két lélekről van szó csupán, hanem kétféle magyarról: az egyik a tüntető, a másik meg a viperás?

Lehet, hogy közben ennyire elfajultak a dolgok?

Lehet.

Komor tény ez a kettősség, ez a szöges ellentétesség. És sajnos nem is valami sarjadó, új jelenség ez, ámbár ennyire sohasem volt brutálisan nyilvánvaló. Pesten érzi ezt az ember leginkább.

Ami az irodalmat illeti, már Németh László is mondta, és nem tegnap mondta, hogy nálunk kétféle irodalom van, de mások előtt is, meg korábban is nyilvánvaló volt ez. Ott volt például a neves Nyugat. Jellemző, hogy Magyarországon az irányt mutató lapot nem Keletnek hívták, hanem Nyugatnak. És az is jellemző, hogy ennek a Nyugat felé tekintő lapnak már akkor sem volt egyenlő horderejű nemzeti vagy népies ellenpárja, mert pénz állt mögötte, és mert ravaszul magához édesgette az ős Napkelet ilyennek álmodta, Ady kaliberű magyar lelkeket is, egyiket a másik után, különben azok csakis a másik oldalon jeleskedtek volna, nem pedig a „modern” és internacionálisabb, „európaibb” eszmék felé tárulkoztak volna. A Nyugat lett a rangadó, és a beérkezetséget jelentő fórum. A többiek meg megmaradtak „népiesnek”, ami akkor sem hangzott valami jól és ma sem.

Mennyire sikerült ez a ravaszság?

Elég rendesen sikerült.

Kivéve jó néhány író és költőt, aki használta a nagy fórum előnyeit, anélkül, hogy igazán eladta volna a lelkét, mert csak a nyamvadtak tudják a lelküket is eladni. Ady is ott mennydörgött néha a Nyugat lapjain, de megmaradt annak, aki volt: énekes vazulnak, fejedelemnek.

A kétféle lélek tehát már akkor is létezett, egyelőre békésen, vagy villongásokkal, vagy szimbiózisban, de már akkor kettő volt, és a kettő közül nem a nemzeti volt a rangosabb.

Már akkor sem.

Nem különös? Ott van egy nemzet, annak a lelkületét többek között az irodalma tükrözi, de valahogyan, egy bizonyos időponttól kezdődően, egyszer csak dupla kép jelenik meg nálunk a tükörben, és meg is marad duplának: az egyik csákót visel, a másik meg kalapot. És szélesebb a csákónál a kalap karimája.

Nem furcsa ez, ha tudjuk, hogy egy nép lelke sohasem osztozik se ketté, se hárommá, sőt normális körülmények között csak egységesebbé és sajátosabbá válik a történelem folyamán?

Bizony, nagyon furcsa, de a kettéoszlás nagyon is lehetséges, ha szakszerűen telepedik rá arra a bizonyos lélekre egy harsányabb és agresszívabb lélek, amelynek a fő foglalkozása mindig is a rátelepedés volt.

Alighanem ez folyik nálunk már régóta, és nemcsak az irodalomban, hanem a politikában is. És mire észbe kaptunk, már régen befészkelte magát, méghozzá tömegesen és egyre meghatározóbb mértékig egy idegen lélek, és hat, és dominálásra tör, törvénytelenül, sőt immár törvényesen is, és rombol, és silányít ez a lélek, mindent benyálazva, ami „nemzeti”, mindent a maga internacionalista értekeivel mérve, hiszen az internacionális volt és lesz mindig a természetes tere ennek a léleknek, nem pedig az őt körülvevő hazák, amelyek formailag tulajdonképpen mindig másoké voltak, semmint az övé. Végül pedig saját őrző-védő „hadserege” is lesz ezeknek, (méghozzá körülbelül tízszer akkora létszámú, mint a hivatalos magyar hadseregé), sőt rohamrendőrsége is lesz lovakkal, kardlappal, gumigolyóval, könnygázzal az immár csőcseléknek titulált befogadók ellenében, miközben meg nem szűnnek ezek papolni a schengeni határtalanság gyönyörűségéről (ami ugyancsak természetellenes idea), ahelyett, hogy most, amikor szabad a jövő-menés, szednék a sátorfájukat, és végleg elmennének innen a schengeni francba!

Elképesztő Magyarországba látogattam vissza tehát, és ez elég egy kisebb fokú klinikai depresszióhoz. Egy immár szinte helyrehozhatatlan országba tértem meg, amely voltaképpen már nem is egy ország, hanem kettő: magyarok országa is még valamelyest, de lényegében egy

hatalom országa, egy hatalomé, amely nem magyartól való, hanem legalábbis a Sátántól magától.

Nagyítóval se találna az ember még egy hasonlóan kettős országot. Mi ágyazott meg a mai kettéosztottságunknak?

Isten tudja. Sokan megpróbáltak okot találni erre az abnormális állapotra, de talán kevesen mentek vissza elég messzire a történelmünkben. Én a hülyeségig menő jóhiszeműségünkben keresném az eredendő okot, abban, hogy minden jöttmentben, aki végül már magyarul is megtanult beszélni, szívesen látott jövevényt láttunk, akiből majd jó magyar lesz, akivel tehát többen és erősebbek leszünk. Azt hiszem, ez volt a folyamatos és alapvető tévedésünk, aminek mindig meg is ittuk a levét, ugyanis tele lettünk úgynevezett kisebbségekkel, a kisebbségeknek pedig megvannak a maguk nagyon komolyan venni való jellemzői. A legváratlanabb tulajdonságuk pedig éppen az, hogy akármilyen szívesek is vagyunk, az az igazság, hogy a befogadókkal szemben a kisebbségek mindig ellenzékiek lesznek. Nem én mondtam ezt a nagy okosságot, hanem maga Theodor Herzl, aki tudta általában, hogy miről beszél. Mi nem tudtuk ezt történelmünk folyamán, és ma sem tudatos bennünk ez a tény, pedig másoknál mi sem természetesebb a jövevényrel szemben, mint az ösztönös, sőt kőkemény és általános, nagy nemzeti bizalmatlanság. Éltem elég soká a svédek között.

Majdnem fél millió külföldi él köztük csöndben, és szóba se jönnek a munkavállalói státusznál kicsit is magasabb szinten. Vagy nézd meg a szerbeket, például. A legalacsonyabb társadalmi funkcióktól kezdve a legmagasabbakig még véletlenül se találsz mást náluk, mint szerbet. Szerb van a kormánypártban, szerb van az ellenzéki pártokban, szerb a szélsőséges partokban, és egyáltalán, mindenütt csakis szerb. Ami azt jelenti, hogy Szerbiában minden szinten csakis Szerbiáról és szerbekről van szó. Nem érdekes? Ma sem tudom, hogyan lett évekkel ezelőtt a szerb-zsidó, Laban nevezetű egyén, miniszter egy rövid időre abban a közegben, de tudom, hogy nagyon rövid ideig volt. Mármint miniszter. Kérdeztem feljutásának titkáról, amikor nálunk csövezett New York-i lakásunkon (mert hát félig szerb nejem révén nálunk vala-

hogyan állandóan csöveztek szerbek, nejem régi iskolatársai, barátai, sőt a barátok barátai is rogyásig), de a titkot nem árulta el. Nyilván azért is húzta meg magát New York-i látogatása során nálunk, privát családnál, államilag fizetett szállodák helyett, mert nem érezte volna biztonságban magát, vagy teljesen szabadnak sem nyilvános szálláshelyen. Üldözési mánia? Vagy a „közegtől” legalább egy időre teljesen függetleníteni akarta magát? Nem tudom. A másik dolog, amit nem árult el, az a látogatásának célja volt. Nem tudom, miért szaladt New Yorkba mindjárt, amint Szerbia egyik miniszterévé lépett elő, de amilyen gyanakvóvá tettek az idők, el tudom képzelni, hogy titokban egyből „egyeztetni” jött New York-i „barátaival”. A kis kisebbségi. Aki akkor is ellenzéki marad, ha megáldja a szíves sors egy miniszterséggel. Mert mindig fél a többségtől a kisebbségi, és mindig csakis sajátyszőrűekben bízik meg igazán, és mindig ellenséget lát a befogadóban, és mindig ellenzéki marad. Egy személyben is, csoportosan is, és mint nemzetiség is. Kemény társadalmi törvényszerűség ez, és persze sohasem tanultunk ilyesmiről az iskolában, pedig ennél sokkal-sokkal kisebb jelentőségű okosságokat is tanítottak nekünk.

Igenis, bizonyos népek, sőt, merem állítani, hogy minden más nép mindig ösztönösen ódzkodott és ma is ódzkodik a betelepülésektől. Minden más nép, kivéve minket, és hogy őszinte legyek, nekik van igazuk, mert az idegen lélek mindig megmarad ellenzékinek, részben, vagy egészében. Akkor is ellenzéki marad, ha odáig furakodott, hogy végül ő kormányoz. Sőt, akkor már a hatalom pozíciójából lesz ellenzéki, méghozzá a befogadó néppel szemben. Emlékezzünk csak Kun Bélára vagy Rákosira, vagy akár mai hatalmasaink aknamunkájára, hogy más meggyőző példát ne hozzak.

Itt veszít tehát játszmát az önmagát immár hülyén és hivatalosan is befogadó nemzetnek becéző nép, mert a befogadottak aránytalanul nagy tömege minden igazán nemzetinek a gáncsolója vagy legalábbis lefintorgója, végül pedig tönkretevője. A tömeglélektanosok, meg akár az úgynevezett politológusok is jól el tudnának csemegézni ezen, mármint ha mernének, persze véletlenül sem csemegéznek

ilyesmin, mert azonnal lehurrognák őket a hazai és világsajtóban a sárga fasiszta földig, noha a nagyon lazán definiált fasizmus egy teljesen más valami...

Emlékszem, a hetvenes években nagy sikerrel indult „Röpülj páva” lemezsorozatra. Öreg bácsikák, falusi nénikék, meg fiatalok is olyan ősrégi népdalokat énekeltek kisméretű, olcsón beszerezhető lemezeken, amilyeneket eladdig sohasem hallott más, csak az ő környékük, falujuk, nemzetségük, őseik és unokáik. Igazi, törőlmetszett, csodás népdalgyűjtemény volt az.

Akkoriban, még Svédországban élén, kissé későn szereztem tudomást a sorozatról, de otthoni barátaim segítségével, amilyen gyorsan csak tettem, megvásároltam és megküldtettem mindegyik lemezt, ami még hozzáférhető volt, és évekig gyönyörködtem bennük. Lelkesen írtam is róluk több otthoni barátomnak, kérdezvén, hogy nekik hogy tetszett, mire leginkább az volt a válasz, hogy akkorát még nem bukott lemezkiadási vállalkozás, mint éppen a Röpülj páva.

Bukott?!

Ez?!

Hogyan volt ez lehetséges?

Nos, nagyon egyszerűen történtek ilyen dolgok már akkoriban is. Ugyanis a lapok kulturális rovatvezetői, kritikusai, és befolyásos megmondói, vagyis kulturális életünk meghatározói akkorra egységesen és masszívvul már nem egészen olyan lelkű valakik voltak, akiknek ne borzolta volna az idegeit halálra „ez a paraszti óbégatás”, és addig ócsárolták ezt a „sárból szedett kultúrát”, amíg le nem állt a lemezek nyomása.

Az eszem állt meg egy ilyen hivatalos reakciótól, sőt egy kicsit kezdtem megérteni azt is, hogy a sok-sok más okkal együtt miért is disszidáltam, a fene ott egye meg!

Aztán, az egyik régi április 4-i felvonulásra is emlékszem... Fiatalabbaknak ma már biztosan meg kellene magyarázni, hogy április negyedikén volt minden évben a hadsereg díszes seregszemléje, ami látványos volt a nép számára, és fegyvermutogatás is az „imperialista hatalmak” felé. Nekem mindig tetszettek ezek a felvonulások, mert azt hi-

szem, jó érzés az minden egyszerű ember szívének, ha látja, hogy nem vagyunk gyöngék, fegyvereink elrettentőek. Az is tetszett, ahogy a hadsereg nem csak az erejét, hanem kissé a maga romantikus voltát is mutatta ilyen alkalmakkor. A felderítők egy része például lóháton vonult fel, méghozzá igazi, régi huszár módra öltözve. Díszegyenruhájuk csizmából, piros nadrágból, kék mentéből és ugyancsak kék lódingból állt, és volt persze piros csákójuk, fehér kesztyűjük, fényes kardjuk, meg karabélyuk is. Szépek voltak a legények. Ehhez párosult az úttörők gyerek-korosztályának, az úgynevezett kisdobosoknak a felvonulása is. És itt kezdtem gyanút fogni, mint egy amatőr látnok, ugyanis a kis kölkök roppant aranyosak voltak csákóval a fejen, piros nadrágban, kis csizmában, kis világoskék mentében, dobbal a hasuk előtt, amit kegyetlenül püföltek is, de legnagyobb meglepetésemre, hirtelen fölfedeztem az egyik lakótársunk, a magas szakszervezeti funkcionárius Malczné kisfiát is, Móríckát (nem vicc, így hívták) a parizerlábút (mert magamban így neveztem), aki ugyancsak ott vonult, csetlett-botlott kissé gacsosan és esetlenül a csapatban, mert hiszen, felvonulások nem önkéntesen szerveződtek akkoriban, hanem ki kellett vonulni, és kész!

Ahogy elnéztem Móríckát, csákósan, fehér kesztyűsen, mentésen, csizmásan, csámpásan és dobosan, éreztem, nem lesz ennek jó vége. És mit ad Isten, nekem volt igazam megint.

Ez volt az első és utolsó április 4-i felvonulás, amelyen a kisdobosok ilyen öltözékben vonultak föl. Lehet, hogy túl sok befolyásos szülő tartotta botrányosnak, hogy gyerekük ilyen magyaros „maskarában” mutogassa magát?

Lehet.

Nagyon könnyen lehet.

A más lélek az más lélek. Ötvenhatban ugyanennek a Malcznének igen nagy volt a zabszem, mert emlékszem, égre-földre fogadkozott, hogy soha többet nem lesz funkcionárius. Fogadkozott, mert szorult a kapca, de ugyan mi másba kezdett volna? Libás kofának ment volna el? Nevetséges! Persze, pályaválasztásra egyáltalán nem került sor. Jöttek az oroszok, szétlőtték a forradalmat, a Malcznék és magafajtái

véres, akasztófás megtorlásba kezdtek, és ő továbbra is megmaradt szakszervezeti főfunkcionáriusnak. Onnan is ment nyugdíjba. Kiemelt nyugdíjjal.

Gusztustalan tud lenni az élet...

Az úgynevezett munkás-paraszt hatalomban is más volt tehát a más-lélek politikai szándékban is, az irodalomban is, és mindennapi életfelfogásban is, hajlandóságaiban is. És ez a fajta kettősség érzékelhető volt nemcsak akkor, április 4-én, vagy a forradalom utáni időkben, hanem a politikában ott volt nálunk a hol ilyen, hol olyan kettősség, Kossuth után folyamatosan. És ma is ez a kettősség jellemző a politikai életünkre, amelyben másodhegedűs, sőt majdnem hogy lenyilasozódik a nemzet színeit képviselők tábora, a tehetősebb, rámenősebb, és csillaggyűrűs zászlót lobogtatókkal szemben, miközben a zászló egyik sárga csillagává „magasztosodtunk” éppen.

Hová jut egy felemás vagy éppen más lélekkel uralt nemzet?!

Valahogyan oda, ahová jutottunk és jutunk.

És ez több, mint elszomorító.

Jobb talán a struccnak, már ha egyáltalán igaz, hogy homokba rejti a fejét, de a legstruccabb valaki sem tudna ma már elrejtőzni a valóság előtt, akkor sem, ha nagyon akarná, hiszen a lapok, az Internet, a telefon..., mert hát ebben a bizonyos információ-érában valóban játszani könnyen jutnak el a hírek és képek pillanatok alatt bárhová. Persze, hogy eljut hozzám is naprakészen az idegesítően eklektikus információözön, hiszen Amerika nem az Óperencián túl van, nem a világ végén, ahol az ember lelógatja a lábát, hanem egy kattintásnyira, egy telefonhívásnyira, vagy ha úgy esik, egy rongyos öt-hatszáz dollárnyira, vagy amennyibe éppen aznap kerül a repülőjegy. A „távolba szakadt hazánkfia” fogalma antikvitás ma már, tehát ami az informáltságot, sőt az élethossziglani barátokkal való majdnem testközeli kapcsolatot illeti, voltaképpen itthon vagyok állandóan, akkor is, ha a lakcímem jóval arrébb esik. És elkésérítő állapot ilyen jól informáltnak lenni, ha a mindennapi hírek azt a valóságot ábrázolják, ami voltaképpen nem egy néplélek önfejlődésének menetéről ad számot naponta,

hanem kétféle lélek győzködését mutatja egy élet-halál harcban, amiben a nemzeti immár nem is nagyon ellenfél, mert fáradt, mert kedvetlen, mert becsapott, mert pénztelen, és mert kilúgozódott.

Nem új tünet ez a lelki fáradtság.

Ott látjuk minden utóbbi történelmi húzásunk háttérében a lelket, amely immár belefáradt a történelembe, és az egészbe. Kiegyezés, Monarchia, világháborúk, idegen oldalra paktálás... Mindvégig egy önmagát magányosnak gondoló nép keresett egyfajta gyámolítást, és nem volt (Széchenyit és Horthyt kivéve), aki elég hangosan ordította volna, hogy éppen nem idomulnunk és gázsulálnunk kell a környezethez, ami germán, meg szláv, (tehát soha nem képes bennünket magával hasonszőrűnek látni), hanem önmagunkhoz kell tartoznunk, egysegebben, tisztábban magyarnak kell lennünk, népesnek és erősnek. Nem kifelé kuncsorogni tehát, hanem önmagunk felé fordulni, és önmagunkat óvni, építeni minden erővel.

Nem volt elég mennydörgő hang, vagy az okos hang általában csak megmaradt mélyről jövő sóhajnak, és csakis sóhajnak, vagy a kétféleségben a nemes kisebbség szavának. Ahogy hatásában ma is nemes kisebbségben van saját hazájában minden szándék, amit nemzetinek nevezünk, vagy aki igazán magyarnak tudja magát.

Ha mondanám valakinek, hogy Horthy volt az utolsó, aki igazán magyar Magyarországot akart, furcsán nézne rám az illető, mert annyi sár dobálódott már erre a névre, hogy évtizedek sem voltak elegendőek a neve tisztára mosására. Pedig olyan időkben volt kormányzónk, amikor valóságos egyensúlyozó művész kellett legyen az, aki a német terjeszkedés és a ruszki veszedelem között, és közben a szabadkőműveség ármánykodása ellenére kreált magyar országot Magyarországból.

Kevés politikus lett volna képes arra, hogy három év alatt kivezesse az országot a Trianon utáni letargiából, családvédelmi, gyermekvédelmi, betegbiztosítási, lakásépítési, és más szociális intézkedéseinek sokaságán túl megteremtse az aranypengőt, és a békediktátum tilalma ellenére is erős hadsereget és légierőt hozzon létre. Ő képes volt erre. Erdélyt visszakaptuk, a Felvidéket is, a Délvidéket is, és a háborúba

kényszerülésnek is csak kelletlenül és csak addig engedelmeskedett, amíg a kiugrás ideje el nem jött. Kevés politikus lett volna képes erre. Az aztán megint csak egy bizonyos kettéosztottságnak a következménye volt, hogy a németbarátokkal átszőtt hadsereg végül mégsem állt át teljesen a győző oldalára. Ismét tehát az inhomogenitás, egy sajátos kettősség és megosztottság döntötte el a sorsunkat. Románia vissza is kapta Erdélyt Sztálintól az árulás júdáspénzeként, mert a mai világban kifizető dolog, ha valaki nem fegyvert forgat jól, hanem köpönyeget.

Könnyű utólag okosnak lenni?

Könnyű, kérem szépen, nagyon könnyű utólag okosnak lenni.

Mert mindig is elképzelhetetlenül nehéz volt és nehéz lesz „előre okosnak” lenni... De hogyan juthatna következtetésekre az ember, ha sohasem elemezne és mérlegelne, vagyis ha nem lenne legalább utólagosan „okos”.

Mellesleg, ami ezt a bizonyos „önmagát magányosnak gondoló” népet illeti... Nos, csak bele kellene olvasgassanak az emberek az Arvisurák két roppant kötetébe, és azonnal látnák, hogy a „rokontalanság”, meg „téridegenség” gondolatát is a ravasz környezetünk oltotta belénk, miközben jóformán egyetlen népnek sincs akkora rokonsága és „baráti köre”, mint nekünk. Olvastam. És megértettem, hogy a jégkorszakig, sőt azon is túlra nyúlnak vissza a dokumentált szálak, amelyek népünk és rokonnépeink kialakulásáról adnak számot.

Nevetnem kellett, amikor volt apósom, a jó öreg székely, aki ma legalább százéves lenne, ha élne, említette, hogy egyszer, vagy hetven évvel ezelőtt, egyetemisták egy diáktüntetésen azt skandálták (viccből), hogy „Közös magyar-japán határt!”

Fiatalság, bolondság – mondanánk, de száz százalékgig, vagy csak 99,9 százalékgig volt-e igazán bolondság ez a bolondság? Manapság merészségnek számítana, különösen itthon, Magyarországon, ha nagyon hangoztatnám, hogy e közös japán-magyar határ bohóságától eltekintve igen sajátos és egyedi genetikai kapcsolat van köztünk. A lényege és bizonyítéka roppant egyszerű. Komoly japán tudósok megállapították, hogy míg más népek génspirálja hármas, az övék,

meg a mienk hatos spirál. Ez örökít bennünket, ez tesz bennünket emberi különlegességgé. És ez a különös genetikai sajátosság fölülírja minden más nép genetikai anyagát, sőt azok jövőjéről és kilátásairól is ad némi sejtést. Tehát azokét is bőven felülírja, akik mostanában sürgős genetikai kutatásokkal is bizonyítani akarták, és továbbra is akarják elképesztő pénzek bedobásával, hogy ők a világ dominálására teremtek.

Kacag a mandulám!

És közben megértem azt is, miért pusztítanak bennünket valakik minden vonalon.

No, de elegendem van ebből a bagószagú élvezetből, gyерünk vissza a helyemre, az egyszemélyesre sterilizált helyszámos ülésre, ahol nincs se nóta, se demizson, sem egy padtárs, akivel eldiskurálna az ember, csak a hűvös elegancia merevedik a levegőben, mert új időket élünk, ámbár ennek az egyedül ücsörgésnek is megvan a maga jó oldala: így legalább elspekulálgathat az ember, hagyhatja a képzelet és a gondolatok sorát szabadon csapongani...

Íme, egy cigarettányira, azaz majdnem félútnál tartunk már, és a táj erre már még néptelenebbnek látszik. A táj, amely nemcsak termőföld vagy legelő, hanem a történelem színtere is. Ha belegondolunk, itt nyargaltak végig, itt, ezen a homokon a tatárok is, a törökök is, mert természetes szövetségesnek hittek bennünket már rokonságunknál és egykori közös világunk emlékénel fogva, és teljesen biztosra vették, hogy együtt majd jól átdolgozzuk Európa térképét a magunk ízlése szerint. Egy másfajta lélek, egy másfajta „eszme-kristályszerkezet” azonban már régen átforgalmazta bennünket: a nagyfene akkori „konformkodásunk”: a tény, hogy akkorra már római kereszténynek tudtuk magunkat papjaink jóvoltából, és ennek megfelelően viselkedtünk a „kutyafejűekkel” szemben.

Micsoda balfogás! Micsoda istentelen ostobaság!

Borzalmas csalódásunkban szépen ki is irtottak minket.

Kevesen tudják, hogy azokban az időkben és előtte körülbelül egyenlő volt a népességünk a franciákéval és az angolokéval. Utána viszont már egyáltalán nem. Pedig nálunk nem pusztított a pestisjár-

vány, mint az akkori koszos Angliában vagy Franciaországban, mert mindig mosakodások voltunk. Szent Bertalan-éj sem volt nálunk, sem perverz őrületében szakmányban nyaktilózó forradalom sem, mint Franciaországban, és mégis, megnézhetjük, hogy a tatár, meg a török elleni nagy konformeszmeiségünk következtében mennyire helyrehozhatatlanul maradtunk le a századok folyamán, és mely nemzetek népesedtek-erősödtek világhatalommá.

Az idegen szellem befolyása, a nemzeti túlélés érdekét lelkesen feláldozó ostobaság ide vezetett hosszú távon, ahol ma vagyunk. Területileg és népességet illetően is.

Minden balfogásunk gyökerénél ugyanazt találjuk: a népet, amely a maga hitében és a maga természetes önfejlődésében élne legszívesebben, vezetői viszont, minthogy lélekben nem nagyon, vagy egyáltalán nem magyar színeket képviselnek (mint Szent Istvánunk is), mindig valami paktálásba keverik, távlati megfontolás nélkül, vagyis külső és művi eszmék ösvényére vezérlik, voltaképpen mások érdekében. Ugyanakkor a semmiből startolt Rumunzia, meg az ugyancsak sohasem volt nemzet, a szlovák, vagy a szlovén, vagy a néptörödékekből összeállt többi délszáv nép hazát teremtett magának vérrel vagy vér nélkül, és homogén lett, népes és erős. A horvát is.

A titkuk egyetlen szóval írható le: nacionalizmus. Kossuth és Széchenyi óta nemhogy pont az egészséges nacionalizmus ellenkezője jellemezte politikánkat, hanem pozitív értelemben senki se meri használni nálunk ezt a szót ma sem, mert ugyebár, azonnal össze is dőlne tőle a világ, noha a nacionalizmus egyáltalán nem agresszív, hanem egyszerűen nem más, mint a nép (bármely egészséges nép) természetes lelki alapállása: sajátos voltának igénylése. Vannak, persze, szélsőséges formái is, de nincs mindennek egy szélsőséges megnyilvánulása? Attól még a lényeg megmarad lényegnek, és pozitívnak.

Szélsőséges a szomszédságunk nacionalizmusa?

Az, kérem szépen. Szélsőséges, mint a nehézség. Kérdezzük csak meg tótékat, szerbeket, románékat!

Van belőle bajuk?

Egyáltalán nincs.

Agresszív a nacionalizmusuk?

Borzalmasan, körmönfontan és kegyetlenül agresszív. És ebből sincs a világon semmi bajuk, valószínűleg azért nincs, mert egyáltalán nem „befogadó” népek, és náluk távolról sem éri el a kritikus tömeget azoknak a száma, akiknek ha a tyúkszemére lépsz, rögtön New York sikít föl. Viszont a szélsőséges és agresszív sovinizmusuk közepében ott van egy teremtmény erő is: a lényeg, a szenvedélyes egy húron pendülés, az összefogás, a saját érdekre dolgozás politizálásban is, ami nem-hogy joga minden népnek, hanem az egyetlen lehető és természetes erő, ami az illető nemzet minden tagját egységesen egy irányba tartja: a felemelkedés irányába. Nem lehet széplelkűsködni a történelemben, nem lehet kettősnek vagy hármasnak lenni, meg ájtatosnak, mert végül megeszik az ájtatosokat a farkaslelkűek, ahogy körös-körben el is harapdálódott már országunk kétharmada.

Igen, ilyen egyszerű a képlet! És mindig ilyen volt, és ilyen is lesz, amíg világ a világ, egyszerűen, mert ilyen a világ, és nem másmilyen. Mi meg mindig hagytuk magunkat lepisszenteni külső, vagy ami rosszabb, belső „agitprop” méltóságok által, ha „nacionalizmusra” adtuk volna a fejünket, mintha valóban valami illetlenségben sántikáltunk volna, hiszen az osztrák sógorság óta folyamatosan, meg előtte is, a magyarságunkat akarta mindenki kinevelni belőlünk. Sőt, ez a folyamat sokkal előbb kezdődött: például, a rovásírással íródott őskeresztény imádságoskönyveink könyörtelen elégetésével, hogy „nehogy akár azok is a régi időkre emlékeztessék a magyart”, ahogy a vatikáni irattárban ma is olvasható ez a parancs. István királyunk törvénykönyve is nagyon eurokonform pennával íródott, (ide értve a kar levágását, a fülek vagy az orr levágását, mint büntetést, például tyúklopásért), mert az akkori „Brüsszel” ilyet akart, mert ilyen népnek vélt bennünket. Fokról fokra, és külső-belső sáfárkodás nyomán nevelődött ki belőlünk az, amivel folytatódni kellett volna itt, Európa közepén, és akárki akármit is mond, megvolt erre minden lehetőségünk, hiszen akkoriban még verhetetlenek voltunk.

Mao szerint az igazság a puskacsőtől ered. Van is benne valami. Szerintem meg a nemzeti lélek megőrzése ered a kard életől. De jött közben akadálytalanul, ájtatosan, és kegyetlenül, szörmentén és csuhában az új éra, a latin betűvel való komplikált gügyögés, épültek az eurokonform monostorok, zsolozsmáztatták velünk a konform szöveget konform nyelven... Papok sokaságát neveltük ki katonák elretentő sokasága helyett, aztán kiirtottak bennünket, aztán befogadók lettünk minden más lelkűnek, aki csak jött... aztán, amint az már lenni szokott, kitűzték saját zászlójukat a „jöttek” itt is, ott is, körös-körül...

Ez volna történelmünk leírásának kondenzált kiadása?

Van ebben valami kérem szépen. Abban is, hogy sokba került nekünk a nagylelkű befogadósdi.

És logikusan az következik most, hogy az Országházra is kitűződik hamarosan egy új zászló... Mert többet fogadtunk be, mint amennyit egy tíz-tizenöt milliós nép öntorzítás nélkül be tudna fogadni. Ma aztán már nincs is sok szava itt a magyarnak. A saját országában!

Borzalmas!

Megpróbálok nem dühöngeni, és maradni a helyemen, mert ha előbb nem adott, most sem adna enyhülést egy cigaretta a bűdös szakaszban. Inkább a tájat nézem ismét, ezt a lapályt, ami egészen biztosan pokolian egyhangú látvány lenne például egy angolnak vagy akárki más nemzetiségűnek, ha itt ülne és bámulná a síkságot, míg nekem nem csak a lelkem gyönyörködik benne, hanem például anyanyelvem is másként érez. A verssorban is ott van az érdekesen kifejező szó: a „határ”. „Megenyhült a lég, virul a határ...” Vagy csak azt mondjuk, „kiment a határba”. Vigyázat, műfordítók, nekünk nyilvánvalóan nem azt jelenti ez, hogy egy bizonyos pontig vagy vonalig ment el az illető, hanem éppen hogy jóformán határtalanságra utal, talán mert a síkság embere az ilyen értelmű „határ”-ban éppen a tőle megszokott határozatlan teret, vagy éppen a legtágabb látóhatár szabadságát érezte e nagyvonalú tőmondatban, és pontosan tudjuk, hogy nem addig ment el az illető, ameddig szabad volt neki, hanem ameddig kellett, vagy ameddig csak akart. Fura dolog, ha a határtalanságot a határ szó-

val is jelölhetjük, de hát a mi nyelvünk nem azért a legkifejezőbb nyelv Európában, vagy talán a kerek világon, mert nem lennének kép-
letei ilyen érdekes nyelvi trükkökre is.

Sajnálom néha az idegen ajkú írókat, akiknek fogalmuk sem lehet rengeteg olyan nyelvi fordulatról, ami a legegyszerűbb magyarnak is nyilvánvaló. Csak kevesen tudtak vagy tudnak nyelvi titkainkról és képességeiről. Bernard Shaw tudott róla. Mondta is, hogy életműve sokkal szebb lenne, ha magyarul tudott volna írni. De hát, ne essünk a „nacionalizmus” csúnya „vétkébe”... És akkor még nem is gondoltam a műfordítók gyötrelmeire, akik ha vért izzadnak is, képtelenek magyar verset vagy prózát sokkal ízesebben, gazdagabban visszaadni, mint amilyen például az újságok lapos nyelvezete, hiszen nincs más „kultúrnyelvnek” annyi nyelvi eszköze, mint a mienknek. Ősnép vagyunk, ősnyelvet beszélünk. Ilyen egyszerű a dolog.

Legeltetem tehát szememet a „határ” sajátos szépségén, mert szép nekem, mert nagyon szép.

És, igenis, mert a végtelenségig részrehajló vagyok.

És mert melengtet engem ez a szépség akkor is, ha tudom, mennyire határtalan ez a határ, akkor is, ha kicsi, ha lapos, mert áldott ez a hely. És nem csupán fellengzős jelző ez, hanem tudományosan is igaz. Kivételesen különleges termékenységével valóban áldott ez a föld, és ezt egyebekben a földrajzi alakulatától kapta: öböl a Kárpátok ölelésében. Lényegében ezt próbálta utánozni mesterségesen egy szegény osztrák kutató és feltaláló is egy figyelemreméltó kísérletével, és sikerrel is járt, már ami a kísérletét illeti, ámbár majdnem az életébe került neki, mert olyan ez a világ, hogy véletlenül sem szabad feltalálni valamit, ami olcsó és jó, és amitől egy egész drága és nem jó iparág kényszerülne becsukásra. Például, eddig még minden feltalálót eltettek láb alól, aki autót talált fel, de olyat, ami vízzel megy, vagy „légből kapott” elektromossággal, nem pedig benzinnel...

Az volt a felfogása ennek a szerencsétlennek, hogy a növényeknek nemcsak ásványokra, hanem nyomelemekre is szükségük van ahhoz, hogy erősek, dúsak legyenek, amint ez szent igaz is. Kísérletét a Fe-

kete-erdőben végezte, mert szinte nemzeti tragédia náluk, hogy a savas esők következtében már pusztulóban van a neves erdő. Egyszerűen kiválasztott egy ösvényt az erdőben, annak egyik oldalán úgy hagyta a fákat és a bokrokat, ahogy voltak, a másik oldalon viszont kőmálladékkal, lisztnél is finomabbra őrlött gránitporral szórta meg a talajt széles és hosszú sávban. Egy év múltán a kezeletlen oldalon a helyzet siralmasan ugyanaz volt, amint a tévé mutatta, a kezelt oldalon viszont, mintha életre keltő injekciót kaptak volna, kizöldültek a kínlódó, satnya fák, szemlátomást összehasonlíthatatlanul egészségesebbek lettek, nagyot nőttek, és visszatért az aljnövényzet is. A műtrágyaipar, persze... Amint várható volt... Életveszélyes fenyegetésekkel tarkítva fulladt be a nagy találmány, és a Fekete-erdő továbbra is senyved, a műtrágyaipar viszont sem nem senyved, sem nem csinál semmi igazán jót, és főleg nem olcsón...

Kevesen tudják, hogy a világ kezdete óta adva van nálunk ez a „porhintés”, méghozzá a mennyek által. Messze távoli országokból hordják ide a szelek a pornál is finomabb port, a kőmálladékokat, megannyi ásvánnyal, és megállíthatatlanul. A Kárpátokon aztán lelassul az áramlás, és leülekszik nálunk a „por”, ez a gazdagító, termékenyítő égi áldás anélkül, hogy igazán tudnánk róla, pedig jóformán a világ kezdete óta áramlik hozzánk. Persze, hogy áldott az ilyen föld! Megtúrom, magot vetek rá, és kikel, és szép lesz. Amerikában a kis „gentleman farmunkon” is megpróbáltam kertészkedni, mert azt hittem, a föld az föld mindenütt, de az az igazság, hogy jó nagyot tévedtem, mert nem lehet ott csak úgy ukkmukkfukk elhatározni, hogy most konyhakertet csinálok. Legjobb, ha előbb „top soil”-t hozat az ember, termőföldet, teherautóval, hogy beterítse a kert felületét jó földdel, vagy ha nem akarja, el kell menjen az ember először a boltba egy csomó gyomirtóért. Megszórja vele az ember a felásott kertet kora tavasszal, és vár egy hónapot, hogy hasson a méreg, sőt végül le is bomoljon, (a szakleírás azt ígéri, hogy lebomlik, de nem hiszek benne), aztán palántáz az ember, aztán műtrágyáz, aztán gyomlál, mint a bolond, aztán ott a termés. Akkora dinnyét meg uborkát meg paradicsomot és zöldpap-

rikát természettem, hogy öröm volt nézni. De olyan vízízűt, hogy az volt az első és utolsó farmerkodásom ott. Az üzletekben is ugyanilyen csodaszép terméket kapni: szőlőt, akkora szemekkel, mint a szilva, szilvát akkorát, mint a barack, csak ne legyenek az embernek igényei a zamatokat illetően. A paradicsomot sem tudom miből csinálják ott a genetikus-mérnök-botanikusok. Nemcsak az íze nem az, hanem a színe sem. Többnyire sápadt, szürkéssárga a gázokkal való pirosítás ellenére is, viszont, ami nagyon fontos ott, hetekig eláll a jégszekrényben és a hosszadalmas folyamatban, ami a mezőtől a fogyasztóig tart. Ronda, rossz, de rendkívül „piacképes” tömegetető áru.

Sajnálom az amerikai új generációt, mert azt hiszik a fiatalok, hogy gyümölcsöt esznek, meg paradicsomot, vagy éppen csirkét, anélkül, hogy az életben egyszer is lett volna alkalmuk megtapasztalni, milyen az igazinak az íze. És nem kell Amerikáig menni. Montenegróban is vettünk egyszer a piacon a feleségemmel gyönyörű paradicsomot, meg paprikát azzal, hogy majd lecsót csinálunk belőle, mert hát mi más jut a magyarnak eszébe egyből, ha gyönyörű paprikákat lát. Szép is volt az, amíg el nem kezdtük kevergetni a forró olajon fakanállal, de igencsak más volt, mint amit joggal elvártunk: levet eresztett, szétfolyt, szétmállott az egész, és inkább leves lett belőle, akárhogy is próbálkoztunk azt csinálni belőle, amit akartunk. Pedig Montenegro csak pár száz kilométerre esik a magyar földtől. De Amerikában is annyiszor égtem le a gulyáslevesemmel, ahányszor megpróbáltam fölvágni amerikai vendégeimnek a legtipikusabb magyar étellel. Mert valami savanyú lé fő ki ott a marhahúsból, amit nem lehet egészen eltüntetni fűszerekkel. Valószínűleg a tápszerek íze fő ki belőle, és fő össze az ízetlen zöldségekkel, azokkal a zöldségekkel, amelyek műtrágyán nőnek gyönyörűre. A disznóhús is gyönyörű, de csapnivalóan rossz az íze. Ez a modern világ konyhája: tápszeres hús műtrágyás konyhakerti növényekkel, bogárirton meg műtrágyán termesztett gabonából sült kenyérrel... Nem eledelt, hanem népi tömegabrákot termeszt a modern élelmiszeripar a birkává tett népeknek. Ahová mi is el fogunk jutni hamarosan, miközben tönkretesszük vegyszerek-

kel Európa legáldottabb talaját. A többi meg a doktorok dolga lesz, mármint azon doktoroké, akik nem oldottak kereket egy jobban jövedelmező országot keresve maguknak...

Rossz erre gondolni, mert lehetne annyi eszünk, hogy megmaradnánk a minőségnél, még hozzá egyes-egyedül, ahelyett, hogy besorolnánk a dömpingszemetet termelő országok konformkodó sokaságába. Akkor is ez volna a megoldás, ha manapság a piaci versenyben jóformán alig esik szó minőségről, mint legfőbb fokmérőről. A „modern” abrakot evő világ és Európa örömmel kapkodna olyan mezőgazdasági termékek után, amelyek tiszták és ízesek és igaziak, akkor is, ha azok másfélszer-kétszer annyiba kerülnének, mint a szokott szemét. De hát beszéltem már erről máskor és többet is a falnak, meg süket füleknek...

Meg aztán, lassan már csak Brüsszelben jóváhagyott, népi abrakot szabad majd termesztünk. Pedig az a híres New York-i vendéglő sok évvel ezelőtt akaratlanul is nagyot segített konyhaművészetünk hírnevén. Azzal kedveskedett ugyanis a közönségének, hogy külföldi szakácsokat hozatott minden két hétben, akik a maguk hazai konyhájával ismertették meg a nagyérdeműt, és e „nemzetközi versenyt” magasan a magyarok nyerték meg, noha a sok között ott voltak a híres franciák is a maguk túlkomplikált pancaival.

Mi volt a nyerő étel?

Azt hittem, hogy a legcifrább magyar koszt győz majd, ha egyáltalán győz, de nem volt ott sok cifrázkodás a mi részünkről, csak éppen tényleg jól főztek a magyarok. Közfelkiáltással és bonyolult pontozással az abszolút győztes ez lett: bableves, kolbásszal, csipetkével.

Ették az amerikaiak, mint az őrült. Mert nem láttak még ilyet, és főleg nem találkoztak ilyen ízekkel.

Persze, minden hozzávalót hazulról hoztattak a magyar fiúk, frissen, repülővel. Amerikai anyaggal be sem neveztek volna a versenyre, mert abból nem lesz magyar étel.

Hízott is a lelkem egy nagyot a hír hallatán.

Van tehát valamink, ami másnak sohasem volt és sohasem lesz: ízeket, zamatokat termő, igazi talajunk.

Sohasem lesz?

Nem volnék benne ennyire biztos. A „Horgoska”, vagyis a mai szerbiai Horgoson termelt paprika nemcsak vetekszik a szegedivel, hanem magyar szakértők szerint is jobb. A „Szeged” csak ismert és elismert világmárka. És mások is kaptak csodaföldünkől. A többit pedig így, vagy úgy, majd csak eladogatjuk, elkonformkodjuk.

Ha nagyon boncolgatjuk, hogy történelmünk folyamán kié is volt a föld, meglepő igazságokra lelünk. A furcsaság ott kezdődik, hogy letelepszik egy mezőgazdasághoz jó értő, állattenyésztő és katona lelkű nép, és lényegében földművelésre áll át. Aztán, később, a nagybirtokrendszer nem éppen a családi gazdaságoknak kedvezett, mert kétkezi munkás kellett hozzá. A jobbágy, a zsellér, nem éppen a saját birtokának áldásaiból élt... Ha jól belegondolunk, a parasztság zöme eredetileg és lényegében így, vagy úgy, de egyszerűen, történelmi távlatra visszamenően, részben vagy jobbra csupán mezőgazdasági bér munkás volt, ahogy ma neveznénk ezt a kategóriát. Pallavicini, Odeszhalky, Festetich, Csekonics és a hasonló sokasága kétségtelenül birtokos volt. A többi?... Istenem, az már csak úgy volt, hogy a földművesség körében a többségnek a föld csak munka és verejtékezés tárgya volt, nem pedig tulajdon. És ha a mezőgazdasági szférára ez volt jellemző, nem is várhatunk mást, mint parasztságot, amelynek többsége, generációkra visszamenően, lélekben, nem kötődik a földhöz életre-halálra. Parasztságot találunk, amely a földosztás alkalmával is ódzkodott egy kicsit a csodától, mint aki titokban állandóan saját földre vágyik, de amikor tényleg kap egy darabot, zavarba jön, mintha nem gondolta volna igazán komolyan a dolgot.

Túl sok parasztot láttunk, aki örömet hagyott és hagy fel a mezőkel, és inkább városokba kívánczik, ahol végre hónaptól hónapig bérből élő senki lehet, mert az mégis más, mit földtúrónak lenni. A vidéki ifjúságról nem is beszélek. Űresedő falvak és vidékek bizonyítják, mennyire nem genetikus a földhöz való kötődés. Alighanem a szülőktől, a nagyszülőktől, sőt a történelemtől örökölték, hogy a föld nem jelent mást, mint küszködést. És hogy nagyon csúnya szó a „paraszt”

szó. Ott volt néhány évvel ezelőtt például Orbán javaslata a családi gazdaságok megerősítésére, bővítésére. Megadta a lehetőséget arra, hogy az állami tulajdonban lévő földekből bármely gazdálkodó vehet magának, méghozzá jutányos áron. A javaslat mögött az a gyanú, sőt jelzés állt, hogy jöhetnek idők, amikor egy kormány szó nélkül és törvényesen eladhatja az állami tulajdonban lévő földeket akár külföldieknek is, míg a magántulajdonhoz akkor sem nagyon nyúlhat, tehát megmarad a föld magyarnak, családoknak, gazdálkodóknak. Azt hisszük, rögtön tolongtak a parasztok anyaföldet védeni? Hogyne!

Tudtam, hogy ebből az akcióból semmi sem fog kisülni. Nem is nagyon reagált az alkalomra senki.

Szomorú és veszélyes ez az örökség, már ha igaz, hogy lényegében és többségében ez a letargikus érdektelenség a paraszt öröksége.

Keresd nála a lelke hajlandóságát vagy nem-hajlandóságát, és meg tudod mondani, hogy előbb-utóbb mit hoz majd neki a jövő... Ezt a keleti bölcsességet olvastam valahol... és lehet, hogy van benne valami.

Ez a parasztság nem annyira kényszerítő körülmények következtében, hanem saját hajlandóságából vagy nem-hajlandóságából fog megválni a földjétől. Sokan.

Istenem, félve gondolok erre!

Tudom, szervezetten és keményen harcol ez ellen a tendencia ellen a földművesek öntudatos, és lélekben is magyar része. Tüntetések, útelzárások, miegyéb.... De ismét...az inhomogenitás, a nem egységes nép... a nemes kisebbség, (és ismét csak kisebbség!) reménytelen harca ez is. Miközben suttyomban, kicsiben és nagyban, államilag és privát alapon, mégis eladódik az anyaföld.

Idegeneknek! Frissen-gyorsan-ügyesen nyakunkra telepedőknek.

Ha valakinek már sikerült annak idején a legpiszkosabb kis zseb-szerződéses ügylettel elkótyavetyélnie a földjét, a szomszédja sárga irigységgel fortog magában, mert annak már sikerült a csel, neki még nem. A pénz, mint olyan, annyira mindenek fölött való céllá vált nálunk, hogy mindenre képessé tesz sok mai magyart. Az édesanyját még nem adná el, egyelőre, vagy még nem bérelné ki egy külföldinek,

vagy akárkinek, akinek pénze van rá, de földjét szíves-örömezt. A földet, ami a magántulajdona. De ami ugyanakkor mindnyájunk territóriumra is! Magyarán: anyaföld. Érted, kapzsi proli paraszt, az anyád betyár istenit: ANYAFÖLD! A te földdarabod is a miénk!

Nem tudom, mi történt idehaza, amíg távol voltam.

Megszakadtak a lélek fékjei? Vagy ilyen volt már régóta az a bizonyos lélek és fék?

Teljesen kilúgozódott volna a népből az a finom és nemes kohézió, ami egy népséget nemzetté emel?

Igen, néha már-már azt kell higgyem, túlságosan sokan vannak, akikből teljesen kilúgozódott. Érzékeli az ilyesmit az, aki sokáig élt távol. Érzékeli a mindinkább általánossá váló gátlástalan pénzéhességet és kapzsiságot, ami jóformán minden erkölcsi normát lihegve áthág már. Az elszegényedés ennek az egyik oka, a másik meg – egyebekben – a kor, amely csakis haszonelvűvé akarja formálni az embereket nálunk is, és a világon mindenhol. És sikeresen formálja át az embereket.

Azt sem mondhatom, hogy a fiatal generáció jelentős hányada vált mássá, szinte más fajjá (noha némileg ez is igaz), hiszen például a komoly kiadóim sem éppen ifjoncok, és mégis, mind úgy „levettek”, hogy csak úgy ropogott. Mert itt, újabban, mindenki „levesz” mindenkit, akit csak lehet. Szemrebbenés nélkül, a legközönségesebb módon. Az általános szemérmetlen kapzsiság láttán itt-ott mintha nem is a saját fajtámmal volna már dolgom... Az egyik kiadómnak is megadtam a pénzt, amit kért a kiadásért, vagyis a nyomdaköltséget, és érdekes módon, azonnal ki tudta adni ő is a saját könyvét. Valamiből. Amikor meg a nyomdaszámlát kértem, a legbonyolultabb mesék és halogatások után végül olyan szembetűnően primitív számlahamisítványt postázott el nekem, hogy egy teljesen hülyét sem lehetne becsapni vele. Leplezetlenül csalt, mert valószínűleg annyira természetessé vált már itt az ilyesmi, hogy nem is okoskodnak sokat a kárvallottak, tudván, hogy „ilyen az élet”, noha az élet egyáltalán nem ilyen, csak éppen ilyenné vált. A könyvkiadás szintjén is! Ami nem is olyan régen még, és hagyományosan és lényegében intellektuális ügy volt.

Ugyanilyen vásári kupec tempóra történt egy másik könyv kiadása is. Sokkal többet kért, mint amennyibe került volna, sőt titokban többszörösen többet is nyomtatott belőle, mint amennyiben megállapodtunk, és ő is azonnal ki tudta nyomtatni a maga könyvét is. Ismét csak nem tudom, miből. A dolgok cifrázására, ráadásul nem is forgalmazta a könyvem, ahogy kellett volna, egyrészt mert szóltak neki az elvtársak, hogy „ezt ne!”, másrészt pedig, mert a profitja már így is megvolt neki. És ezt nem kapualjban, gagyit „jutányosan” áruló senkiházik csinálták velem, hanem mai intellektuális „üzletemberek”, akiknek a jellege és ambíciója immár tökéletesen azonos lett a csőcselékével.

Itt nem annyira az „átvertség” személyes élménye a fájó, hiszen kibírtam az anyagi veszteséget, hanem a társadalmi körkép fáj, amelyben jóformán természetes ez a gyakorlat.

Igaza volt a stockholmi rendőrfőkapitánynak, amikor azt mondta, hogy a társadalom elérkezett a teljes felbomlás fokáig, mármint az övéké, amikor szóba került, hogy nemcsak túl sok az útonállás náluk, hanem már nem is a fizikailag erős és fiatal rabolja ki az utcán a gyöngébbet vagy öregebbet, hanem az egyik életerős ember rabolja ki a másik életerőset. A kriminológia szerint ez már valóban a társadalom lebomlottságát jelöli, akkor is, ha nem útonállásról van szó, csak szemérmetlen „levevés”-ről, és szent igaz is, mert hol van a társadalmi rend megtartó kerete, az a „társadalmi megegyezés”, amit az egyszerűség kedvéért tisztességnek nevezünk, ha már csak a nyers erő és a korlátlan kapzsiság számít ember és ember között, mint valamikor a kőkorszakban, a társadalommá szerveződés kezdete előtt. Ez, persze, az ő bajuk, nekünk meg megvannak a magunk bajai. Tegnap a Körtéren az a nagydarab harminc körüli fiatalember is a mi bajaink közé tartozik, aki elém állt, és határozottan kért ötven forintot. Előttem állt, és nem tágított; ha jobbra léptem, ő is jobbra lépett, ha balra, ő is balra, és kérte a „pénzét”, mint jogos vámot, miközben kisöccse a hátam mögött mutatott érdeklődést a hanyagul hátracsapott oldaltáskám iránt. Mindez fényes nappal, a közönyösen áramló tömegben történt, mint mindennapi kis epizód.

„Nem koldulunk, hanem ha nem adod, elveszük tőled”.

Miért?

„Csak! Mert kell. Mert van neked!..”

Valami ilyesmi lehet a jelszó nálunk bizonyos körökben. Akár a börtönben a fegyencek között. Vagy a nyílt utcától kezdve az „intellektuális” körökig, és egészen fel a hallatlanul kialakulatlanak látszó, új társadalmi ranglétrán...

A hírek megdöbbenő gyakorisággal tájékoztatnak engem is honatyákról és más nagyfejekről, akikről kiderült, hogy közönséges sikasztók, maffiások, manipulánsok, hirtelen mesésen meggazdagodott csőcselék.

A lapok szerint majd le is sújt rájuk a törvény ökle... amin persze nevetnem kell, mert amint látom, ha ijesztően sokat ki is pellengéreznek az ilyen-olyan újságok, ez az ország mégis következmények nélküli országgá vált, ahogy ez már köztudott, mert az érdemi részt általában elintézik az ügyvédek és a brancsbeliség, vagy ha mégis börtönbe kerül egyikük-másikuk, rögtön beáll a helyébe egy másik megélhetési politikus vagy megélhetési bankár, vagy megélhetési tudomisen micsoda. Mert az a bizonyos „megélhetési” az egyetlen igazi röppálya ma itt: a kaparj magadnak amennyit tudsz, és ameddig csak tudod csinálni, aztán meglátjuk majd, hogy mi lesz.

Istenem, hová jutottunk! Hová tűnt a társadalom fundamentuma, a morál? A morális elem, amit nem kő táblák vagy törvénykönyvek adtak a közösségeknek és társadalmaknak, hanem ami már az emberiség társadalommá formálódásának pillanatában megjelent természetes szükségből, mint az együttélés alapfeltétele, lehetőséget és keretet adván egészen mostanáig civilizációknak, minden közösségnek, a legkisebb közösségektől kezdve fel, a legnagyobbakig: a nemzetekig!

Elképesztő látvány a világ, és országunk is, amint a morál fundamentuma nélkül „épül” tovább.

Túlzottan erős szavak volnának ezek?

Igenis, intézményesen, törvényesen és állami szinten is „elveszük” és emésztiük hazánkat, nem csak privát alapon. És itt

nemcsak az alapszerződéses, önkéntes és stréber nemzeti önfeladásra gondolok.

A politológiai kriminológia szerint (ha volna egyáltalán ilyen) ez már egy nemzetnek, mint olyannak, a végvonaglását jelzi, mármint az a jelenség, hogy az ország vezetői saját hazájuk ellen fordulnak, és elkezdik azt rabolni egyénileg és intézményesen is, végül pedig eladják az egészet demokratikusan, törvényesen és alkotmányosan.

Az intézményességhez tartozik, hogy már Büntetőtörvénykönyvünk hazaárulásról szóló része is sunyin van megfogalmazva. Olvastam, és észrevettem a trükköt, (sajnos, talán egyes-egyedül én), mert ott a trükk, és ezt nagy ravaszul már évekkel az EU-dili szóba kerülté előtt beleépítették egy előre jól kispekulált szándék szerint. Röviden azt mondta még nemrég, a mai előtti variáció, hogy hazaárulásnak minősül, ha valaki az Alkotmánnyal össze nem egyeztethető módon tevékenykedik külföldi egyénnel vagy szervekkel katonai, területi, vagy gazdasági kárunkra. Kacsaringósabban mondta, de ez az értelme, és első látásra nem észleli az átlagember, hogy máris be van csapva. Hiszen még a korábbiakban, a népi demokratikus Btk.-ban is volt annyi becsület, hogy „Magyarország(!) területi, katonai vagy gazdasági” sérelméről beszéljen. Tehát Magyarországról beszélt, nem pedig az Alkotmánnyal össze nem egyeztethető cselekedetekről halandzsázott még a bolshi Btk. sem. A Btk. ezen változatához, a trükkösen fogalmazott paragrafushoz tehát elég egy toldozott-foldozott Alkotmány, tele a tipikus jogi lukakkal (ami külföldi „alkotmányszakértők” bábáskodásával hamukálódott össze, mintha nekünk már magunkhoz való eszünk sem lenne), és már szabad is a vásár, a kiárulás, a „privatizálás”-nak becézett féktelen és példátlan önpusztítás. Külföldi személyekkel vagy szervekkel együttműködve, területi, katonai és gazdasági sérelmünkre! Ám újabban még ezt is megváltoztatták, anélkül persze, hogy a nagyközönségnek az orrára kötötték volna. A mai Btk. már egy kukkot se szól az ország gazdasági vagy katonai vagy területi kárára való cselekedetekről, amelyeket külföldi egyénnel vagy szervezetekkel együttműködve követ el valaki. Csak a Magyar Köztársaság függetlenségének, területi épségének és al-

kotmányos rendjének megsértéséről papol, amit külföldi kormánnyal vagy szervezettel együttműködve követ el az állampolgár. Ha tehát a saját földjét egy osztrák vagy román, vagy kínai magánembernek adja el az állam, vagy a magyar proli paraszt állampolgár, nem pedig külföldi szervezetnek vagy kormánynak, azzal nem sérül a törvény.

Kell ehhez ma már zsebszerződés?!

Szabad a vásár!

És ahogy a Btk. szeret változtatni a rejtett politikai szándékoknak megfelelően, nem csodálnám, ha hamarosan még ezek a megszorító kis kitételek is kiradírozódnának belőle.

Jól nézünk ki!

Ha jól emlékszem, békében öt, háborús időkben tíz évi börtön jár annak, aki hazaárulásra vetemedik, ami meglepően enyhe, csaknem dédelgetően enyhe ítélet a dolgok horderejéhez képest.

Akkor is, ha galambpéjű humanistának tudom magamat, ahogy Móricának mindenről valami malacság jut eszébe, nekem ilyen esetekkel kapcsolatban nem jut eszembe más, automatikusan, mint a golyószóró, mert vannak bűnök, amelyekre nincs nálam pardon, felfüggesztett ítélet, vagy jó magaviselet okán harmadolás vagy felezés, és hasonlók.

Csoda-e, hogy egy ország kiárusítja mindenét, ami pénzt ér, és hazaárulásért egyetlen ember sem kerül börtönbe?

Az!

Magyar csoda!

Tudnék az esetről, ha az utóbbi évtizedben hazaárulás miatt bárkit is elítéltek volna nálunk, mint ahogy tudok arról, hogy Romániában úgy elítéltek a hetvenes években(!) egy magas rangú állami hivatalnokot hazaárulásért, hogy belefeketedett az illető. Mert Varsói szerződés ide, Varsói szerződés oda, államtitoknak minősülő adatokat szolgáltatott ki a Szovjetunióknak (!), azaz egy mégiscsak másik államnak.

Úgy látszik, voltak, vannak és lesznek országok, amelyek komolyan veszik önmagukat. Honatyáink pedig már régen nem nemzetben gondolkodnak és politizálnak.

Számtalanszor háborodtam föl a hajmeresztően pofátlan hazakiárúsítási híreket olvasván a lapokban, és szinte hangosan kérdeztem magamtól, hogy miért nem pereli már be a gazemberjét egyetlen magyar sem a tízmillióból?! Mindent én csináljak? Amerikából?! És ott volt a válasz magamtól is, meg jogász barátaimtól is: „A Btk., meg az Alkotmány engedi meg mindezt, tehát nincs jogi lehetőség arra, hogy felépjen az ember a leggazemberebb kiárúsítás ellen sem”.

Jól ki van ez csinálva, a rézangyalát!... Hogy „szép” magyarsággal fejezzem ki magamat.

Itt talán már csak a kapa, meg a kasza segíthet... sok, és egyszerű, és irgalmatlanul.

Ha belegondolunk, utoljára a Hitlert szívből gyűlölő Horthy idejében volt Magyarország majdnem egészen magyar (Horthy idejében, amiről ma kizárólagosan és csakis a numerus clausus-ra szabad emlékeznünk, arra a legfeljebb egy gépelt oldalnyi törvényre, amit ha elolvas az ember, a világon semmit sem talál benne, amit annyira, de annyira fel lehet fűjni). A későbbiekről már tudjuk, mennyire volt ez az ország magyar, és hogy ma is mennyire az, nem beszélve a holnapról.

Nem tudom, miért, de mostanában elég gyakran spekulálgatok el egy korábbi Magyarország dolgairól: a Horthy-időkről, talán, mert nemcsak a tudatom, de a tudatalattim is kínlódik magában azzal, hogy ha Magyarország fogalma merül fel, egy stabil és szervezett ország képe derengjen fel, akár ha csupán a múltból is, hiszen ez, a jelenlegi valami, fájdalmasan minden már, csak nem az...

Persze, gyerek voltam akkor még, de mégis világosan élnek emlékezetemben epizódok, esetek, és úgy egészében az akkori Budapest eleganciájának és választékosan finom, úri és békebeli atmoszférájának emlékei. Könnyed megdöbbenésemre, és elég érthetetlenül, nemrég, London belvárosában és üzleteiben bókászva csapott meg váratlanul ugyanaz a kellemes, udvarias, hogy ne mondjam, úri atmoszféra, ami először a gyerekkorom budapesti belvárosában és üzleteiben érintett meg, annak idején.

Igen meglepett ez a hirtelen felötlött, sőt kissé bizarr párhuzam, de oka van annak, hogy néha egy illat lebben felénk, és egy kerek, rég volt világ képei vesznek bennünket körül. Biztos vagyok benne, hogy nem az elmúlt idők széptették meg az emlékeimet, mert valóban az az igazság, hogy az akkori Budapest kimondottan előkelő város volt a szó igazi értelmében. Párizs, Bécs és Budapest volt Európa három legkellemesebb városa. Elegáns volt, tiszta és úri. Azóta persze, London is tönkrement, csak a belvárosban itt-ott, és egy-egy negyedében él még a régi London, mint szigetek, amelyek még ellenállnak az indiai, az arab és más gyarmatokból odaórlálkodott egyáltalán nem londoniak iszap-áradatának. És Budapest is változott egy kicsit. Ugyanolyan gyönyörű a belterület néhány negyede, mint a régi időkben volt, de a többi része kopott, poros és csüggedt. Egyik költő barátom cigány Pestet és zsidó Budát említ Budapest meghatározására, mert egy kicsit mindig dilis volt (ahogy ez költők között nem megy ritkaságszámba), és a tömegesen odasündörgöttek létén keresztül klasszifikálta a várost, noha nehéz volna teljesen osztani a nézetét. Én azt a kedves Budapestet látom viszont annyi de annyi év után, amelyet akartam, amelynek az emléke, szaga és hangulata egész idő alatt élt bennem. Csak éppen a város és ország feje, és a törvényesség, meg a sajtó, meg a közélet, a közbiztonság és úgy nagy általánosságban az egész nem az igazi már, hogy csúnyábbat ne mondjak. Sőt!

Emlékszem, még a második világháború alatti zűrzavaros időkben is tisztább volt a város, sőt sok tekintetben úriemberek országa volt Magyarország Horthy idejében. Nem csak arra gondolok, hogy nem egyezett bele a zsidók külföldre toloncolásába, mert abszurdumnak tartotta, hogy magyar állampolgárokat csak úgy kivisznek valahová marhavagonokban, hanem egy újságcikkre is emlékszem azokból az időkből, részben, mert mint gyerek, abban az írásban láttam először a furcsa „tompör” szót, (amin jót is mulattam: haha, tompör, tompör, tompör!..), részben pedig, mert valóban rendkívüli katonai gesztusról szólt a cikk. Arról adott hírt ugyanis, hogy a Pestet-Budát naponta bombázó angol és amerikai gépek közül lelőttünk egyet, azaz nem is

annyira maga a bombázógép sérült meg igazán, hanem a pilótának vitte el egy légvédelmi lövedék a tomporát. A pilóta mégis letette a gépet kényszerleszállással egy mezőre, és csak abban a pillanatban halt meg. Az odasietett katonák elhűltek a látványtól, ugyanis a pilóta egész egyszerűen a nem létező alsófelének a cafatain, és voltaképpen a gerince alsó csigolyáin „ülve” hajtotta végre a leszállást. De megmentette a gépet és bajtársait.

A katonai hősiesség olyan példátlan esete volt ez, hogy a pilótának katonai dísztemetést rendezett a magyar légierő. Dísztemetést az el-lenséges bombázó pilótának!

Miért?

Mert akkoriban még volt lovagiasság, voltak normák. És kijárt egy ilyen hősnek a tiszteletadás, akár ellenség az, akár nem. Mármint olyan időkben, amikor a hősiességet, a személyes becsületet, a hazafiságot, az önfeláldozást, és az emberséget még nagyon komolyan vettük.

El tudnánk képzelni egy ilyen példátlan „hozzaállást” ma is?

Azt hiszem, egyedül az angolok értették meg akkor ennek a gesztusnak a lényegét, és mi, magyarok. A németek biztosan csak értetlenül dadogtak és csóválták a fejejüket.

Akkor még Magyarország volt Magyarország, és Európa is európaibb volt itt-ott egy jó pár fokkal.

Kíváncsi volnék, mekkora lenne a haddelhadd a mai országvesztő, úgynevezett liberálisok siserehadában és a hazaárulók tömegében, ha Horthy jogrendszere, katonasága, rendőrsége és csendőrsége egyszerűen feltámadna egy pár hétre. Nem is bánnám. Egyáltalán nem bánnám, hogy őszinte legyek... Mert jogrend volt akkor, és jogrend lenne most is.

Igen, barátocskám, ez csak játék a gondolatokkal, mert sajnos forog az idő kereke, és nem visszafelé szokott az forogni, hanem pörög, mint az őrült, mert megállíthatatlanul elszabadult. Az önmészítés, az a folyamat, hogy a politikusok és az új „elit”, ez a magyartalan, ganaj réteg saját hazája, azaz a mi hazánk ellen fordul, mintha másé volna, és kótyavetyéli, lopja, emészti azt, nyilvánvalóan nem szűnni fog, hanem mind intenzívebbé válik majd, amint előre forog az időnek

az a bizonyos kereke. Lehetetlen megállítani egy ilyen folyamatot forradalom nélkül.

Forradalom?

Hah!..

Egy leprolisított nép azonban sajnos ritkán lesz forradalmár nép, mert forradalomhoz egy húron pendülés kell, hazaszeretet és hit, a tömegemberré tett ember pedig csak a mának tud élni, számára múlt, eszme, hit és jövő túlságosan absztrakt valami, fényévvel absztraktabb és mellékesebb, mint a fazék leves konkrétuma, amiben vagy van elég hús, vagy nincs. A tömegember csak elégedettséget és jóllakottságot keres. Ha pedig éhes, nem forradalmár lesz, hanem tolvaj. A mai tömegember-magyar is elképesztő birkasággal tűri el a kisemmizettséget és megalázottságot, valamint tűr politikusai részéről olyan szemérmetlen visszaéléseket, amelyek legkisebbikéért is húsz királyt lefejeztek volna normális időkben.

Évtizedek gondos munkájával teremtdődött meg a világjelenség: a lélekben alaposan leprolisított generáció, amely csak bambán néz akkor is, ha eladják szuverenitását, iparát, anyaföldjét, hadseregét, mindenét, sőt szavazataival még asszisztál is hozzá, ha kap érte egy sor egetverő ígéretet, vagy éppen tizenkilencezer forintot.

Megáll az ember esze!

Szent igaz, sok-sok gyönyörű példát látok összefogásra, tiltakozásra, ifjúi hévre, hazafiságra, de a hatvanéves agymosás is művelt „csodákat”. Néztem Amerikában, számítógépemen, a magyar tévében a március tizenötödikei pesti ünneplést. Sok a zászló, lelkes a nép és fegyelmezett, de mikor egy riporter meg-megállít egy-egy járókelőt, és felteszi a világ legegyszerűbb kérdését: „Mit ünnepelünk március tizenötödikén?”, ötölés-hatolás a legtöbb válasz. Kivéve egy asszony büszke válaszáat: „...Hát az 56-os forradalmat!”

Itt tartunk.

Ilyen fokú volt az agymosás, és ilyen termékei is vannak. Bőségesen.

A riporter nyilvánvalóan csak a leghülyébb válaszokból válogatott össze egy csokrot ebben a műsorában, de nem volna szabad, hogy

egyetlen ember is ilyen fokú tájékozatlanságról tegyen tanúbizonyságot ebben az országban, mert messzemutatóan ijesztő jelenség, ha akár egy is, akinek ennyire nincs fogalma a legdicsőbb történelmi dolgainkról sem. Attól tartok, hogy voltaképpen kész vagyunk. Akkor is, ha ténylegesen van egy nagyszerű réteg, sőt egy harcra is képes réteg, sőt egy öröndetesen gyarapodó réteg a társadalmunkban, amely úgy magyar, ahogy kell. Mert ez a réteg, ha szépen sokasodik is, mégis eszköztelen, és mégis ijesztően kisebbségben van, és ha van is szava, egyelőre nincs igazi hozzájárása, hogy bármin is nagyon képes lenne változtatni.

Nem valami jó párhuzam, de az a papagáj is kész van, amit az elfekvőintézetben láttam, amikor a jó öreg Béla bácsit meglátogattam.

Jóformán teljesen csupasz volt már szegény madár, mert az volt a mániája, hogy tépdesse a saját tollát. Bentlakó barátom úgy tudja, papagájoknál elég gyakori, hogy pusztítani kezdik önmagukat, és nem sokat tehet ez ellen senki, a magánember sem, az állatorvos sem, és természetesen az elfekvőintézetek sem. Legjobb esetben felír az állatorvos valami gyógyszert, ami végül is semmit sem ér, hiszen nincs tabletta vagy intravénás csodacsöpp, ami a kalitkát trópusi őserdővé varázsolná, illatos virágokká és gyümölcsökké, égis erő lombokká, és tengernyi szabad levegőéggé. A természetellenes az természetellenes, a kalitka nem a kerek világ, a papagájt pedig vidám, eleven, pározó, fiókákat nevelő, szabadon röpdöső, igazi életet élő teremtménynek evolválták az évmilliók, nem pedig hülyén karattyoló szobadísznak. Nyilvánvalóan, nem akar így élni ez a szerencsétlen sem, csak nem tudja, hogyan vessen véget az életének.

Önpusztítás... Pusztulás.

És mi kétségtelenül ebben a stádiumban vagyunk már: az önkiradírozás, az önemésztés stádiumában.

Ideális prédává is váltunk úgynevezett „liberálisoknak”, „privatizálóknak”, tömeges betelepedőknek, akik majd szépen átveszik az egészet.

Nem hagymázos rémlátomás ez, hanem nagyon is valóságos kilátás.

Mikor kezdődött a már mindenbe beletörődő végzetes letargiánk?

A bolsevik időkben hazafiságtól mentesen felnevelt lelki prolik generációjával?

Vagy sokkal régebben?

Alighanem sokkal-sokkal régebben.

Ez a nép, vagyis az én szeretett népem már akkor is csak bambán bámult, amikor a legnagyobb európai abszurdum valósult meg nálunk: Kun Bélák kommünje. Érthetetlen, hogy se kasza, se kapa, de még csak egy furkósbot sem állt ellen ennek az őrült kalandnak, noha egy totális és őrjöngő, azonnali népi ellenállás lett volna az egyetlen elvárható reakció! A nép viszont hallgatott, és csak lapult, mint az a bizonyos valami a fűben.

Normális országokban (vagyis az őrült spanyolokat kivéve) elképzelhetetlen gondolat volt akkoriban Európában, hogy egy ország egyszeriben, csak úgy, ukkmukkfukk kommunista országgá váljék. Népünk tehát Európa legbaromibb eseményére se mozdult! Pedig ilyen egetverő népi közönyre a világon sehol és soha sem volt még példa.

Roppant furcsává vált náció vagyunk, annyi bizonyos. Nem hiszem, hogy bárki is pont így gondolná, de van egy olyan érzésem, hogy bár az elvtelen tömegember megteremtése csupán az utóbbi évtizedek szomorú és figyelmeztető jelensége, népünk lelke már századok óta folyamatosan fakult, amire a trianoni amputálás volt a végzetes ráadás... Nem lehet ugyanis egy ország kétharmadát levagdalni és mások által elajándékozni, és azt remélni, hogy a maradék nemzet ugyanúgy éli majd a maga önfejlődős életét, ahogy évezredekre visszamenően tette, vagyis, mintha mi sem történt volna. Ugyanis a lélek kétharmadát is ellopták ezzel, a csonkult lélekkel élő nemzet pedig immár talán maga sem hiszi, hogy továbbra is igazi nemzet, és hogy van egy igazi jövő. Igen, ...keresd a lelke hajlandóságát vagy nem-hajlandóságát, és megtudod, mit hoz majd neki a jövő...

Olvastam egypár kétségbeesett elemzést, amely másként ugyan, de valahogyan ki akart lukadni a dolgok bibéjéig, az igazi, a végső okig, ami megmagyarázná, miért és hogyan jutott el Európa ősnépe oda, hogy mindenesztől feladja magát. Mindegyik elemzésben volt is

valami, de csak valami, mert nyilvánvalóan nem egyetlen oka van ennek, hanem okok sora játszik egybe. Trianon taglója sem az egyetlen ok, viszont talán az a végső ok. Legalábbis, szerintem. Mások tipikus magyarázata az volna, hogy voltaképpen téridegenek vagyunk itt, Európa mértani középpontjában, tehát nem húzhattuk köztük sokáig... Az elemzések többsége ebben az irányban kapisgál, és bizonyos értelemben téridegenek is vagyunk, de ne feledjük, hogy a tőlünk oly annyira idegenkedő környezet jobbára utólag burjánzott körénk. Ilyen térben valóban idegenné váltunk. Vagyis, fordítva áll a dolog. Ahogy a minduntalan terjeszkedni akaró gyom számára sem természetes a művelt kert, bizonyos újdonsült népek sem okvetlenül tekintik létezésünket kíváncsiatnak vagy jogosultnak. Nem lenne valami politikailag helyes dolog ezt vagy amazt a népet dudva népek titulálni, (nem mintha valaha is adtam volna a politikailag helyességre), de ne is nagyon áltassuk magunkat. Bozgorok vagyunk mások szemében, meg egy csomó más valami, attól függően, hogy milyen nyelven neveződik meg a „jobb volna, ha nem létezne ez a népség itt” értékítélet. Mármint, ha mi nem léteznénk... Fájdó, nagyon fájdó lehet ugyanis népeknek, ha nincs nemes múltjuk, vagy éppen semmilyen történelmi múltjuk sincs, csak sokan vannak, míg a szomszédságban élő nép igazán ősi, és igazán nemes eredetű, és ráadásul, istentelenül jó termőföldje van. Fájdó lehet ezzel a tudattal élniük... Meglehet, hogy egyrészt hülyének is tartanak minket, hiszen ők, a senkik már elcsentek egy csomó kertet tőlünk, és tudják, hogy ez azért mégsem egészen fair play volt.

Egyik kedvenc íróim csak annyit mondott erre egy helyütt, hogy a kabáttolvaj sem nyugodt, amíg életben van a volt tulajdonos.

Briliáns tömörség!

Annyit tesz ez, hogy akár téridegenek vagyunk, akár nem, az az igazság, hogy jobban szeretnék egynémelyek, ha nem léteznénk. Akkor is, ha mint az önpusztító bolond, körbe szaladtunk, alapszerződéseket kínálva, amivel ráadásul még nevetségessé is tettük magunkat az ő szemükben.

Gyógyíthatatlanul vagyunk adakozóak, jámborak és nemes lelkűek egy önző világban, noha az adakozás, a nemesség, az igazság vagy az erényesség egyáltalán nem azonos a golyóálló mellénnyel...

Nem azonos, és nem elég!

Semmire sem elég manapság és itt!

Sőt nemcsak itt és manapság, hanem talán a világban mindig is így volt ez, a legrégebbi időkben is, mert hiszen nem jámboroknak teremtetődött a világ (vagy egyáltalán nem olyanra sikerült, amilyenre akarta a Teremtő...), hanem dzsungel lett belőle: dzsungelszabályokkal, a túlélés elemi ambíciójától sarkallt, véresen önző dzsungel, amelyben csak préda lehet a jámbor. Ott volt például Mani, aki megalapította annak idején a Világosság és érdek nélküli szeretet roppant népszerű, pozitív és gyönyörű vallását. A perzsák nemcsak eltették szegény fejét láb alól, hanem elevenen nyúzták meg, és bőrét szénával kitömve mutogatták elrettentő példaképpen. A világ legbékésebb istenfélőit, a katarokat is levadászták az olaszok, meg a franciák, mint a nyulakat, Krisztust is alaposan elintézték, nem a kínaiak, vagy a portugálok, hanem a zsidó főpapok, ámbár illet mondani azonnali címkézés veszélyét vonná maga után. Nem is mondom ilyeneket. Egy ősi negatív erő viszont uralja ma a világot, a szeretet, mint őskeresztényi gondolatvilág pedig... Istenem, emberek vagyunk, ilyenek vagyunk, és már régen meg kellett volna tanuljuk, hogy igenis, ilyen a tényleges világ, nem pedig amolyan, és tulajdonképpen nem könnyű dolga volt, van és lesz a világban a pozitív vibrációknak.

Most, hogy Kun-Kohn Bélára és terrorlegényeire gondolok, akik uralomra kerülésük mámorában kéjjel és szakmányban gyilkolták a magyart, vagy a Don-kanyarban volt tömeges pusztulásunkra, meg olyan nemzetromboló politikai húzásokra, mint akár az alapszerződések körbetukmálása is volt, vagy mostanában a kórházak, bölcsődék bezárására, az egészségügyi rendszer szétbarmolására, óhatatlanul felötlik a kérdés, hogy miért történhettek meg ezek a dolgok, és sok-sok más nemzetellenes örültség a történelmünk folyamán anélkül, hogy a nép morgás és fejcsoválás helyett azonnal „kaszát-kapát” is ragadott volna?

Mi voltaképpen a nép definíciója?

Mi a nép?

Mi az a társadalmi kategória, amit népnek nevezünk, és ami cselekvés nélkül törődik bele a vele és hazájával való legabszurdabb visszaélésekbe is?

Mit a tényleges tartalma a nép szónak?

Nagyon nagy kérdés ez, ugyanis magának a népnek, mint kategóriának a természetéről adnának felvilágosítást a válaszok, arra az elképesztő tényre, hogy jóformán minden ellenreakció nélkül történhetnek meg vele és ellene történelmileg is katasztrofális dolgok.

Lehetséges, hogy a nép, mint társadalmi kategória alaptermészetéből adódik a közöny? Vagy: sima közönyről beszélünk egyáltalán? Vagy valami másról?

Nem tudom.

Politológiát elvből nem tanultam, és nem is fogok, mert nem szeretem szennyezni az agyamat humbugokkal, de vannak politológus ismerőseim, és azt a meglepő dolgot tudtam meg tőlük, hogy a politológia egyszerűen nem írja le, és egyáltalán nem tárgyalja a népet, mint kategóriát. A nemzet fogalmát sem definiálja, amint ezt már korábban megtudtam tőlük. Annál sokkal ravaszabb ez a „tudomány”. Nagyon különös dolog ez! Állandóan nemzetről, politikáról, demokráciáról, osztályokról, néprétegekről, többségről, meg kisebbségről filozofálni a levegőbe, de nem definiálni semmi fontosat. Nincs tehát szó szerint(!) alapja annak, amit halandzsázik, de tanítják, és be nem áll a szájuk a politológusoknak.

Nem tudták volna elképzelni a népet, mint belső dinamikával bíró, önfejlődő, automatikusan rétegződő közösséget? Olyan nehéz dolog felfogni a népet, mint közösséget, amelyben vannak alul lévők, meg köztesek, meg csúcsemberek is, vagyis azt, hogy egy természetes piramis alakzatában rendeződnek a közösségek minden szinten: brigádszinten is, osztályszinten is, és nép- és nemzetszinten is? Olyan nehéz volna felismerni, hogy ez a rétegződés automatikus és törvényszerű is a közösségek belső dinamikája következtében?

Biztosan nem volna nagyon nehéz, csak hát akarni kellene egy kicsit az alapfogalmak definiálgatását, hacsak nem éppen az a cél, hogy a néphülyítés „tudományos” épületét fundamentum nélkül építsék fel valakik.

A magam részéről hiszem, hogy először is a nép vagy a nemzet definíciója szükséges ahhoz, hogy megértsük a társadalmi mozgások okait. A szokatlanokat is. A váratlanokat is. És talán a nem-mozdulásokat is: a nagy népi inaktivitást is.

Piramis tehát, barátaim, piramis! Automatikusan piramis alakzatra önszerveződő közösség a nép, a nemzet.

Ezt legszívesebben kétszer és jó hangosan elmondanám a süket füleknek, amelyekből elég sok van a „társadalomtudósok” között. Mert ez lehet a definícióm lényege. Felül van a csúcsa, alul meg a talpa. Nem érdekes? A csúcs az csúcs, az alja pedig a legszélesebb népréteg, a nemes őstelevény (tehát nem a proli vagy a lumpen réteg, hanem az egyszerű, józan gondolkodású és jóra való néptömeg), amiből a belső dinamika folytán kiemelkedik (nem kiemelik, fölébünk erőltetik, hanem alulról fölfelé kiemelkedik!) az okosabbja, és följebb kerül, míg nem a legokosabbjai és legrátermettebbjei a csúcson gyűlnek össze fönt, mint a teljes egész vezetősége. Endogén ez a természetes folyamat. Lassú, sokszor akár évszázadokig is eltartó, belülről fortyogó folyamat formálja megállapodott, harmonikus nemzetté a népet. Sőt némely esetben évezredek formáló-finomító-gazdagító folyamata áll egy nemzet léte mögött. Lassú, szívós, endogén folyamat ez.

Olyan nehéz volna egy ilyen tényt hivatalosan föltalálni? Pupákok!...

Nem tudom, mit tanulnak a nagyokos politológusok, akik meg nem szűnnek nyilatkozni, értékelni, „megmondani” dolgokat a lapokban. Mint tekintélyek!

Nagyon furcsa fajzat, annyi bizonyos. Meg is volt nélkülük a kerek világ néhány millió évig... és mostanában sem kérte egyiküket sem senki, hogy létezzenek egyáltalán.

Ahogy én elnézem, a néppiramis vagy nemzetpiramis dolgaira azonban, különös módon, mégsem a fényes csúcs adja a legérdekesebb felvilágosítást, hanem éppen az alja, a széles népréteg, az őstelevény, amely megszüli és folyamatosan újra szüli a nemzetet; az az ösztönös őstömeg, amelyben évezredekig élt és él tovább történelmi emlékeztünk, népdalkincsünk, élni akarásunk, táncunk ritmusa, kedvünk sajátos lobbanása, szívünk dobbanása. Leginkább akkor váltak nyilvánvalóvá ennek a (nemes) legalsó rétegnek a jellemzői, amikor a gondolkodásra képtelen vagy nagyon is dörzsölt bolsevista kalandorok (Marx-szal, Engelsszel, Leninnel és Dzsugasvilivel, meg a többi gazemberrel együtt) egyből feje tetejére állították a természetes piramisokat, egyiket a másik után. A fényes csúcsot kegyetlenül agyagba döngölték, a felkerült széles néprétegnek pedig azt mondták, mostantól fogva ti uralkodtok, ti vagytok a hatalom letéteményesei, mert ti vagytok a többség, az élcsapat.

Persze, hogy igen labilis tud lenni egy piramis, amelyik a feje tetején áll. De nem is az volt a lassú és biztos társadalmi leomlás oka, hanem az, hogy minden csábító lelkesítés ellenére sem akart soha uralkodni a (nemes és tiszta) alsó tömeg. Nem akart, nem akar, sőt képes sem lesz soha uralkodni, mert sohasem volt kenyere a politika, mert nem a felső, hanem az alsó szféra az ő természetes világa.

Ezt se mondták még a népről ebben az örökösen osztályokban gondolkodó, ostobává tett világban.

És milyen ez a világ?

Mármint az őstelevény világa?

Csodaszép! Mert természetéből adódóan egyenes és becsületes.

Mert nem az ügyes törtető világa ez, hanem mindenki tudja benne a maga réges-régen kialakult helyét. Színes világ ez, mert mint őstelevényt, évezredek teremtték meg, évezredek tapasztalatokat tárol, tehát őstőneiben leginkább a bukolikus békeesség szépségét, a stabilitást, a mozdulatlanságot képviseli. Mint az anyaföld.

A népről éppúgy nem lehet egyebet vagy kevésbé szépet mondani, mint a himnuszról.

Hogyan jönnek mégis létre forradalmak a világban, még hozzá a széles népréteg részvételével, ha egyszer politikailag ilyen eredményen passzív minden nép ?

Ez is érdekes dolog, és azt hiszem, ismét homlokegyenest más indító okra bukkanunk, mint amit a Marx-Engels-Lenin-Sztálin nevű széltolók hazudtak a világnak, ha igazságosabban fogjuk föl a népet, mint olyat. A nép „természetrájához” tartozik ugyanis, hogy annak ellenére, hogy hallatlanul értékes, mint alapanyag, a mindennapi életben való részvétele eléggé tipikusan a 80-as, 100-as IQ-jú emberre vall. Kétségtelenül, főleg és legszívesebben azt szeretné, ha békén hagynák, hogy a maga életét élje a maga harmóniájában, ami volta-képpen egyszerű dolgokból áll: kenyér az asztalon, nyugodt, biztonságos élet, stabil munkahely, jó iskola a gyerekek, amelyben a jót tanítják, aztán társadalombiztosítás (közös nemzeti alapból, mert hiszen csak abban lehet bízni), közbiztonság, és rendezett, jól vezetett ország, vagyis világos, biztos jelen, ami talán tartós is. Ugyanis nem távlatokban gondolkodik a néppiramis alaptömege, hanem jelen időben. És igényei voltaképpen nem sokban különböznek a háztartásbeli igényeitől. Mindent lehet tehát mondani a népről, csak azt nem, hogy eredményen forradalmi, mert nem az.

Azt hiszem, ezt sem mondták még népről. De azt sem, hogy jóformán mindent meg lehet vele tenni, mert tűrőképessége valóban szinte korlátlan. Hogy őszinte legyek, felületes pillanataimban és hirtelen felfortyanásaimban magam is átkoztam a néha feneketlennek tűnő birkaságot és nagy népi inaktivitást, pedig csak gondolkodni kell egy kicsit, és főleg tudni, hogy a nép, mint olyan (vagyis minden egyes nép) alapjában véve inaktív, ha politikai szemétséggel találja magát szemben, nem pedig a politika fegyvernemében üt vissza, ha visszaüt egyáltalán. Politikai élettel együtt csak sodródó, de politikailag tökéletes antitalentum volt, van és lesz a nép, és punctum. Minden nép. Ide tartozik mindjárt az is, hogy a világ leggazemberebb dolga egy nép kollektív bűnösségéről még beszélni is, vagyis tulajdonképpen arról, hogy politikusok aljassága mi-

att meg lehet, sőt meg kell bélyegezni egy egész népet, és jól elverni rajta a port. Azon a bizonyos „háztartásbelin”. Ez is szemenszedett aljasság.

Hogyan fordulnak elő mégis nagy nemzeti forradalmak? Mert hiszen van a történelemben elég véres példa ilyenekre.

Ennek a nyitját sem túl nehéz megtalálni. Ott volt például a hírhedt francia forradalom, ha már forradalmakról beszélünk. Mit akartak elérni azok, akik megteremtették a feltételeit, és előidéztek a forradalmat?

Mindenki tudja, hogy gyökereiben más világot akart teremteni a nagyokos forradalmár agytröszt (a számok még a naptárt is átfirták decimális rendszerre, ami a világ eddigi legtudománytalanabb naptárkísérlete volt), és ebbe a világba persze nyilvánvalóan nem fért volna bele sem a király, sem az arisztokrácia, sem pedig a klasszikus intelligencia, csak ők maguk.

Tehát mindenekelőtt lenyakazták a királyt, az arisztokráciát és mindenkit, aki burzsoának számított. Nem agyagba döngölték, nem kirekesztették, nem félreállították, hanem lenyakazták.

Kiknek a sugallatára történt ez?

A nem-arisztokraták, a nem-nemesek, a nem klasszikus értelemben vett intellektuelek, vagyis éppen a nemtelenek készítették elő a forradalmat, azaz olyanok, akik normális világban sohasem válhattak volna arisztokratává, nemesekké és a nemzet pozitív intelligenciájává. Persze, hogy új fajta világot akartak! Olyan világot, amelyben majd ők lesznek a feje állított piramis felső régióiban, mint szellemi, ideológiai és gazdasági elit.

Világos dolog azonban, hogy egymaga egyetlen ravasz klikk vagy titkos társaság sem képes a feje tetejére állítani egy világot, sőt egy országot sem. Kell hozzá a tömeg. Kell egy ekkora húzáshoz a nép, mint megvadult tömegbázis.

Furcsa logikája van ennek a dolognak, ugyanis a piramis fejtetőre állításában éppen az eszmeieket illetően legkevésbé számottevő és a legkevésbé politikus, vagyis a néptömeg adja a felfordító erőt, de

mégis így áll a dolog. Csak éppen meg kell hozzá dolgozni a népet, hogy felzárkózzék egy eszme mögé.

Hogyan bírták rá a népet, hogy fegyvert fogjon, és harcba menjen új „elitjéért”, és elvégezze a piszkos munka gyakorlati részét?

Nagyon egyszerű a recept. Mondhatsz a népnek, amit akarsz, sa-nyargathatsz majdnem a végtelenségig, és túrni fogja. Morogni fog, de túrni fogja. Igen ám, de ott van a dolgok roppant kulcsa is: a has. Kábítsd el őket előbb tetszetősnek látszó szólammal és jelszavakkal, mondd nekik, hogy a nyomorért és mindenért az átkos arisztokrácia a felelős, és közben ügyesen szabotáld el a közéletelmézést. Ilyen szimp-la az egész. Ugyanis ez az a pont, amikor az inaktív „háztartásbeliből” elemi erővel tör majd ki a vadállat.

Nagyon értettek a nép igazi természetrajzához a gazemberek már akkoriban is.

A perverz módra őrzöngő és lényegében mélyen szégyenletes francia forradalom okairól sok tanulmány látott már napvilágot, csak éppen azt nem hangsúlyozták elegendően vagy eléggé, hogy valakik szerve-zetten, „véletlenül”, ugyebár, alaposan kiéheztették előbb a népet.

Be is gurult. És már építette is a barikádokat, ácsolta is a vesztőhe-lyeket. A nép! Az a bizonyos jámbor háztartásbeli, de amelynek egy-szeriben ott a család, a hideg tűzhely, az üres asztal, meg a kilátástalan-ság, és a korgó gyomor.

Ilyen egyszerű az alapképlet.

Vagy, hogy egy másik példára gondoljak, ott volt Idi Amin is, a féltörült, vérengző diktátor. Az ő esetében is szinte ugyanez történt. Elviselhetetlen volt, amit művelt a saját népével, de senki sem mert mukkanni, mert mukkanásért azonnali kivégzés járt.

És végül mégis voltak, akik rettenetesen rettegve ugyan, de hang-talanul és nagyon titokban elszabotálták a közéletelmézést. Ott voltak a teli élelmiszerraktárak, csak éppen nem nyíltak meg azok. Roppant nagy merészség kellett ehhez, de ha elegendő gyűlölet halmozódik föl a népben, mindig akad igazán eltökélt ember, aki tesz is a zsarnokság ellen egyet-mást.

Mi lett ennek a következménye?

Olyan nagy népi forradalom, hogy iskolnia kellett Idi Aminnak, akinek egyetlen pillantására is hullottak fejek, akár értelmetlenül és ok nélkül is.

Igen, a háztartásbeli hasa!

Csodákra teszi képessé a „háztartásbelit” ez az egyszerű, de alapvető szerv.

Nem hiszem, hogy robbant volna ki a világon valaha is forradalom vagy népi lázadás anélkül, hogy előbb a felbujtás, végül pedig a has ne játszott volna a gyutacs szerepét.

Mi mindenre képes még egy elgyötört, kivérzett nép?

Tűrésre, és forradalomra csupán?

Másra is.

Építésre is.

Rendteremtésre is.

Ennek a népnek itt a vonaton, meg egyáltalán, a mai nép többségének (a mai ötven-hatvanéves takonypócokig bezárólag) fogalma sincs a háború utáni időkről. Én magam tizenéves voltam akkor, és jól emlékszem a teljesen lerongyolódott magyarra, az elpusztított iparra, vasutakra, a romokban álló országra, amelyben alig volt ruha, gyógyszer, élelmiszer és még egy sor abszolút szükséges dolog, ami a normális étellel együttjárna. És csodák csodájára, nem a pártszólamok következtében, hanem a lerongyolódott és éhes nép ösztönös nekibuzdulásából történt meg az, amit később újjáépítésnek neveztek a kommunista szólamok és brosrák. Az éhes és lepusztult nép ösztönös élni akarása állt a mögött a hihetetlen produktum mögött, hogy néhány év alatt visszaépült az ország ipara és kereskedelme, sőt mindemellett a horrorilis teljesítmény mellett a nép megteremtette, ami nélkül nem tud létezni: ruhát a rongyok helyett, élelmiszert olcsón, munkát mindenkinek, ingyenes orvosi ellátást, bölcsődék hálózatát, jó közbiztonságot, alacsony lakbért, jóformán ingyenes gyógyszert, és mindenestül, egy élhető életet. Néhány év alatt teremtette meg ezt magának a nép a semmiből, külföldi kölcsön-járom nélkül, és amellet, hogy ráadásul kemény „jóvátételt” kellett folyósíta-

nunk közben a „felszabadítónknak”, a dicsőséges Szovjetuniónak. Elképesztő teljesítmény volt ez!

És mindezt nem pártok, nem szólamok, nem eszmei indoklások, hanem a „háztartásbeli” nép valósította meg.

Mert élni akart.

Emlékszem, abban az aránylag jelentősebb tanulmányomban azt írtam, hogy a nemzet szinte élőlényként is felfogható. Néhányan nagyot is néztek, amikor olvasták. Aztán idézgetni kezdték.

Tehát, élőlény, amennyiben memóriája van, öfenntartási ösztöne, fajfenntartási ösztöne, és még egy sor más ösztönszerű tulajdonsága, ami mind-mind élőlényre emlékeztet. Nos, az úgynevezett újjáépítés éveiben a végsőkéig lepusztított népnek (a valóban istenadta nép öngyógyítási, öfenntartási ösztönének) volt köszönhető, hogy mindez hihetetlen gyorsasággal és valóban a semmiből teremtdött meg.

Ilyen tud lenni a nép, ha egészséges ösztönei nyilvánulnak meg. És íme, a „has”, a háztartásbeli létszükséglete ismét könnyen fölfedezhető ebben az esetben is.

A bolsik persze siettek kisajátítani az újjáépítés sikereit, noha a nép öfenntartó ösztöne nélkül elmehettek volna a fenébe a szólamokkal és propagandájukkal együtt.

Amúgy, tudjuk, hogy ha nehéz, de viszonylag békés időket él a nép, jóformán minden rosszba bele tud törődni, ha morogva is. Meghúzza a nadrágszíját, és inaktív marad.

Mi mindenre lehet rábíni?

Vagy mi mindent lehet egy nép természete, érdeke és léte ellen elkövetni?

Valóban elképesztően sok mindent. Szinte bármit.

Ott volt például a vallás. Őskeresztény nép vagyunk, tehát ami a lelkieket illeti, a világon semmi lelki szükségünk nem volt magyarul sem tudó hittérítőkre, latin betűkre, latin szövegű liturgiákra, és hasonlókra, ám lassan mégis beadta a derekát a nép, részben mert akkora és olyan volt a nyomás, részben pedig, mert ilyen vallás vagy amolyan... Nem mindegy?!

Veszélyeztette a betevőjét az új módú liturgia, a számára érthetetlen nyelven való zsolozsmázás?

Nem.

Tehát beadta a derekát, már azért is, mert mint tudjuk, az eszmei dolgok szellemi érdeklődésén általában jóval túl esnek.

És elkezdett zsolozsmázni.

Szinte végtelen tűrőképessége van a népnek.

És ha már szépeket mondunk a népről, arról a nagyon fontos dologról is illik tudni, hogy háborút sem provokált, vagy kezdett maga a nép soha, sehol. Mindig ideológiák terjesztése, hatalmi szférák bővítése volt a háborúk igazi oka. A népek szerepe mindig az volt csupán, hogy felső parancsoknak engedelmeskedjenek, menjenek, ha behívót kaptak, és fegyelmezetten meneteljenek a harctérre, áldozzák fel az életüket is a nagyokosok hatalmi harcában. Meg hogy túléljék a szőnyegbombázásokat. Lapozzunk csak bele a történelem nagykönyvébe. Vallási, ideológiai, gazdasági hegemonia, titkos, világuralmi háttérhatalmak viszálya... Kizárólag ezeket az okokat találjuk minden háború kitörésére, nem pedig népi gerjedelmeket. (Ami manapság egyáltalán nem jelenti azt, hogy utólag ne nevezzenek népeket kollektív bűnösnek. Istenem, mutassa már meg nekem valaki azt az alakot, aki föltalálta ezt a fogalmat. És mondják meg nekem, hogy hol lakik az a szemétláda!)

Mi mindenre lehet még rávenni a népet, ami nem okvetlenül vezet forradalomhoz?

Istenem, jóformán akármire, csak ne nagyon legyen éhes, ne legyen fegyver a kezében, és ne nagyon hergeljék fel jól komponált ideológiákkal. Arra a képtelen dologra is rávehető például, amitől még ma sem szabadultunk meg, hogy halász-vadász-madarász-gyűjtögető, finnugor (abszurd és régen megdőlt) eredetet tanítson magának már kitudja mióta. Akár hihető ez, akár nem, az elképesztő igazság mégis az, hogy ma is ott van a finnugor tanszék, ma is ezt a baromságot tanítatjuk magunknak és ifjú generációnknak „Tudományos” Akadémiánk áldásával!

Befolyásolja a mindennapi megélhetést ez a körülmény?

Természetesen nem.

Eszmei dologról van itt szó?

Igen.

Akkor tehát érthető, Ugyanis tudjuk, hogy az eszmei dolgok mindig aránylag hidegen hagyják a népet. Marad tehát a tanszék, amit a magam részéről azonnal a törvény erejével tiltanék be, mert nemzet-tudat-mérgezés, amit művel.

Mit lehet még elkövetni a nép ellen?

Ki lehet iktatni ősi Alkotmányát, illegitim kormányt lehet fölé szervezni, el lehet kótyavetyélni az iparát, mezőgazdaságát, ingatlanjait, mindenit, és végül szőröstül-bőröstül el lehet adni talpa alól az anyaföldet is, feje fölül pedig a Hazát, ami, mint olyan, evidens módon, szuverén kellene legyen. Ráadásul idegen földbirtokosokat, idegen háziurakat lehet a nyakára hozni. És persze genetikusan is meg lehet keverni a népet, hogy végleg elveszítse jellegét és lelkét. Magyarán, mindent és bármit el lehet követni ellene. Egy bizonyos fokig! A has és a háztartás veszélyeztetettségének fokáig, amint ezt már tudjuk.

Azért jogos a has szükségleteinek ismételt felemlítése a forradalmakkal kapcsolatban, mert még a mi 56-os forradalmunk esetében is szerepet játszott, csak éppen egészen másképpen. Ugyanis egyáltalán nem volt éhes akkor a nép. Sőt nagyon is jól táplált volt. Sokan ma is őszinte könnyekkel sírják vissza a háromhatvanas kenyeret és a kétforintos kolbászt. A mi forradalmunk tehát nem éhezéssel kezdődött, hanem az önmegvalósítás ösztöne szabadult el: a nép meg akart szabadulni a ruszki megszállás alól, és önálló életet akart magának. Egész idő alatt ott lappangott ez az igény nálunk is, mint minden megszállás alatt tartott népben. A mi esetünkben tehát egy jóllakott nép csinált forradalmat, de én tárgyilagosabb vagyok ennél. Inkább úgy mondanám, hogy egy jóllakott népet cseleztek bele egy fegyveres, véres forradalomba, hogy biztosítsák („népi demokráciánk” politikusai, akikkel zsúfoltan megtelt volna a világ legnagyobb zsinagógája is) a további megszállást, hatalmuk biztosítására. Mondjon akárki akármit,

nem csak engedélyezett, hanem kitervelt forradalom volt ez, az ellenzéki intellektuelek ágálásának megengedésétől kezdve a fegyverraktárak tessék-lássék megnyitásáig, és az ugyancsak tervezett megtorlásig.

Hol jön a képhe a nép „hasa”?

Ott, hogy miközben zajlott a forradalom (és gyönyörű volt és tiszta), ennie is kellett az anyagi tartalékok nélküli, fizetéstől fizetésig élő népnek. Akár tudják a mai fiatalok, akár nem, fizetésnapon mindenki bemehetett, és fölvehette az akkor esedékes fizetését. Aztán visszament lőni. Különben az Isten sem lett volna képes tízmillió éhes embert leállítani, akinek ráadásul fegyver van a kezében.

Ilyen forradalomra sem volt még példa. És ilyen cselesen eltervezettre sem.

És ha már a fegyvereknél tartunk, Istenem, csak puskája és géppisztolya és molotovkoktéjlja volt a népnek, kivéve néhány kis páncéltörő ágyút, amit a Corvin köziek legendás sikerrel alkalmaztak. A fegyverraktárakból viszont „véletlenül” egyetlen páncélöklő sem került a néphez, hiszen a harcocsival érkező ellenség ellen az túl hatásos lett volna egy eltervezett forradalomban. Milyen érdekes, hogy pont azok a raktárak nem nyíltak meg! És milyen érdekes, hogy most meg eladtuk jóformán zéróra redukált hadseregünk páncélöklő-készletét, mert már nem voltak korszerűek(?), és majd újakat veszünk... (Hiszi a pizsi...)

Istenem, milyen csodálatos forradalom volt ez így is, és ugyanakkor milyen kontrollált forradalom!

Politikai aljasságért nem kell ennek a kornak a szomszédba mennie. És politikusainknak sem.

És ki vesztett megint?

A nép. Egy szervezett és cseles „elit” aljassága következtében. Amikor a nép ténylegesen a kezébe akarta venni a hatalmat, rögtön nyilvánvalóvá vált, hogy kuss a „dolgozó népnek”, az „élsapatnak”. Akkori „elitünk” (Istenem, még a nevüket is undorral ejteném ki, azt a magyarosítottat) tudta ugyanis, hogy megmentőik minden formális „behívás” nélkül is már a határon álltak készenlétben: a félelmetes túlerőben lévő szovjet tankok.

Tudni illik azt is, hogy ez az idegen lelkű „elit” agytröszt nagyon is törvényszerűen csoportosult fölénk. A világ manipulálói ugyanis okosan, és nem ok nélkül találták föl a társadalompiramisok fejre állítását már régen. Tudták, hogy inogni fog az ilyen piramis, omladozni kezd majd, mert a fölkerült széles réteg, a háztartásbeliek rétege eleve alkalmatlan a vezetésre, és ez lesz a nagyszerű alkalom arra, hogy tömegesen szívárogtanak majd a felső rétegbe olyanok, akiknek lélekben soha semmi közük nem volt ahhoz, amit az őstelevény, a nép képvisel. Gondoljuk csak Rákosira, Gerőre, Péter Gáborra, Farkas Mihályra, Révaira, Aczéltra és... Meddig soroljam az úgynevezett munkás-paraszt hatalom egykori „haladó értelmiségieit”? Vagy a mostaniakat?

És működik ez a már beszivárgásnak sem nevezhető, világméretű jelenség, amire pont az olyannyira propagált demokráciák adják meg a legkönnyebb szabad utat. Feje tetejére állítjuk a piramisokat, és amint az omladozni kezd, beszivárgunk a felső rétegbe „erősítésnek”, majd sokasodunk ott, majd pedig mi dirigálunk.

Ez a ravasz képlet, ez a foratókönyv lényege.

Ronda ez a világ!

Figyeli az ember az eszement politikai és katonai abszurdumokat a mai világban, és nem lát egyetlen jelt sem, másutt sem, ami nemeségről, erényről és igazságról tanúskodna. Háborúk kezdődnek csontja velejéig hazug indokokkal, népek bombázódnak cafatokká, nemzetek vannak feldarabolva, vagy valósággal internálótáborban tartva, vagy éppen „csak” kamatrabszolgaságban, és voltaképpen minden elképzelhető és elképzelhetetlen aljasság szabad utat kap a mi mai kis világunkban. Néha az az ember érzése, hogy az emberiség nagy családjában is lehetséges az, ami a legjobb családban is előfordulhat, mármint az, hogy születik egyvalaki, aki valamilyen génficam következtében egészen egyszerűen bűnözővé válik, és aki előbb-utóbb dominálni kezd a családban, majd tönkreteszi azt. Meglehet, hogy a világ népeinek nagy családjában is létrejöhetett egy rossz mutáció, amely életfelfogásában, magatartásában és gondolkodásában szervileg jellemtelen, megbízhatatlan, csáló, tolvaj és parazita, és ráadásul, dominálni akar és tud.

Nem elképzelhetetlen, hogy van ilyen is, és nincs az a naivan szives befogadás vagy kirekesztés, vagy átnevelni akaró jó szándék, ami érne egy fabatkát is, ahogy a bűnözőnek született egyénen sem segít sem elzárás, sem terápia, sem beöntés, hiszen, a genetikusan rosszból a bűdös életben nem lesz Ember.

Nézzük a „népek hazája nagyvilág” eseményeinek abnormális sorát, és valóban, mintha egy bűnöző agy ambícióit látnánk hatni, megvalósulni és dominálni.

Legjobb ebbe nem belemélyedni, mert csak dührohamot kap az ember és a kardjához kap!...

Jó, hogy csak így, magamban füstölögve mondom el a véleményemet, mert divatossá vált mostanában az úgynevezett kódolt szövegek ellen való berzenkedés is, ámbár, mindent föl lehet fogni, mint kódolt valamit, ha nagyon üldözési mániásak vagyunk. Bárki állíthatja például, hogy körösztyanyám térgyecalácsában is ott van kódoltan a köszvény. Akár ott van az, akár nem...

Mi, amúgy, ha már a fajoknál vagy fajtáknál tartunk, mi magunk igazán érdekesekek vagyunk, mint fajta. Nagyon meglepőnek találtam, és főleg nagy „téridegenségünk” tudatában találtam elképesztőnek, hogy mennyire evidens módomban jön belőlünk magyarokból a más népek kinevetése. Nem sovíniszta lebecsülése (abban más népek sokkal, de sokkal jobbak), hanem szimplán: kinevetése. Annak idején, disszidálásomkor, ott, az olasz menekülttáborban tűnt föl először, hogy voltaképpen minden más nációt egyből kinevetünk és lefitymálunk valamiért a világ legtermészetesebb módján. Volt is ott mindenféle népből éppen elég. Míg a lengyelekkel, meg a bolgárokkal automatikusan és gyönyörűen kijöttünk, a németeket például becsültük a tisztaságukért és precizitásukért, de elég smucig és bizalmatlan alakoknak tartottuk őket, és el is intéztük őket egy legyintéssel, meg egy kiröhögéssel. Hogy őszinte legyek, ma sem tudom megérteni, akárhogyan is erőltetem, hogy-hogy az öregistenben jön ki a németből egy olyan produktum, mint a Mercedes, ami technikai bravúr és egyben gyönyörű is, mintha egy költői lélek álmodta volna meg a vonalait. Nem értem.

Mert eddig akárhány némettel is hozott össze a sors, mindet szűklátókörűnek, kicsinyesnek, zsugorinak, darabosnak, pökhendinek és olyannak találtam, akiből teljesen hiányzik a szárnyalásra képes lélek mindörökre. Mert végzetesen hiányzik belőlük! Nietzsche szerint is, pedig ő igazán közelről ismerte őket. Az igazán nagy német elmék, zeneszerzők, írók és filozófusok is sokkal jobban hatottak Európa más népeinek zeneszerzőire, íróira és filozófusaira, mint magára a német-ség masszájára, amely konokul és hajlíthatatlanul megmaradt fafejűnek. Nem hiszem, hogy jól érezném magamat Németországban, ha ott kellene élnék, mert nem tartalom az ordnung és a tisztaság, hanem keret csupán. Kellék. De mi az ördögnek a kerete az önük?! Nem értem az egészet.

A jugókat meg, főleg azokat, akik birkahúson nőttek fel, a magyar fiúk is szimplán primitívnek és bűdösnek tartották, mert három lépés távolságból is kellemetlenül más volt a szaguk, a többiekből meg csendesen párologott az a fajta bántó gőg, ami a primitív emberből érződik, ha egyszer visszavonhatatlanul lett Délvidék, Bánát és Újvidék birtokosa. Képtelenek bennünket egyenrangúnak tekinteni, vagy pláne különbnek. Mindaddig persze, amíg át nem jönnek hozzánk enni, vagy szét nem néznek Budapesten egy kicsit. Olyankor talán összegubancolódik a fejükben egy pillanatra a megtapasztalt „különbségünk” azzal a lekicsinylő maszlaggal, amit az iskolában tanultak rólunk. Egyébként minden szomszédunk hajmeresztően lekicsinylő dolgokat tanul és tanít rólunk anélkül, hogy „elitünk” közül ezen egyetlen egy is fölháborodna.

A tótok ugyanígy gőgösek velünk szemben, csak sokkal direktbek. Volt, amelyik egyenesen hülyének tartotta a magyart, sőt egy az arcunkba is vágta ezt, nyilvánvalóan azért, mert valóban nem lehet az a nép egészen normális, amely egy maroknyi szlovák néppel szemben el tudta veszteni az országgyűlési várost: „Bratiszlavát”, meg a Göttingennél is elsőbb egyetemi várost: „Kosicát”, és az egész mai „szlovák” délvidéket, csak úgy, vér nélkül, holmi békeszerződés alapján.

Érdekes egyébként, hogy a tősgyökeres kassai Márai is cseheknek titulálja a tótokat a Kassai Őrjárat című finom könyvében, ahogy a köznép is egyszerűen németnek nevezi az osztrákot, és csehnek drótostótékat is. Az egyszerűség kedvéért. Mert hát lényegében, nem egyaránt „mások”? És ha mások, nem teljesen mindegy az egész?

Az albánokkal mindig verekedtünk a táborban. A románokat pedig a fiúk egyszerűen nem tudták emberszámba venni, pedig igazán láthatták, hogy egyáltalán nem szőrös a talpuk...

Egy kelet-szerbiai fiúnak az volt a véleménye, minthogy sokáig élt köztük, hogy a románnak minden körülmények között lopnia kell, mintegy lelki szükségből. Ezt se nekem mondták. És nem én mondtam. Ezért, ha olyan helyzetbe kerül, hogy végképp nincs, amit ellophatna, (például a Szahara kellős közepén állva egyedül), földre dobja rissz-rossz kalapját, és alamuszin, jobbra-balra körbesunyítva úgy veszi fel azt, mintha lopná, mert zsigeri szükség nekik a jogosulatlan „megszerzés” –mondta a szerb fiú, és mindenki percekig hahotázott. Én meg csak ámultam.

Nem valami szép, ha így vélekedik valaki a szomszédairól, de hiszen, így láttam, ilyen gyerekes természetességgel és könnyedséggel áradt a „mások” kinevetése a srácokból, a legműveltebbtől a legegyszerűbb lélekig, pedig nyilvánvalóan senki se nevelte őket ilyen gondolkodásra és ilyen „viszonyulásra”, azaz nem Mária Terézia „oszd meg és uralkodj” típusú ármánykodásának eredménye, hogy gyűlölet éljen bennünk a szomszédainkkal szemben, ahogy talán még ma is szeretnék ezt belénk magyarázni. Volt valami Terézia ravaszkodásaiban is, csakhogy éppen nem gyűlölet él bennünk, hanem a világ legtermészetesebb módján mosolyogtuk le mindig a „másokat”, mert mi, úgy látszik, ilyenek vagyunk. A mosoly népe. A „lemosoly” népe. Tehát nemcsak hogy nem igazi gyűlölet él bennünk a „másságot” illetően, hanem történelmünk folyamán többször is hívtuk azokat a bizonyos másokat, és jöttek is csöstül, jobb életet találni nálunk. A lemosolyogni valókban tehát mindent láttunk, csak veszélyt és ellenfelet nem, hiszen érzésünk szerint mi mindig lényegileg voltunk különbek náluk.

Érzéseink szerint.

Azt hiszem, ez a kulcsszó.

Mondanám, hogy nem tudom, honnan vettük ezt a felsőbbrendűségi érzést, de sejtem. Öreg, roppant öreg, vagy szebben és finomabban fogalmazva: ősi nép vagyunk, és talán nemzet voltunk évezredeknek a génemlékezete tudja bennünk valahol mélyen, hogy igazán kik vagyunk; azoknak az évezredeknek az emlékezete él tovább bennünk, amelyekben megformálódtunk oly sok viszály közepette. A többiben, a felbukkant és körénk nőtt tudomiséen miféle népekben, a tudomiséen miféle eredetükkel, igazán nem sok tapasztalatot, tartalmat, gerincet és respektálni valót találunk, és talán némi joggal nem.

Ott van például a nagy Amerika is a maga kétszázötven milliójával és temérdek gazdagságával. A mi tíz-tizenöt milliónk egy tucat Nobel-díjast adott a világnak. (A „híres” irodalmi Nobel-díjasunkat nyilvánvalóan nem számítom ide, mert szerintem az szégyen-gyalázat volt, van és lesz...) Ugyanezt a népesség–Nobel-díj arányt követve nekik már körülbelül háromszázötven Nobel-díjasuk kellene legyen.

De van-e nekik? Pedig van becslésem szerint vagy negyvenmillió zsidójuk is. Csakhogy az ottaniak nem olyan termékenyítő és korrekt szellemi atmoszférában élnek, mint a magyarországiak éltek annak idején, amikor még klasszikusak voltak a paradigmák, szilárd és világos normája volt az igennek és a nemnek, a jónak és a rossznak, a nemeknek és a nemteleneknek.

Úgy tűnik, mintha a hivatalos és politikailag korrekt értékítélet szerint valóban mindenki és minden nép egyenlő volna, ám az egyenlők között is van nép, amely még inkább egyenlő. Én minőségi népnek nevezném az ilyet a vicc kedvéért, és nem szívesen mondanám meg, hogy melyik alapvetően intelligens népre gondolok közben.

Lehet, hogy a mi magától értetődő különbségi tudatunk egy hihetetlenül ősi történelmi lét öröksége? Nem tudom.

De míg a németnek szerencsére csak egyszer mondta, és egyvalaki, (és teljesen tévesen), hogy különb minden más népnél, mi tudunk

a génemlékezetünkben évezredekéről, amelyekben valóban istenesek, katonaságok, egységesek, és verhetetlenek voltunk.

Innen adódna a fölény tudatalattiból jövő érzete? Ebből a szinte genetikusan is gazdagító múltból?

Genetikus volna ez?

Meglehet.

És szerencsére, az ilyen lélek nem okvetlenül lát gyűlölendőt és el-lenséget más népben, hanem csak ...lemosolyogja...

A bibi csak az, hogy noha mostanáig még nem nyúztak meg ben-nünket elevenen, kicsinek viszont kicsivé ármánykodtak minket mint nemzetet, mint gazdasági és katonai potenciált, és már csupán a lélek és a gének emlékezetében vagyunk még mindig azok, akik mindig is voltunk. (Ámbár, nem tudom, ez az EU-örülethez párosított nemzetki-fosztás nem azonos-e egy nép elevenen való lenyűzésével... Már csak ki kell bennünket tömni.) Ehhez a lelkialkathoz párosul mint funda-mentum vagy talán mint folyomány, az igencsak ősrégi keresztényi gondolkodás, a szimpla emberség és jóság, sőt naivitás. Mert az az igazság, hogy alkatilag vagyunk keresztényebbek más, igazán európa-inak tekintett nemzetnél. Keresztényebbek, sőt a hülyeséig vagyunk keresztények, mert például jóhiszeműen és abban a bizonyos eredendő „verhetetlenségi tudatunkban” mindig minden idegenben olyan jöve-vényt láttunk, akiből majd jó magyar lesz. Az oláhnak például mi java-soltuk, hogy románnak nevezze magát, hogy legyen már szalonképe-sebb a világ előtt, mint amit az a bizonyos vlach eredet engedne meg neki. A vlach, ami görög szó, voltaképpen azt jelenti, hogy közönséges paraszt. Görög, mert etnikailag igencsak görögös nép a „román”. Nézd a viseletüket, vagy hallgasd a népdalaik melódiáját... Aztán iskolákat, meg nyomdát adtunk nekik Erdélyben, hogy ápolják a nyelvüket, azt a pópák és iskoláik által propagált latinos-görögös-szlávós szerkezetű hibrid nyelvet, amitől persze majd nagyon magyarrá is válnak. Sőt, magyar bankok adták a kölcsönt az oláhnak, hogy telepedjék le, állan-dósuljon, gyarapodjék, szaporodjék. Sok helyütt aztán meg is szülte a kis kukoricásában a szaporulatot a dákó-román hölgy, miközben

a nagyon is bölcs(!) pópáik már köpték is a markukat egy majdani Nagy-Románia víziójától mámorosan.

Az embernek az esze áll meg az ilyen fokú keresztényi nemzeti naivságtól, különösen, hogy ez az örültség automatikusan jön belőlünk. A kis szlávokban is a lemosolyogni való, tehát teljesen veszélytelen kis jövevényeket láttuk, a szerbet meg valósággal édesgettük, hogy jöjjön már be tömegesen, hogy népesebbek és erősebbek legyünk. Ugyanígy a Dunántúlt is alaposan elsvábosítottuk stb. stb. Nincs még egy európai nép, amely ennyire hülyén keresztény módra viszonyult volna a szomszédaihoz valaha is. Meg is látszik a határok eltolásánál, hogy melyik nép volt a nem kirekesztő, a közhülye, és melyik az igazán „európai”, vagyis sunyi, kapzsi, önző, és a szó legrosszabb értelmében sovíniszta. Ez a hülyeségig keresztény lelkületű nép kapta meg aztán „hálából” Trianont. Íme, itt csaldott halálosan az őskeresztényi lélek a kerek világban és önmagában is, mert mindenről, amiben alkatánál fogva szentül hitt, kiderült, hogy voltaképpen érvénytelen ebben a korban és „téridegenségben”.

Szemét egy hely a mai Európa, ha jól belegondolunk.

Vagy Amerika.

Vagy talán a mai világ, úgy mindenestül...

Hülyeségünket aztán a lemondás, a szinte már génjeinkbe épült le-targia követi. Hangoskodunk, kínlódunk a jelennel, meg a lehetetlen világgal, meg halálra sebzettségünkkel, miközben igazán már semmi-ben sem tudunk hinni, semmiben sem reménykedünk, csak sodródunk, ameddig sodródunk. Aztán?.. Igen, aztán megszűnünk létezni, mert ami ebből a jelenből következhet, már nem jövő és nem igazán magyar ország. Tűntek már el népek anélkül, hogy bármely más nép szemében gyászkönnny ült volna, mert ilyesmiért egyáltalán nem szokott gyászkönnny ülni „más” népek szemében, csak a Szózat ugyan-csak magyar módra jóhiszemű, nagyszerű költője hitte úgy.

A mi szomorú esetünkben ragyogó röhej fog ülni a szomszédok szemében.

Az egyik ősi fehérember-nemzet, és itt Európa mértani középpontjában, fog majd szétolvadni-szétkeveredni egy nem valami keresztényi és nemes környezetben; azoknak a régi-régi népeknek a hajtása fog megsemmisülni, amely, ha hinni lehet az Arvisuráknak, eredetében a vízözönig visszamenően létezett, és írástudó és derék nép volt. Ősnép. Rengeteg bizonyíték van erre, és nem is magyarok bizonygatják ezt a tényt.

Hinni lehet az Arvisuráknak?

Számár kérdés.

Idehaza bizonyára prüszköl tőle az elbutítottak, meg a genetikusan ficamodottak rémes tömege, meg igyekeznek azt „lesimfölni” jó régi szokás szerint, meg persze, agyonhallgatni az egészset.

Nem érdekes! Én gyönyörűséggel olvastam. És még nagyon sok ezren.

Miért? Lehet talán hinni egy dákó-román eredetben?!

Vagy csak hinni szokás? Akkor is, ha szemenszedett blöff? A zsidó Halévi persze kikotyvasztotta ezt a tudományosan tökéletesen bizonyíthatatlan elméletet a semmiből (ünnepeelt professzor és nagy valami is lett belőle Bukarestben), és persze azonnal le is fordíttatta a handabandát angolra, németre és franciára. Majd rögtön be is ügyeskedték azt a „dákó-románok” a nagy világkönyvtárakba, hogy tudja meg a kerek világ, milyen dicsőek is ők. És elég rendesen sikerült is a légből kapott hazugság, mert a világ nem néz utána dolgoknak(!), a világ mindig hajlamos volt közönyösen inkább elfogadni egy nagyjából nem elfogadhatatlannak látszó valamit, ha az túl komplikált, mert nem szeret a világ házi feladatokkal bajlódni. Így lett belőle nemcsak köztudott, hanem hallgatólagosan, sőt immár majdnem tudományosan is elfogadott tan. Ez viszont nem kötelezhet engem arra, hogy higgyek a handabanda-elméletben, ami elfedi az igazságot, például azt a csekélységet, hogy a világon semmi közük sem a rómaiakhoz, sem pedig a dákokhoz.

Az Arvisurák mások. Döbbenetesen és kivételesen mások, mint akármilyen dákó-román, übermensch, kiválasztott nép, isteni faj stb.

blablabla teória: mert igazak, mert dokumentált múlt! Benne a mi múltunk is. Az viszont ismét csak jellemző, hogy az Arvisurákban dokumentált ősnép, a magyar, soha az életben nem fogja a két elképesztően részletes és felvilágosító, hatalmas kötetet lefordítani semmilyen más nyelvre, mert mi már csak ilyenek voltunk, vagyunk és leszünk, már ameddig egyáltalán leszünk. Meg is keverné a „tudományos” történészek fejét, ha közhírré tennénk ezt, hiszen egyebet sem tanultak az iskolában, mint légből kapott elméleteket.

Megette a fene az egészet.

Mégis átbballagok a bűdös szakaszba arra a bizonyos második cigarettára, mert van még rá idő Szegedig.

Közben arra kell gondoljak, hogy a nemzeti leépülés, vagy a gyökeres és homlokegyenes karakterváltozás mégsem kivételesen magyar jelenség. Ott vannak például az amerikaiak. Mi írástudó nép voltunk, amikor más nemzet még meg sem született, és ma öngyilkos nemzetként silányultunk.

Az amerikai meg minden volt kezdetben, csak konzumer nép nem. Annyira tipikusan puritán nép volt az amerikai a létének első századában, hogy hívság, léhaság, cifrázkodás, bűn és szegény lett volna például a divatozás. Mármost, mielőtt a kufár lélek teljesen uralkodóvá nem vált ott. Kemény munka, vallásosság, szerzés, népes, erős család, és túlélés volt azokban az időkben a mértékadó, és íme, kényelmét kereső, elhízott és buta fogyasztói társadalommá „fejlődtek”. Dolgoztam közöttük éppen eleget, mint gyártástervező üzemmérnök. Nemcsak a néger munkaerő kritikán aluli, hanem a fehérek is minden ambíció nélkül „harcolnak a munka frontján”. A frissen bevándorolt német vagy magyar munkásnak például sohasem kellett mondani, hogy hogyan csináljon meg valamit, elég volt annyi, hogy itt a rajz, ilyen csinálj. És tudta, hogyan kell. A tipikusan amerikai munkás meg jóformán csak automata gépek melletti ácsorgásra jó. Kell neki egy fekete gomb reggel, amit megnyom, hogy elinduljon a gép, és egy piros gomb, amit a műszak végén nyom meg, hogy megállítsa a gépet. Kis túlzással ilyen az amerikai munkaerő. Ami a két gomb között történik, azt nem hogy

nem érti, hanem egyáltalán nem is érdekli... Meg tulajdonképpen, félanalfabéta a nagy hányaduk. Aztán hazamegy az amerikai munkakerő, sörözgetve bámulja a tévét a bele tűzdelt reklámok özönével együtt, de igazi, szívbeli szórakozása a kirakatnézés és főleg a vásárlás. Mindenki vásárol, mint a bolond, mert azzal méri magát, hogy mit tudott megvenni. Aztán úgy három-négy évente garázs-kiárusításon próbál túltenni a sok fölösleges holmin, mert már nem fér, és persze folytatja a vásárolgatást. Belső kényszerből, hiszen kell valamit csinálnia, meg aztán a reklámművészet is valósággal bővösen tökéletes. Sehol soha olyan csábosan gyönyörű fotográfálásra nincs példa a világon, mint az amerikai reklámparban, mert megállíthatatlanul termelődik a bővli, és el kell adni valahogyan. Mosóporreklám sincs a tévében anélkül, hogy szinte verbunkos éneket ne csináltak volna hozzá. Hajtom a kocsit a végtelen autópályákon, vidéken, és minden helyi rádióadó hazafias, western muzsikát közvetít, meg reklámokat. Örülj, táncolj, vigadj, és persze, vásárolj, mint jó amerikai.

Fölösleget importáló, fölösleget gyártó és fölösleget vásárló soft-világ lett ez itt is, mint minden más „fejlett” országban. Az enyhén szólva „módosult” ember abnormális világa ez. Mert hát módosult valamelyest a mi népünk is, hogy ne használjam a silányulás szót már azért sem, mert akármilyenre is vált a népem, mégis belőle vagyok, mégis ez az egyetlen nép a kerek világon, amelyet magaménak mondhatok, és amelyet képtelen vagyok nem szeretni. A paraszti élettől rühelődő és meglógott parasztság világa ez ma már, meg a „munkásosztályé”, annak a munkásosztálynak a világa, amely a „francbament”, ahogy egy remek könyv fejezte ki magát már a címében is. Nem beszélve arról, hogy nem volt és nincs olyan, hogy munkásosztály. Jobbára a paraszti élettől menekülőkből alakult ki a városi munkás, az a tipikus munkás, aki igyekezett minél gyorsabban elveszteni a tájszólás évezredes és gyönyörű dallamát, sőt a földműves eredendő becsületességét és jóra valóságát is elvesztette fokozatosan, mire végül kialakult sokukból a mindenféle bővlira balek és elvtelen proli. Azt hiszem, úgy nagy általánosságban igaz ez, és sajnálatos, hogy igaz, ha

ugyan igaz. A földhöz, a hazához mint olyanhoz való kötődés tehát nem csak a mai parasztnál hibádzik, hanem a „munkásosztálynál” is, mert egy rövid bér munkás lét nem elegendő új gyökerek eresztésére, és ha lett volna is történelmileg elég hosszú idő rá, akkor sem eresztett volna kedvem szerint való gyökereket, mert más a bér munkás-világ, mert a maga természetéből adódóan a munkás világa sohasem volt és sohasem lesz táptalaja a hazához mint nagy eszmei egységhez való kötődésnek. A munkásvilág inkább és csakis a valamit valamiért egyenleteskére redukálódott lélek világa: dolgozgatok, és kapok érte valamit, amiből majd csak megleszek valahogyan... És szűk, és kietlen ez a világ. Ezen a keskeny és zárt körön belül él, cselekszik és Is-tenem, voksol(!) a kor produktuma, az úgynevezett munkás, vagy a bérből élő nép úgy nagy általánosságban.

Összességében tehát egy jóformán nemzeti és eszmei kötődés nélküli néppel van dolgunk itt is, nemcsak másutt, amelynek csupán egyetlen ambíciója van: a napról napra való megélés. Tisztességes módon való megélés, vagy az a bizonyos tisztesség már nem is mindig számít olyan nagyon.

Szomorú dolog erre gondolni, ha ugyan igaz, hogy így állunk.

Tisztesség?

Azt hiszem, igen felületes voltam, amikor még azt hittem, hogy a közvagyon szó nélküli dézsmálását, a mindennapi kis és nagy tolvajkodást, mint hallgatólagosan jóváhagyandó tevékenységet a bolsevik rendszer teremtette meg. Találkoztam sok orosz emigránssal Amerikában. Mind jól iskolázott, lopós, és spicli. Ilyenné nevelték őket az idők az őshazájukban. De nagy általánosságban az az igazság, hogy az ember különös ránevelés nélkül is mindent jobban el tud viselni, mint a végleges egyenlőséget, főleg ha esélytelenségben egyenlő mindenki mással. Emberi alapvonás ugyanis, hogy mindenki több vagy jobb, de mindenképpen különb akar lenni, mint amire a formátlan tömegbeli tagság determinálja. És ha nincs módja a mássá vagy többé válásra, a többnek mutatkozás is megteszi, és „megszerzi” magának az ember a rangot jelentő holmit.

Emlékszem, már öreg író barátom, Szeberényi Lehel is írt, és nem most, hanem a hatvanas években(!) arról, hogy mindenki, aki házat épített az utcájában, Leányfalun, voltaképpen tolvaj volt. Az is volt írásának a címe, hogy Tolvajok utcája. És nem az illető szomszédok jellemét kifogásolta igazán, hanem azt, hogy a szép és békés gulyás-kommunizmus úgynevezett munkás-paraszt hatalma idején egyszerűen elképzelhetetlen volt, hogy valaki házat építsen, ha nem lop, hiszen a „kiszámítható” életviszonyok között, vagyis ahol mindenki fizetés-től fizetésig élt, valóban teljesen lehetetlen volt nálunk, hogy bárki is építeni tudott volna. Hacsak!... Hacsak nem lopta az anyagot egy állami építkezésnél főnökölő valakivel összejátszva, és nem feketefuvar szállította le, és nem maszekoló építész vagy saját maga gányolta össze azt. És büszke volt rá.

És irigyelték! Abban a sokak által nagyon visszavágyott kiszámítható életben valóban tökéletes lehetetlenség volt becsületesen valamire vinni „ügyesség” nélkül. Meg is tanulta a nép az „ügyeskedést” rendesen!

Ez volt a bolsi éra „kiszámítható” keresztmetszete az átlagember szintjén, és természetes, hogy megvolt ennek is a maga országosan „néplelek-alakító” mellékhatása is, noha szerintem, a lényeg mégis a földműves- és polgári társadalom prolivá bomlásában keresendő nálunk is. Nem beszélve arról, hogy a polgárosodással rengeteg nemzetidegen keveredett a polgárság közé, ami aztán a folyamatot alaposan el is torzította, majd meghatározta további irányát. Ami meg a kiszámíthatóságot illeti... Istenem, ma nyilvánvalóan semmi sem látszik itt kiszámíthatónak, sem a jövedelem, sem a munkahely stabilitása, sem a jövő, sőt a jelen sem az. Meg aztán, nem is nagyon számítgat itt ma senki.

Az a tagbaszakadt kubikus is, Birta András, akihez barátom elvitt egy gyors látogatásra, kastélyt épített egypár évvel ezelőtt, méghozzá ötven szobásat, kacsalábon forgót, kastélykerttel, halastóval, gyümölcsössel, és a telek lábában ott parkol a privát repülője, a kétfedelű orosz gép. Néha Afrikába megy vadászni. Megáll az ember esze! És mindezt néhány év alatt hozta össze, és a kutya se szól egy szót sem

az illető elképesztően gyorsan jött milliárdosságáról, mert... mert aki ilyet produkál és ilyen gyorsan, az biztosan nem úgy kubikolta rá össze a pénzt, hanem beltagja annak a szférának, amelyet legjobb nem piszkálni kérdésekkel, mert voltaképpen nem egy személlyel állna szemben, hanem magával a szférával, amin belül úgy röpködnek egymás között a milliók, sőt a milliárdok, mint kocsmai kártyahaverok között a százások. Úgy, csak egy kicsit magasabban és maffiásabban.

Biztosan érzékelik az itthoniak is, hogy nemcsak kétféle irodalom van nálunk, hanem kétféle gazdaság is, persze, sajnos nemcsak nálunk van ez így, hanem maga a teljes világgazdaság is magán hordja a jelét a „másik” fajta gazdaság tevékenységének és hallatlan befolyásának. Civilizációnk tehát nemcsak kulturálisan van lebomlóban, hanem életünk ma már elképzelhetetlen volna a világgazdaság fekete ágának a jelenléte nélkül. A drogüzlet csak szélsőség ebben a fajta gazdaságban. Szélsőség, de nem igazán megszüntetni akart „iparág”. Vadászat ugyan a rendőrség a kisfiúkra, de ahogy a washingtoni rendőrfőkapitány esetében is történt, amint göngyölödtek a drogkereskedelem számai, végül mindig valamelyik congressman felé mutattak a félreérthetetlen szálak. És ilyenkor mindig kapott egy telefonhívást. Idejében. Valahonnan, fentről. Amiért végül le is mondott a főkapitányságáról, mert így nem lehet dolgozni. És mégis, a drogkereskedelem a „másik” gazdaságnak csupán a látványos hajtása. Megkaparja az ember a hirtelen rettentő jól menő multicegek vagy kormánytagok dolgainak a felszínét, és már a második rétegnél szaglani kezd valami, ami a szenny és a pénzmosószer szagára emlékeztet.

Nem azért voltam tíz évig újságíró, mert nem volt, vagy ki ne fejlődött volna bennem egy elég csalhatatlan készség a látszatok mögötti valóság érzékelésére. Ennek a masztodon méretű milliárdos kubikusknak a dolgaiban is ott szaglik a feketegazdaság magyar változatának tipikus szelete. Műveltségét illetően: kubikus. Anyagi állapotát illetően: milliárdos. Politikai megbízhatóságát illetően: tökéletes modellje lett volna az ötvenes-hatvanas években egy ganajléből startolt, meggyőződéses kommunista megyei párttitkárnak, akiben sziklává

szilárdult az egyetlen műveltség: a brosrák adta műveltség. Elnéztem magamnak ezt a ritka emberpéldányt, és ámultam, hogy Istenem, milyen kristálytisztán valósult meg benne a tökéletes párthűség biológiai csodája. Erre az emberre a Párt akár a teljes vagyonát is rábízhatta volna bármikor. És egy kis részét biztosan rá is bízta, és fialtatni is fogja az ilyen a pártvagyon rábízott részét, mert egyéni kapzsiságánál is erősebb benne a sziklaszilárd párthűség. Meg talán fél is, hiszen ez a faj az örökös szemmeltartottság politikai klímájában fejlődött ki.

Változik a világ, módosulnak gazdaságok, emberek, társadalmak, társadalmi szerkezetek... Nálunk talán csak egy valami nem változott: az úgynevezett Hálózat. Ilyen átvilágítás, olyan átvilágítás... Az ember listákkal találkozik az újságokban, meg az Interneten, ismeretlen nevek tűnnek föl a listán, és meglepő módon, általam közletről és nagyon is ismert nevek is... És az élet megy tovább a figyelők és jelentők töretlen aktivitása közepette, akik persze maguk is megfigyelés alatt tevékenykednek. Mindenütt ott vannak, és hatnak. Kormánypártban, ellenzékben, a Százak tanácsában, a rádióban, tévében, a szerkesztőségekben, a kiadóknál is... Mindegyütt. Mint régen.

Fene egy vircsaft ez itt!... Van arisztokráciánk ma is. Kettő is. Az egyik a tolvaj arisztokrácia, amiből kialakult a másik, a hazaáruló arisztokrácia. És egyiküknek sincs lélekben a leghalványabb köze sem magyarsághoz, csak a Hálózathoz van közük, de ahhoz aztán igazán.

Érdekes országgá váltunk, a rézangyalát!

Kérdeztem a bunkó-kubikus Birta Andrást, amint körbevitt a vadászterméből kiindulva a kastély bemutatására, ahol márvánnyal burkolt jóformán a mennyezet is, hogy miért épített ekkorát, hiszen nem kell az embernek ötven szoba. Mosolygott: „Eladásra van” –mondta.

„Eladásra? Ki tudja ezt megvenni ma?

„Ne búsulj” – mondta. – „Lesz az EU-ban, aki majd kinyitja a bukszát!”

És még hozzátette, hogy hamarosan megkezdzi egy másiknak az építését is. Az ennél is nagyobb lesz.

Nesze neked pártvagyon-fialtatás, nemzeti vagyon-kótyavetyélés, kastély- és hazaárulás!

Ennyit Birta Andrásról, meg még annyit, hogy nem akármilyen név ez. A Birta névvel nemcsak az Árpád bevonulása utáni időkben találkozhattunk, hanem előfordul nálunk, mint avar vezéri családnév már Kr. e. 900-ban is. Lehet, hogy volna, aki kételkedne, ha mondanám, de az az érzésem, hogy márkás nevek nemcsak évszázadokon, de évezredekken keresztül is becsben fennmaradnak. Térképünkre nézünk, és százával találunk helységneveket, folyó-, patak- és hegyneveket, amelyeket igenis sok esetben évezredekken keresztül megtartottunk, mint emlékeztetést a régi időkre.

Sámánok, vezérek, katonai méltóságok, nagyasszonyok stb. nevei, vagy egyenesen réges régen elhagyott, kedves városaink nevei... Így természetes ez. Amerika is tele van angliai város-és folyónevekkel, mert a telepések egészen otthon akarták magukat érezni az új helyen... És íme, a leghazafiatlanabb alakban ugyan, de tovább él a Birta név is, a lapáttényerű, kardforgatásra termett, közönséges hazaárulóvá „fejlődött” mai „avar vezérben”.

Változnak a dolgok, változnak az emberek... Csak a Hálózathoz való hűség nem változik. Pénz kapnak, fialtatásra. És fialtatják is. Mikkor szemmel tartják őket.

Én is figyelem az ilyeneket, csöndben.

Kik kapják ma az ilyen-olyan „támogatást”?

Sokukra igen könnyű rátalálni.

Igen, nézd meg a Ki kicsoda című gyűjteményt, és megtalálod őket. A megbízhatóakat. A régieket. Akik nem mentek el. Hanem me-
nök lettek.

A magam részéről, én nem menő lettem itt, hanem elmenő. És sok hozzám hasonló van, aki elment, és akivel ma nem sűrűbben, hanem talán többen is lennénk idehaza.

Emlékszem, amikor erről az úgynevezett privatizációról először olvastam a lapokban, mint kilátásba helyezett alapvető gazdasági változtatásról, döbbenettel és balsejtelemmel kaptam fel a fejemet, mert

ilyen lehetőséget és fordulatot még ajánlani is sunyi gazemberség egy országban, amelyben évtizedekig egytől egyig mindenki csak kis fizetésből élt, vagyis nem volt a tízmillió magyar közt egyetlen egy sem, aki bemehetett volna az OTP-be, hogy felvegye a maga megtakarított pénzét, és megvásárolja rajta, mondjuk, a diósgyőri vasgyárat vagy a MAHART-ot, vagy a Magyar Nemzetet, vagy akármit, amit ez a lehetőség kínált. Persze, csodák csodájára, azonnal munkába is lódult a KISZ-vagyon, a szakszervezeti vagyon és a pártvagyon, „mintha” az egész privatizációs lehetőség éppen erre találódott volna föl. Amire meg nem futotta ezekből a vagyonokból, az külföldi személyekkel vagy szervezetekkel együttműködve...

Fene egy ország az, ahol így át lehet verni a népet! Nem mintha az ilyen államvezetési szemétség csakis magyar szabadalom lenne. Montenegro államháztartását is a cigarettacsempészség tartotta fenn sokáig, sőt talán még ma is, Milosevics idejében a nagy Belgrád Bank pénze is nyomtalanul úgy eltűnt egy pillanat alatt, mint a pinta, a másik pillanatban viszont külföldi vállalatokat vásárolt fel egy bizonyos jugoszláv privát személy... Ma negyvenkét országban működik annak a „privát” személynek az üzlethálózata... És akkor még nem érintetem az ukrán vagy az orosz gazdaságot...

Szembetűnő és kétségbeejtő a kétféle gazdaság kint, a nagyvilágban is, ameddig a szem el mer látni... És alig tehet ellene bárki bármit is, mert egészen egyszerűen, ilyenné vált közben a világ, ezzé mállott a fehér ember civilizációja a maga teljes lebomlásának előrehaladott periódusában. A többi, az erre következő idők pedig!... Istenem, aki Európának tartotta magát, vagy régi és nemes értelemben vett európaiságát bizonyította minden szellemi tevékenységével, és elég öreg már, bizony, talán nem is nagyon bánja, hogy a továbbiakat már koránál fogva sem lesz sok alkalma látni és átélni, mert szörnyű látvány lesz a sajátos, homogén és jóhiszemű népek szimpla melóssá és kuncsafttá degradálása, az évszázadok során érlelődött nemzeti kultúrák álkultúrával való teljes behelyettesítése, az ugyancsak évezredek folyamán letisztult és megszilárdult erkölcsi és morális értékrend nevetségessé semmi-

sülése, valamint az egyetlen érték, a pénz és az ár mindenhatósága. Nem beszélve a rossz emberi mutáció mindenhatóságáról.

Miért gondolom, hogy mindez be fog következni?

Azért, mert halálra van ítélve az a civilizáció, amely nem jobb és műveltebb embereket akar nevelni, de az is, amelyben csupán ügyletek, seft és manipulációk útján állnak össze a nagy-nagy vagyonok, nem pedig jobb munkából, és jobb produktumok létrehozásából. A multivigécek eszméletlenül gazdaggá válhatnak a mai közgazdasági szerkezetben azzal, hogy „ügyesen” seftelnek, de egy civilizáció nem attól épül-szépül, hogy az egyik szélhámos körtől a másikhoz síbolódik át a pénz, és oda-vissza... És egyebet sem látunk, mint éppen ennek a fajta szakadatlan „átcsoportosulásnak” a folyamatát Amerikában, Európában, és mindenütt a kerek világon.

Nem még egy nyugtató cigarettát érne meg ez az elkeseredés itt, e kényes-fényes bűdös szakaszban, hanem egy dupla konyakot, már-mint ha nem volnék tökéletesen antialkoholista.

Mert keserűen érinti az embert a világrothadás rémisztő ténye, különösen amikor nem csupán nagy általánosságban, és nem csak a lapok és az Internet közleményeiből teljesedik ki a nagy kép: egy haladkló, oszló világ szomorú látványa, hanem már testközelben is, barátok és ismerősök viselt dolgaiban is a fertőzöttséget, a rothadásban való konformitást észleli az ember. Nos, ez már az igazi vég, a teljes és tökéletes kisszerű halál félreérthetetlen közelét sejteti.

Mit érezzen az ember, ha nem végtelen szomorúságot, azt látván, hogy az egyetlen nép, amellyel azonosíthatja magát, az én népem is részben túl van immár egy jellemcserén, nem az már, ami volt, vagy aminek lennie kellene, vagy főleg: ami lehetett volna, hanem teljesen „kész van”.

Mert kész van.

Biztos vagyok benne, hogy az itthoniak nem így érzik, de az erdőt a fától kevésbé lehet látni, mint távolabbról.

A minden sejtemmel szeretett országomat látogatom tehát, amelynek a népét immár nem szövi át számottevő vagy elegendő nemzeti

összetartó erő, a mai felső régió, az „elit” régiója pedig maga a gyalázat. Borzalmas tény ez! Túlságosan keverték lennénk? Túlságosan sokoldalú és folyamatos volt a nemzettudat rombolása? Akár hisszük, akár nem, ez az egyetlen ilyen ország a világon. Az enyém! Vagy én változtam volna meg ennyire az idők folyamán? Vagy pedig az itthoniak közül többen, mint gondoltam volna? El kellene ezen meditálgatni egy kicsit, mielőtt téves következtetésekre jutna az ember, de az az igazság, hogy akárhogyan is nézem a dolgokat, én más érzelmekkel fűződöm ehhez a néphez, amely sajnos nem látszik kötődni lélekben eléggé a sok dicsőséggel és még több szomorú tanulsággal teli múlt-hoz, és nem kötődik egy nemzeti jövő álmához sem, mert így vagy úgy, de éppen az sorvadt el benne, amit pontosabb szó híján nemzeti-nek neveznénk. Mert amint észleltem, ennek a népnek a zöme immár csak próbál megélni.. Túlélni... Ott volt a bős-nagymarosi tüntetés is!... Istenem, az ügy roppant arányaihoz képest csupán egy siralmas kis tüntető csoport verődött össze ott a parton, és ami még siralmasabb, a csoport többsége Amerikában vagy más nyugati országban élő magyarokból tevődött össze, nem pedig hazaiakból. Kuncogtak is szomszédék a túlsó parton.

Mond ez egyet-mást az embernek, és keserűséggel tölti el, amit mond...

Lehet, hogy magasra teszem a mércét, de nem tartom embernek azt a magyart, akiből a magyar hiányzik.

Nem tartom magyarnak azt, aki vállat von az ország végkiárúsítása láttán, vagy beletörődik abba, hogy csupán kisebbségben ágálóvá redukálták. Rendben van, hogy nincs golyószóró, de kapa meg kasza azért mégis csak van itt-ott, fogason függve, rozsdamarta, ámbár dolgokat másként kell rendezni!

Borzasztó ez a példátlan nemzeti csüggedtség.

Nyugodtan felteheti az ember a nem túl filozofikus, de annál szónokibb kérdést: nevezhetünk-e nemzetnek egy népet, amely legalább nyolcvan százalékában nem egy húron pendül, nem azon a húron, aminek a hangja a történelem folyamán tisztult le és ivódott mindenkinek

a lelkébe? A szerbek nagyon jók ebben. A horvátok is, a svédek is. A zsidók meg fenomenálisak és világbajnokok ebben a tekintetben. Nálunk meg a nép fele elmegy, és szavaz a bolsikra! Nem áll meg ettől az ész? Nemzeti egységet csak negyvennyolcban, meg Trianon után képeztünk, aztán a világháború utáni ország-újjaépítés idején, majd pedig ötvenhatban szólalt meg egységesen ez a hang a lelkekben. De akkor csodát is művelt. Lehet, hogy valami roppant nagy detonáció kell nekünk ahhoz, hogy fölébredjünk, mint nemzet? Mert az utóbbi csöndes években csak zavarossá vált ez a belső hang, és ma, íme, ebben a hamis, EU-s hangzavarban leginkább valami tétova csönd lengi át ezt a gyönyörű határt, mintha azt érezné a nemzet lelke, hogy vége a játssz-mának, vége a történelmének, megette a fene az egészet. Ez a nép már könnyebben hagyja magát becsapni, mint mások, sorsdöntő népszavazásokra se mindig megy el, csak bambán vár valamire, bármire, ha egyáltalán vár még, mintha immár szinte mindegy lenne, hogy mi jön.

Borzasztó erre gondolni. És remélem, hogy csak rosszul látom, amit látok.

A hegy-és vízrajzi térképre tekintünk, vagy műholdról készült képekre, és látjuk a hatalmas geográfiai horpadást a Kárpátok ölelésében: hazánk területét, de látjuk-e, észleljük-e, mármint az itthoniak, a horpadt lelkeket is, amelyek itt vegetálnak, ezen a megmaradt helyen?

Megváltozottnak tűnik nekem ez a nép, másoknak tűnnek már az emberek.

Úgy érzem, olyan ez a nép, mint amelyiknek immár véglegesen elsekélyesedett a nemzeti színeket képviselő intellektuális rétege, vagy csak alaposan ki van túrva a helyéről, és behelyettesítődött egy „elittel”... Köszönöm szépen! Ami azt illeti, a második világháború után sokan szét is széledtek a nagyvilágban, ötvenhatban meg tömegesen emigrált a java (nemcsak a kalandvagyók), mármint azok, akik túléltek az ötvenes éveket, a szinte mindennapos akasztások idejét, az Andrásy út 60-at, meg Recsket, Márianosztrát, Kistarcsát és sok más, hasonló műintézetet, amelyeknek egytől egyig az volt a rendeltetése, hogy pusztítsa a magyart, és éppen a nép legjobbrait, hiszen

eleve képtelenek lettek volna azok beilleszkedni egy bolsevik nemzeti torzulmányba, amíg élnek.

Volt azonban egy nagyon értékes jelenség, és éppen Rákosi idejében, amiről alig szól a fáma, noha történelmi jelentőségűvé nőhetne volna ki magát. Rajkra gondolok ismét, és mostanában egyre gyakrabban, mert ő volt az eszmei atyja annak az egyébként nagyon fontos koncepciónak, hogy teremtdjék meg egy új értelmiségi réteg (a feje tetejére állított piramis felső rétegéhez), amely a népből jött, és mint olyan, okvetlenül hű lesz a néphez. Erről még csak hallottak a maiak, mármint a népi kollégiumokról, a szakérettségikről és hasonlókról, ámbár a legtöbb ember fejében csak annyi maradt meg Rajkról, hogy felakasztatta Rákosi egy kirakatper alapján. Ez természetesen igaz is, mint ahogy az is igaz, hogy Rajk rádióban hallható, „egyesben közvetített” bírósági tárgyalása voltaképpen hamisítvány volt: színészek által és előre gyártott szövegek alapján kreált hangfelvétellel csapták be a nyilvánosságot. Színész alakította a „vádлот”, színész a „vádлот”. A vádló olyanokat kérdezett, a vádlott pedig olyan beismerő válaszokat adott, hogy a kötél általi halál mindenki számára érthető volt. Csúnya komédia volt az egész. Néhány évvel később az akkor még vadonatúj és gyerekcipőben járó televízióban egy új műsorvezető tűnt fel. Elég népszerű is lett. Én is láttam. Többször is. Majd egyszerre, letűnt a képernyőkről. Kérdeztem is naivan, hogy hová lett az a bizonyos ember, mert már rég nem láttam műsort tőle. Mire azt a választ kaptam valakitől, aki elég jól informált volt, hogy félretették a fiút egy kicsit, mert túlságosan sokan ismertek rá jellegzetes hangjára a Rajk perből. Ő alakította Rajkot. Sőt a szövegeket is ő írta.

Meglehet, hogy „elévülhetetlen szolgálatait” ellenére is, végül kórházatos volt nyílt színen szerepeltetni az illető gazembert.

Ez csak egy kevésbé ismert epizód Rajk életéből és halálra ítéelésének körülményeiről. Nem ártana persze, ha valaki meg tudná találni a tényleges tárgyalás jegyzőkönyvét, ha egyáltalán csináltak ilyet, és megőrizte azt valaki. Jó kis drámát lehetne belőle írni, amiből informálódhatna az ifjúság egy kicsit a bolsi világ politikájának módszerei felől.

Arról meg még kevesebben tudnak, hogy Rajk egy népből jött új értelmiség megteremtésén túl ugyanígy egy népből kiemelt és népéhez minden körülmények között hű főtisztikart nevelt ki.

Még hozzá olyan értelmes parasztlegényeket választott ki erre a célra, akik rátermettségük mellett apátlanok és anyátlanok voltak mind. A pszichológiai meggondolás az volt e mögött a válogatás mögött, hogy az a fiatal, akit a nép emelt ki, taníttatott és tesz tisztá, főtisztá, annak a nép és a hadsereg az apja-anyja, vagyis az ilyen meghalni is kész a hazájáért és népéért.

Nagyon értékes ambíció volt ez is Rajk részéről, de sejthetjük, hogy a Rákosi-féle kompániának mennyire ellenére volt minden, ami népi, nemzeti. Ebben ütközött a két fél! És halálos ütközés volt. Rákosiéknak olyan stílusú honvédelmi miniszter kellett inkább, mint Wolf Izrael, akit Farkas Mihály néven ismertünk meg, és olyan tisztikar, valamint főtisztikar, amelyet Wolf Izrael hozott össze. Miközben – és ez az, amiről alig tud valaki – az apátlan-anyátlan tiszt és főtisztigárda minden egyes tagja „véletlenül”, és így vagy úgy, de a legnagyobb csöndben elhalálozott. Egytől egyig. Senki sem tud erről. És hol is kezdenénk a nyomozást? Keressük föl a szülőket?

Az, amit Rajk akart, kommunista színezetű volt, de tisztán nemzeti jellegű. És idegen lelkű „elitünk” mindent jobban elnézett, mint ezt.

Sokan talán azt hinnék, hogy nincs olyan fura öszvér, mint a kommunista-nemzeti párosság. Pedig van, vagyis inkább: volt. A lengyel elsősorban lengyel volt, és csak másodsorban volt kommunista. Ugyanez igaz a szlovákra, a csehre, a románra, a jugoszlávra is. Ezek elsősorban voltak nemzetiek, nacionalisták, vagy ahogy éppen nevezni akarjuk őket, és csak a divatnak megfelelően viselték a kommunista mezt. Többet is értek el ezzel, mint mi, akiknek az alig összeállt nemzeti érzelmű új vezetőrétegét egy új „elit” söpörte félre és semmisítette meg.

Kezdem megérteni már, hogy ezekben az időkben Tito voltaképpen miért lett hirtelen „láncos kutya”, azaz az „imperialisták láncos kutyája”, ahogy az újságjainkban és minden DISZ-, KISZ-, párt- és

szakszervezeti taggyűlésen nevezték. (Fizettünk is Titónak a neve meghurcolásáért kemény „ebadót”, ahogy a nép nevezte azt).

Két megbocsáthatatlan dolgot merészelt Tito elkövetni. Az egyik az volt, hogy nála nemzeti érzelmű kommunisták tartották kézben az államvezetést, a másik pedig az, hogy hátat fordítottak a dicsőséges Szovjetuniónak. A kettő persze egymásból következik. És nálunk is gyönyörűen meg lehetett volna oldani ezt, és így. Rajk éppen ezt a vonalat képviselte: a nemzeti színű vonalat. Persze, nálunk mások érezték magukat jogosultnak a hatalomra, míg jugóéknál, Tito alatt, Mojse Piade kivételével nem volt más a hatalom szférájában, mint egy nemzeti érzelmű kemény mag. Roppant heterogén volt Jugoszlávia, de ezt is megoldották valahogyan. Viszont nem voltak soha „befogadók” tömeges nem-szlávoknak, tehát nem is történhetett ott más, mint ami nemzeti érdeküknek megfelelt.

Nézzük meg őket ma, és nézzünk szét a magunk háza táján egy kicsit. Ordító a különbség, ha összevetjük, hogy hol privatizálódott szét és adódik el az ország, önáluk vagy minálunk. Bizony, a hülyeséig keresztény magatartás, a befogadósdi alaposan megtette nálunk a hatását akkoriban, és a ma is megtette a maga végzetes hatását.

Vad gondolatnak tetszhet egyeseknek, de szerintem nálunk nem Nagy Imrének, hanem Rajknak kellett volna szobrot állítani már régen, és nem azért, mert ő is a bolsik áldozata lett, mint több ezer magyar, hanem a magyar politikusnak, aki a legkövetkezetesebb moszkovita időkben is merészelt nemzeti érdekekben gondolkodni a végéig, a mártíromságig.

A Rajk féle vonal eliminálásával egy születőben lévő új intelligenciának és egy igazán néphadsereg jellegű honvédelemnek fellegzett be.

Történelmi alak volt Rajk, és vele egy sokkal, de sokkal magyarabb Magyarország lehetősége szalasztódott el.

Ma sem ejt Rajkról egy szót sem senki, sőt ma is ott tartunk, hogy kezd önvészélyessé válni, ha valaki egyáltalán nemzetben, magyarban gondolkodik. Beszélgettem erről Kálmánnal, a főszerkesztővel. Igaz,

ma a nemzeti vonal képviseléséért nem akasztás jár, de jár érte cenzúra, kirekesztés, gumilövedék és vipera.

Azt mondta ő is, hogy a mai negyvenöt fölötti úgynevezett értelmiségnek jóformán mindegyik tagja vagy sáros valamilyen módon múltbeli viselt dolgai miatt, és lapul, vagy hazudik, vagy eleve nem miközülünk való értelmiségi. Vagyis, keveseket leszámítva, egy félős, sőt zömében gerinctelen szellemi réteggel van dolgunk itt, amely szívében vagy eleve nem magyar, vagy egyszerűen nem mer magyar lenni a szó könyörtelenül hazafi értelmében. Meg is látszik ez a törvénykezésünkön, az államapparátus összetételén és annak szörnyű húzásain. Figyelem az itteni írók munkáit is, és jóformán mindegyiknél továbbra is érzik, hogy valami régi időkből ismert szorongással írnak, mintha még mindig ott éreznék válluk fölé hajolva a Rendszer figyelő szemét. Hihetetlen, de még mindig, és annyi év után is erős önkontrollal írnak, egy talán mindörökre lelkükbe itatódott öncenzúrával. Mert ha más bajuk nem is lenne a nyílt és egyenes szókimondásból, a címkézés, a megbélyegzés és a holtbiztosan bekövetkező szakmai elgáncsolás volna a következmény. De el lehetne-e gáncsolni egyszerre az összes magyar íróat?! Mai íróink szellemi mogyoróinak ez az állandó puha (képzelt, vagy inkább nagyon is valós) kézbentartása épp annyira megsemmisítőleg hat a választékra és minőségre, mint a valamikori nyílt cenzúra. Nem lehet itt könnyű írónak lenni, annyi bizonyos, mert írni lehet ugyan, de ki adja ki? Azok?! És ki terjeszti a könyvet? Azok?! És persze, kinek van ma pénze könyvre!... Érthető tehát, hogy igen kevés igazán hatalmas és időtálló mű születik így, hiszen az állandó politikailag helyességhez való igazodás belső vagy külső kényszere nem igazi része az írói magatartásnak vagy az irodalomnak, mint olyannak.

Kik képviselik ma a szelektálás és címkézés rémét?

Jellemző a „képviselőre” az elvtársnő, vagy szimplán csak téglá, akivel évekkal ezelőtt volt döbbenetes telefonkalandom. Sohasem felejt el ilyesmit az ember. Amikor fölhívtam a Fórumot, hogy megkapták-e a kéziratot, amit átfaxoltam, azt mondta a hölgy, aki fölvette a telefont, hogy:

„Természetesen, Balogh elvtárs”.

Eltárs?!

Igen, egy tipikus, véletlen, freudi elszólással elvtársoztak le engem K.r.u. 1999-ben, méghozzá a Magyar Fórum szerkesztőségében!

Egy pillanatra kínos, fagyott csend is lett a telefonban.

De egy egyébként jobbközepesnek számító és elég nagy kiadónál is a tipikus téglába ütköztem.

Másfél évig gatyáztak egy könyvem kéziratával, mire végre megkaptam a szerződést. Ámbár pár hét múlva mégis bocsánatot kért a kiadó ügyvezetője (ugyanis most már nem ő, hanem egy kettős állampolgárságú úr ott a tulajdonos), mondván, hogy kissé elhamarkodott volt a szerződés megadása, mert mégsem adhatja a kiadó a nevét ehhez a műhöz. (Csak tudnám, miért nem! Nem tudok már magyarul? Vagy mi?)

Mi volt ennek a háttere?

Vagy inkább: ki volt a háttérben?

Nem volt nehéz megsejtenem, hogy egyetlen személy a háttérhatalom ott: az az egyetlen valaki, aki ért a számítógéphez, tehát minden kézirat az ő kezén megy keresztül, mert ő „gépeli be” az anyagokat. A furcsaság teteje, hogy ez a valaki csupán a kiadó könyvelője(!), és valószínűleg annyit ért az irodalomhoz, amennyit én a könyveléshez. Érdekes, hogy valami furcsa véletlen folytán itt is nőszemély volt az illető, egy „téglaipari” dolgozó nő. Ő a kettős állampolgárságú tulajdonos bizalmasa, az ő kezén megy keresztül a pénz, és ami igazán fontos, nyilván az irodalmi-politikai helyesség kiértékelése is rá van bízva. Nesze nekem! Néha másfél évig tart, és háromszori átírásba kerül, míg sikerül megfűrnia egy szerzőt és művét, meg a szerződést, de végül csak megfűrt a szívós alak. Mert hiszen az a dolga. A kis „könyvelőnek”...

Nincs cenzúra Magyarországon. Ugyan kérem! Már hogy volna egy sajtószabadságos országban cenzúra! Csak úgynevezett köteles példányok vannak. Egyet a megjelent könyvből, egyből az állambiztonsági szerveknek kell megküldjön a kiadó, mert hiszen annyira veszedelemes tud lenni egy irodalmi mű, hogy csuda. Még az állam biz-

tonságát is halálos veszélybe tudja sodorni. Azok aztán vagy megadják a hallgatólagos jóváhagyást, vagy alattomos címkézés lesz a vége. Vagy pedig már csírájában, a kiadónál fojtja el a művet egy „könyvelő”, egy téglalipari szürke eminenciás személtáda.

Nincsenek kérem szépen rendszerváltozások csodák. Nagyjából ugyanazok ma is a megmondók, akik régen a nyilvánvaló cenzúrát képviselték, vagy akik egyszerűen csak képtelenek magyarul érezni, mert a bolsi világ „értékei” és tilalmai között nőttek fel, mindamellett, hogy sokuk a genetikailag rossz emberi mutációk közül való, sőt nem egy közülük III/II-es volt (van és lesz, hiszen a hálózat nem szűnt meg), vagy III/III-as, ami az én szememben egyre megy, hiszen a spicli az spicli, az nem magyar lelkű ember, az nem magyar, a kettes vagy hármas spicli tehát csupán ugyanannak a patkánycsapatnak egyik vagy másik brigádja.

Nagyon szomorú, sőt reménytelen látvány a magyarul is beszélő országrombolók vezette ország ebben a tekintetben is, mert sajnos, van abban valami, hogy tiszta beszéd, tiszta szív, hit és hazafiság nélkül tökéletesen elképzelhetetlen, hogy felemelkedjék egy nép.

Lehet, hogy igaza van annak az angolnak, amikor azt mondja, hogy az ember nem csupán egyén, sőt nem is csupán társas lény, hanem mindenekfölött nemzeti lény, ha furcsának és újnak is hangzik ez a kitétel.

Úgy gondolta, hogy nemzeti lény, mert felnövekedése közben nem is válhatott mássá, hazája érzelmi, kulturális, nyelvi és gondolkodásbeli atmoszférájában, mint amit ez a specifikus atmoszféra sugallt egész idő alatt. Vagyis, ha Kukutyinban születél és nőttél fel, nemcsak kukutyini nyelven beszélsz, hanem kukutyini módra és ritmusban érzel, szeretsz, gondolkozol és harcolsz. Hacsak!... Hacsak nem volt tilos, véka alatt tartott, meghamisított és állandóan lesimfölt minden hazafias gondolat és megnyilvánulás abban a bizonyos kukutyini atmoszférában a kisiskolás tankönyvektől kezdve az egyén felnövekedésének teljes időtartama alatt. Mint nálunk, az osztrák sógorság idején, Horthy előtt és Horthy után egyfolytában. Meg utána. Nem hi-

szem, hogy van még egy európai nép, amelynek a lelkét annyira és annyiféleképpen torzították volna, amelyből a sajátosat, a nemzetit oly szakszerűen és szívósan nevelték volna ki, mint a magyar. Elég rendszeresen sikerült is a lélekátformálás.

Lehet, hogy igaza van az angolnak, de akkor nem lehet embernek nevezni azt a valakit, akiből majdnem tökéletesen hiányzik a nemzeti érzés, és a mai magyarok többségét, a csupán orráig és a fazék kari-májáig látó meglehetősen leprolisított népet sem lehet igazán népnek nevezni, hanem csak népségnek.

Szerencse, hogy nem hangosan gondolkodom itt, mert nem tenném magamat valami népszerűvé ilyen véleményekkel, hiszen nincs fájóbb, mint amikor az ember fejére olvassák az igazságot...

Ha igaza van annak az angolnak, ijesztően reménytelen eset vagyunk.

Ami azonban az embert mint „nemzeti lényt” illeti, mégsem tudom elfogadni kizárólagos mércének. Az embert az teszi emberré, hogy nemzeti lény is. És még egy sor más is egyben. A magam módján egyszer úgy fogalmaztam, hogy voltaképpen egy sorozat tagja vagy éppen összege vagyunk: én, a családom, a szomszédságom, a barátaim, a kerülemem, a városom, a hazám, a nagyvilág. Ez volna nem csak a teljes értékű egyén végső meghatározása, hanem a tökéletes belső privát lelki harmónia fundamentuma is. Mármost ha az illető egyén harmóniában áll ezzel az összes fokozattal.

Van, aki már az első fokozatnál hibázik.

Krisztina például sokáig foglalkoztatta a gondolataimat, amikor ott, az új állásomban mellém került, mint műszaki rajzoló. Lehet, hogy normális dolog ez nálam, lehet, hogy nem, de az az igazság, hogy nem tudtam soha fehérrépre nézni másként, mint férfi módra. Nem azt jelenti ez, hogy minden szoknyát viselő lényre egyből mint potenciális szexuális partnerre tekinténék, de még egy kalácsképzű aranyos öregasszonyban is rögtön a sajátos szépséget veszem észre, a szép arcbőrt, vagy az okos és szép szemet, a lebilincselő nőies gyengédséget, és szeretettel nyugtázom. A fiatalabb után meg, mint az iránytű, mindig au-

tomatikusan fordultam, ha csak egy futó pillantásnyira is, hogy elégedetten hagyjam jóvá popsija gömbölyödésének fokát, ámbár általában csak annyi igazi szexuális érdeklődés volt ezekben az automatikus pillantásokban, amennyi menet közben egy szép virág megpillantásában van. Azt hiszem, a legtöbb férfi így van ezzel. De ez a Krisztina csuda valaki volt, ugyanis hiába volt nyurga és szőke, és voltaképpen szép, a kerek világon soha a legcsekélyebb kaduri érdeklődést sem ébresztette fel sem másban, sem bennem. Furcsa és ritka dolog, ha egy szép nő egyáltalán nem kelt rezonanciát, mert hiszen mégis csak nő volt ez az istenadta, csakhogy hiányzott belőle valahogyan valami nagyon nagyon lényeges. Hetekig eltartott, míg végre-végre leesett az a bizonyos tantusz, és rádöbbsentem, hogy ez a nő voltaképpen olyan lesbikus, hogy párját ritkítja. Mert valóban az volt.

Első fokozat: ki vagyok?

Ez a szerencsétlen lélek voltaképpen azt sem tudta igazán, hogy fiú-e vagy lány. Csuda egy ficam az ilyen!

De a második fokozati defekt sem ad épkezláb lelket, mármint ha az illető a saját családjába sem illik bele harmonikusan. A családi fészektől elmenekülő kamasztól a családirító apáig vagy anyáig terjed ezeknek a skálája. Aztán van olyan is, aki az életben nem tudott kijönni a szomszédjaival, örökös perpatvarba keveredés, bírósági ügyek, tyúkperek, leskelődések, feljelentgetések... Ismerjük ezt a kibírhatatlan típust... De a baráti kör teljes hiánya is boldogtalan embert ábrázol. Van ugyanis olyan ember, aki képtelen őszinte és mély barátságra, és minél magányosabb marad, annál keserűbbé válik, és annál képtelenebb lesz rá. A következő fokozat, a kerület és a város, mint tágabb otthon... Ez is a normális dolgokhoz tartozik, mármint az, ha véglegesen otthon érzi magát az ember a városban, és annak megszokott részében, ahol felnőtt. Az örökösen költözködő valaki voltaképpen eredendő talajtalanásban szenved. Feleségem öccse Amerikában például állandóan gyökeret akar eresztetni, csakhogy eddig immár nyolc államban próbálta. Amerikanizálta a nevét, az akcentusát is mindig az illető állambeliekéhez igazítja, a vallási szektákat is úgy

váltogatja, mint a gatyáját, üzletekbe kezd mindenütt, sőt kidolgozza a lelkét is, és mégis, mindenütt belebukik. Nem irigylem az illetőt. Aztán persze van, aki „nem fér bele” a saját hazájába. Egy kicsit magamról is beszélek, de mentségemre szolgál, hogy a bolsi időkben sokan elhagyták Magyarországot, külső vagy belső okok miatt. A disszidálók, mint kategória, amint láttam, a közönséges csavargótól az intellektuelekig terjed, a sima antiszociálistól a túlérzékeny alkatig. Az utóbbi egyebet sem keres ahhoz, hogy önmagára találjon, mint zavartalan helyet bárhol a világban, ahol végre élheti a maga egyszerű, de szabad életét. Ha van vigasz erre a ficamra, én azzal nyugtatom magamat, hogy én így vagyok teljes és harmonikus: emigrációban. Én vagyok a fura bizonyíték arra, hogy van, akinek okvetlenül szüksége van egy semleges területre, egyfajta fizikailag is létező távolságra ahhoz, hogy tágabb perspektívában legyen képes látni a világot, és benne a szülőhazáját is. Azt hiszem, igazibb ez a perspektíva. Példának sok külföldön élő, kiváló író fel lehetne hozni. Vagy magát Márait is, aki ha maradt volna, nemcsak lehetetlenné vált volna Aczél Györgyék mocskos hada által, hanem alkatánál és felnövekedésénél fogva továbbra is képtelen lett volna itthon többre, mint ami addiglan volt mindvégig: a polgárság kissé sznob írója. És íme, az a katarzis, amin minden emigrált gondolkodó átvergődik, lekoptatott róla egy csomó sallangot, és letisztította arra, amire, mint ember, a sors által hitelesítve volt: nem csupán polgár- és választékos szépíró lett belőle így, hanem egyike lett a legmagyarabb íróóriásainknak. A Naplóját olvasva találkozzunk az igazi Máraival.

Különös hatása tud lenni a távolba szakadtságnak. A sok fonák-ságon és keserven túl letisztítja az embert a maga személyes alapképzetére.

Én magam persze, csupán mint szimpla tényt állapítom meg, hogy akár egy remetének, nekem valahogyan természetes szükség a félrevonulás ahhoz, hogy tisztábban „lássak”. Alkat dolga ez.

Sőt az is lehet, hogy nem normális dolog ez. De abban biztos vagyok, hogy jobb így nekem, mint pályatársakkal testközelben élni

a közelség kétségtelenül gazdagító áldásával, ami viszont elkerülhetetlenül párosul sajnos egy csomó fékező-romboló árnyoldallal is. Hiszen oly ijesztően tele van minden művészi pálya gáncsokkal, versengéssel és intrikákkal, hogy az embernek több mint a fele energiája és belső alkotóereje-nyugalma rámeegy. Az enyém biztosan rámenne.

Más bírja ezt, én nem bírom. Kétségtelenül van, akinek szüksége van a versengésre, de én nem bírom, mert az írás az én felfogásom szerint olyan foglalatosság, ami sokkal közelebb áll a meditációs tevékenységhez, semmint holmi mindennapi piszkoskodásokhoz. A Zen tanai szerint is eleve kizárja a versengés a lélek emelkedett állapotba jutásának legkisebb lehetőségét is. Biztosan így is van ez. Már azt se szerettem igazán, ha például itt-ott egy cikk megírására kértek fel. Mert óhatatlanul alkalmazkodnom kellett így a lap profiljához; írás közben mindvégig észben kellett tartanom egy kicsit a lap jellegét, hangnemet, valamint a főszerkesztő ízlését, és akár ha címlapos, vezető cikknek is sikerült a dolog, az az igazság, hogy feszengetem egy kicsit, amíg írtam. A „remetének” valahogyan sehogyan sem fúlik igazán a fogához megrendelésre lenni látnoknak. Meg aztán, akár normális dolog, akár nem, az az igazság, hogy sohasem tudtam igazán alkalmazkodni mások szempontjaihoz vagy éppen lapok profiljához. Monolitikusnak nevezem az ilyen alkatú embert, akár jó ilyennek lenni, akár nem.

Ami meg a versengést illeti, a pályatársaknak megfelelni vagy náluk különbnek mutatkozni... Istenem, cél lehetne ez?

Sokáig nem értettem azt sem, hogy noha kétségtelenül rendelkezem valamilyen szintű IQ-val, az életben soha sem tudtam maradandóan megtanulni egyetlen kártyajátékot sem. Pedig ennyire azért talán mégsem vagyok buta. Időbe és elég sok morfondírozásba tellett, míg rá nem jöttem véletlenül, hogy zsigerileg idegenkedem a versengés minden formájától, még ha csupán egy kártyajátékban elérendő sikerről is van csak szó, és tulajdonképpen azért, mert a kártyázásban és úgyszólván minden „izgalmas játékban” a lényeg és a cél az, hogy a másik fölé kerekedjék az ember furfanggal vagy erőből. Annak a bizonyos homo sapiensnek, mint olyannak, ez az „ártalmatlan szórakozása”, ez a „játéka”,

noha a dolog karakterét illetően ugyanaz az alapmotívum található a háttérben, ugyanaz a fajta izgalom, amit az őseim ismert meg először: a másik fölé kerekedés izgalmát és örömét, a túlélés, a győzelmes életben maradás célját és örömét, amit fufanggal vagy erőből ért el. Gyönyörűen maradt fenn az emberben ez az alapmotívum, valahol a tudatalatti rétegekben, mélyen és igazán szervesülve. Mosolyognom kell tehát azt látván, hogy valószínűleg nem vagyok ember, ha a dolgok valóban így állnak, mert belőlem tényleg hiányzik ez a fajta törekvés. El tudom képzelni viszont, hogy vinném valamire, ha volna olyan játék is, amiben nem legyűzni kell a társat, hanem valahogyan éppen ellenkezőleg... De hát, a homo sapiens soha az életben nem talált fel ilyen játékot, és nem is fog. És ha mégis feltalálna valaki egy ilyet, az holtbiztosan nem válna olyan népszerűvé, mint például a lényegében tökéletesen lo-vagiatlan, sőt szimplán brutális amerikai futball.

Nem elgondolkodtató ez?

Meglehet, hogy ebben az inkarnációmban egy szellemileg igen földszintes világba születtem bele (ámbár a tényleges világ valószínűleg mindig ilyen volt), és következésképpen vagyok „kint”, a nagyvilágban, mint akárki más: házzal, kerttel, légkondicionálással és mindenféle egyszerű kényelemmel berendezkedett valaki, csakhogy mindebben a dolgok lényege nálam voltaképpen semmi más, mint a félrevonult „remeteség”. Hogy őszinte legyek, semmivel sem vagyok boldogtalanabb vagy boldogabb így, mint lennék amúgy, csak szabadabb vagyok, mert ha jól belegondolok, az egész világ tehet nekem egy szívességet így és ott és itt... Ami hihetetlenül nagy dolog ám kérem szépen! No de ez az én privát esetem... Ami meg a sorozat következő fokozatát illeti, a nagyvilágot? Ez is furcsa dolog, ugyanis két nagyvilág van: a fizikai világ és az elvont világ. Jó az angolban, hogy a „nagy” szóra ott van nekik a „big” szó, a nagyszerű értelemben vett nagyra pedig a „great” vagy a „grand”. A filozófusok például leginkább az utóbbi fajta világgal bíbelődnek, hiszen számukra az elvont a lényeges és igazi világ, ami szót érdemel, és ami tele van csodás összefüggésekkel, titkokkal és renddel.

Nos, ha belegondolok, ezzel a fajta világgal nem sok bajom akadt eddig; szeretem bogozgatni a titkait, és ugyanakkor nem tartom nehéznak vagy éppen különösnek, hogy egyszerre érzem magamat ott-honosan Pest-Budán és a tágabb világ rendjében és rendetlenségében is. Mert hiszen a fizikai világ csupán fizikai tények és távok világa. A külföldön élés számomra valóban csak egy távolabbi lakcím, az összefüggő „great” komplexumon belül.

Nem normális az, aki összekeverné ezt holmi internacionális, világpolgári lelki ficammal, hiszen éppen az ellenkezőjéről van szó.

Úgynevezett „nemzeti lénynek” lenni így is lehet: bárhol lenni, de anélkül lenni bárhol, hogy az eredethez való kötődés akár egy pillanatra is képes lenne megszakadni vagy gyöngülni. Az erdélyi, a felvidéki, a burgerlandi, meg a délvidéki magyar jól ismeri ezt a lelkiállapotot, tehát nem annyira a hazaiak, mint inkább azok ismerik, akik Keleten vagy Nyugaton, vagy Ausztráliában, vagyis a világ bármely pontján élve őrzik lelkükben, a számukra egyetlen létező fundamentumot: az eredetet.

Ismerik?

Úgy találtam, sokan közülük tisztábban és tudatosabban magyarak, mint az anyaországbeliek, akik e nemzeti nagy végkiárusítás látán nemhogy a kardjukhoz nem kapnak, de a fejükhöz sem.

Nemzeti lénynek lenni? Igen, annyit tesz ez, mint teljes embernek lenni. És akármilyen furcsán is hangzik ez, itthon a legnehezebb magyarnak lenni a szó hazafi értelmében, itt, Magyarországon. Sőt, ahogy nézem, nem is nagyon szabad itt magyarnak lenni. És nem csak ez a bibi, hanem az, hogy nem is számít itt a magyar. Valakik őszinte, hazafias lelkesedéssel filmet akartak csinálni a honfoglalásról, és filmvilágunk „elitje” elszőrnyedte a hír hallatára. Azt mondta, hogy „Te jó Isten!” Aztán nem is lett rá elég pénz, hogy úgy meg lehessen csinálni a filmet, ahogyan kellett volna. Hallgatom a rádiót, magyar zene nem szól belőle. Járom a várost és egy kicsit az országot is, és nem látok magyar zászlót. Nem esne jól már a szívnek, ha kitűznénk?

Meg van már engedve, a szentségit neki!... A menórák is meg vannak engedve, és senkit sem zavar. Viszont Árpád zászlói, no meg a turulszobrok rendszeres acsarkodások témája itt, Magyarországon, mert annyira bántja valakik szemét, akik nem akarják megérteni, hogy igenis, ez egy ilyen ország, és akinek nem tetszik, az ne acsarkodjon itt, hanem menjen a schengeni francba.

Nem láttam még ilyen országot!

A NATO-t sem, de az EU-ba való bekuncsorgást sem szavaztuk meg, és mégis ide is, oda is besuvasztottak bennünket – valakik, még-hozzá a lehető legrosszabb feltételeknek is nyalisan és lihegve bólogatva. Sőt ugyanezeknek a fajta valakiknek volt pofájuk elkottyantani a szemérmetlen Terv lényegét is, például a Közép-európai vagy milyen egyetem nagygyűlésén, mintegy a nép képébe nevetve, hogy itt 2 millió „intellektuelle” van szükség, és háttérnek csupán 6 millió magyarra, a többi meg mehet, amerre lát! Ezt a gyarmatosító (sőt kakukkfiókás) tervet sem szavaztuk meg, viszont már meg is ette a fene a korábban példásan működő egészségügyünket, a születési statisztikánkat, a megélhetést, az oktatást és egyáltalán, az egészséget, miközben eladódik az ország szőröstül-bőröstül.

Ki látott még egy ilyen országot!

Itt van a nagy fene demokrácia, mint társadalmi és hatalmi struktúra, de nem az működik (hiszen a köznép csak morgolódik, néha, sőt mind gyakrabban tüntet is, de voltaképpen mindent elbír és tűr), hanem a Nagy Terv működik egy idegen szívvel írott forgatókönyvnek megfelelően: a nemzet anyagi, erkölcsi, törvényes és genetikai megsemmisítése működik.

Ilyen országgá váltunk! Íme, ilyenné tehet az oly annyira eszményinek hirdetett demokrácia egy jóra való népet! Tetszés szerint akár melyiket! A demokrácia, ez a szabados cirkusz, amit háttérterv szerint úgy lehet értelmezni, variálni és manipulálni, ahogy csak akarják – valakik.

Megvetem ezt a jellemtelen hatalmi szerkezetet, mert az ember ép ésszel, és szívében igazságszeretettel, csak megvetni tud egy ilyen alapvetően hamis hatalmi struktúrát. Kétkamarás parlament? Az igen!

A felsőházban magyar érzelműekkel, az alsóházban pedig a demokratikusan választott népképviselőket. Ez volna valami, ami egyenes volna, okos, igazságos és jó. De hát...

Emlékszem, amikor kérdeztem szokásosnál jóval intelligensebb, sőt szebb politológus barátnőmet a demokrácia definíciója felől, azt még jól tudta, hiszen a politológia jóformán másra sem épül, mint a demokrácia tökélyének bizonyítására, de nevetett, amikor a liberalizmus definícióját kértem.

„Senki sem definiálta azt, ahogy kellene” – mondta – „mert vagy hazudozna, vagy világbotrány lenne belőle”.

Jó kis válasz volt ez.

Aztán hamiskásan megjegyezte, hogy a liberalizmus csak demokráciában virul, és privát véleménye szerint a liberalizmus egy vázához hasonlatos. Egy drága, antik vázához, amelynek az oldalába újabban egy csomó korszerűnek mondott lyukat fúrtak, amin persze elfolyik minden, ami értelmet adott volna az edénynek: a nemzeti múlt, a közmorál, a nemzet kohéziója, és minden minden, ami karaktert és egyiséget adott az illető nemzetnek.

„Sőt még virág is van benne,” – mondta – „négyévenként cserélt, újabb és újabb mákvirág”.

Nem buta lány. Nem álltam messze attól, hogy szerelembe essem vele, különösen, mert hogy igen gyönyörű segge is van... És igaza van neki, hiszen a vak is látja, hogy ebben az országban már is minden rossz eszme és tett megengedett és következmények nélküli. És ez csak a kezdet. A többire meg nem hogy nem vagyok kíváncsi, hanem borzadok mindattól, amire ez a tendencia vezet: majd az országunkat automatikusan és elkerülhetetlenül. Tipikus, hogy a nép igazi szándéka nélkül, máskor és többször is beugraszottak bennünket rossz kimenetelű ügyekbe. Csak most valósággal röhögve tesz velünk akármit, a legmegbocsáthatatlanabb húzásokkal a vezető „elit”, amelynek fogalma sincs igazi nemzeti-történelmi érdekeinkről. Ahogy elnézem, valósággal egy Dögölj magyar program megvalósítása folyik, egy szántszándékos nemzeti meg-

semmisítés. Ott van a román, annak bezzeg van annyi magához való esze, hogy csűrje-csavarja a dolgot, miközben nem nagyon akaródzik neki az EU-tagság, és ha belép, fél lábbal mindig kilóg majd belőle, mert önálló nemzetnek lenni ezerszer jobb szerinte (is), mint stréber „tag”-nak lenni egy egyvelegben, amelynek már a történelem tanulsága szerint sincs jövője. Eddig ugyanis minden egy kalap alá erőltetett „nemzetek szövetsége” felbomlott. Nemcsak a Szent Szövetségnek, vagy a Szovjetuniónak, vagy a Monarchiának, vagy Jugoszláviának, vagy Csehszlovákiának nem volt jövője, hanem az Amerikai Egyesült Államoknak sincs jövője, akár el tudjuk ezt ma képzelni, akár nem. Ketté fog válni az is. Északra és Délre. Csak idő kérdése. Nem azért gyűlöli a déli szívből az északit, a jenkit ma is, mert a polgárháborút elvesztette, hanem mert ma éppen úgy más a Dél lelke az északihoz képest, mint annak a bizonyos polgárháborúnak előtte volt. És a más lélek más népet jelent, más néppel összeelegyíthetlent. Akár az olaj és a víz. Az Egyesült Államok csak megvalósította az egységet, vérrel, borzasztó sok vérrel hozta létre, fenn is tartja az egységet, de ma is olaj és víz a Dél és az Észak.

Az elmúlt századok állandóan egyazon hordóba abroncsolva és úgyszólván emulzióban tartották az olajat és vizet, de csak adjunk neki időt!... Szét fognak válni. Részben, mert nem lesz, sőt már ma sincs szükség egyetlen basáskodó világhatalomra sem, tehát előbb-utóbb meg kell szűnjék ez a rémesen nagy egység, másrészt pedig mintha már régen eltervezték volna „valakik”, hogy kettévágják alkalom után az uniót. A jelek félreérthetetlenek. Az Észak-és Dél ellentétét hallgatólagosan, de élesen, sőt majdnem hogy lobbanásra készen tartják már nagyon régóta, akik a világ dolgait intézik, és csak az alkalmas pillanatnak kell elérkeznie, meg egy szál gyufa kell hozzá, és úgy szétrobban, hogy ihajla... Könnyű ma már a legabszurdabbnak látszó történelmi fordulatokat is előidézni.

Ahogy elnézem a dolgokat, még gyerekeink idejében bekövetkezik ez a változás.

Amúgy már az EU létrehozásának lázas igyekezete is árulkodik egy szimpla tényről: Amerika műveletlen és improduktív ma már, tehát létre kell hozni helyette egy igazán masszív, műveltebb és dolgos nagy egységet ahhoz, hogy centruma és alapja legyen a réges régen eltervezett világuralomnak. Mármint a „valakik” világuralmának, azok uralmának, akik soha sincsenek megnevezve, de akik annál valószínűbbak és félelmetesebbek. A dollár máris pocsék és csupán szimbolikus, az euró máris erős, az EU népei pedig máris szorgalmas szolgák.

Fura világ jön ránk. Egy bedöglött Amerika és egy erősen startoló EU, ami végül mégis úgy szétbomlik majd, mint minden más nemzet-konglomerátum, miközben mi majd szépen elsikkadunk.

Pesszimista lennék? Nem tudom. Csak az tudom, hogy nagyon szenvtelenül kezdem figyelni a dolgokat. Az is lehet, hogy belejátszik ebbe nem csak a hosszú életút a maga sok-sok tapasztalatával, hanem talán az öregedés is. Mert nem okvetlenül az az öregedés első igazi jele, hogy a lányok már nem nagyon fordulnak az ember után, vagy hogy harmadszorra-negyedszerre már ritkán megy... hanem amikor már nem lelkesedik az ember jóformán semmiért, csak csücsül az élet hátsó zugában, és csak számot vet a belső és külső dolgokkal, meg rezzenetlen arccal ítélkezik jelenségek, jelen és meglehetősen nyilvánvaló jövő felett.

Lehet, hogy elérkeztem a vénülés partjára, mert hogy őszinte legyek, kitűnően érzem magamat, csak éppen „láttam már az egészet”, ahogy mondani szokás, eszméket feltűnni (amelyekért százezrek haltak kínhalált), mígnem mint szivárgó léggömbök, semmivé váltak, vagy nagy-nagy szerelmeket, amelyek alján nem volt sokkal több, mint hormontevékenység, gyönyörű kisbabákat is láttam, akikből piás segédmunkások lettek, rezsimeket, amelyek széthullottak, vigéceket, akik minden halálosan veszélyes érárt nevetve túléltek, olyan éveket is, amelyekben úgyszólván minden nap akasztottak valakit általában eszmei okokból, művészi izmusokat is láttam, amelyek dúsgazdaggá tettek néhányat, pedig csak szélhámosság volt az egész, egyszerű szeretőkkel is volt dolgom, akik vén csoroszlyák lettek azóta,

vagy rákban már régen meg is haltak, csendes kisfiút is ismertem, aki-ből doktorált és kitűnő kutató kémikus lett, szemtelen zsidó fiút is, aki ugyanaz ma is, mint kiskorában, csak most mint főszerkesztő szemtelenkedik, politikusokat is láttam, akiket rég felakasztottak már, és olyanokat is, akiket már régen fel kellett volna akasztani, királyokat, akiket elűztek vagy kinyírtak, térképeket az atlaszban, amelyeket már ki tudja hányadik módosított kiadásban jelentettek meg, országokat... igen, láttam országot is, amelyik eltűnt. Hans, a jó öreg szudétanémet volt az első teljesen hazavesztett ember, akivel találkoztam az életben, méghozzá azon a negyedik indiai társasutazáson, és aki szimplán csak kijelentette: „Egyszerűen megszűnt a hazám!” Emlékszem, a ráncok összefutottak az arcán, mintha hirtelen száz évet öregedett volna a pillanatban, amikor e szavakat kiejtette. Könnyeit sikerült férfiasan visszatartania, de kevés is a könny egy ilyen és ekkora gyászra. És van ilyen gyász, van ilyen. Európában is van olyan, hogy megszűnik létezni egy ország mint önálló egység, ahogy az is lehetséges volt, hogy szülessék egy Szlovénia, vagy egy muzulmán ország Európában: Bosznia! Minden lehetséges volt és minden lehetséges ma már, mert civilizációnk öreg fékjei megszakadtak, és mindent egyre erősebben áthat egy érthetetlen, folyékony nihilizmus, aminek a lényege és egyetlen hivatása a bomlasztás, egyik szervezett megnyilvánulási formája pedig éppen a liberalizmus. Civilizációnk hanyatlásának jelei ezek, vagyis a mindenütt jelenlévő lyukak a vázában, hogy a jó seggű hölgy különös hasonlatánál maradjunk.

Íme tehát, az ördög vigye el, így csücsülgetek itt, így érkeztem ide ismét, a világnak erre a lelkemet üdítő vidékére, amelyért minden körülmények között élni, halni kell. „Érett korban” érkeztem, hogy azt ne mondjam: kissé megöregedve, és főleg, alaposan megváltozva. Megváltozva, méghozzá, ahogy észlelem, az itthoniakhoz képest talán éppen a javamra változva, hiszen már a nagy perspektív távolságból adódóan is másként érzek és másként ítélek meg dolgokat, és talán „magyarabbul” is érzékelek és ítélek meg itthoni jelenségeket is, mint tenném, ha magam is itt éltem volna le az elmúlt évtizedeket. Azt hi-

szem, valahogyan így talál igazi önmagára az a hátszló is, amely megszökik a rendszer kötelékéből, és mindentől távol, nagyon távol, mint vadló, folytatja keményebb, de igazibb életét.

Megfordul, persze hogy megfordul az ember fejében, hogy mi lenne, ha visszaköltöznék erre a szeretett helyre. Óh, igen, van egy ilyen szónoki kérdés is! De valahányszor felötlik a kérdés, szinte mindig csak mint gondolati játék ötlik fel, és néha a válasz is ott van: a „Nem nagyon hiszem”. Így érzem ezt most is. És nemcsak azért, mert sok év telt el közben, és öregedő fát nem okos dolog már átültetni, sőt visszaültetni sem, akkor se, ha a talaj az ősi, édes anyaföld volna, hanem mert talán „szétfejlődtünk” az idők folyamán. Azt hiszem, én tudatosabban és teljesebben lettem közben magyar, és ez itt és ma már nem volna valami „korszerű”, és nem nagyon férnék bele ebbe az itthoni, kaotikus és szabados világba anélkül, hogy ámokfutóvá ne válnék öt perc alatt. Ámbár, ki tudja...

Igen, a régi, nemes kisebbségben kínlódó, aranyat érő barátaim... Az más! Ők az egyedüliek, akik megérnék a visszatérést.

Ők az én igazi rokonságom, ők az egyetlen kapocs, a színarany kapocs, ami az itteni múlthoz és mához köt engem. És gazdagnak tudom magamat, hogy vannak igazi barátaim. Talán ez a legszebb, amivel az élet megajándékozott: az élethossziglani barátok, akikkel úgyszólván genetikusabb a kapcsolat, mint csekély rokonsággal...

Így tértem vissza tehát egy kis látogatásra, évtizedek múltán, és ilyen országot találtam: egy remek nép országát, amely úgy szét van már lopva, hogy párját ritkítja. Kevés ilyen szörnyű látvány képzelhető el a világban, Európában pedig biztosan nincs még egy ilyen. Az, hogy mindez az én hazámmal történik meg... Nos, talán Trianon borzalma fájhatott a kortársnak annyira, amennyire ez a mostani országtönkretétel fáj nekem. Persze, az ember azonnali reakciója az, hogy valami kiutat, valami megoldást képzeljen el egy látszólag kiút-talanságra és megoldhatatlanságra. És nem könnyű. A tönkretétel immár olyan előrehaladott fokot ért el, hogy kevés lehetséges megoldás kínálkozik rá. Azonnali vagy gyors megoldás pedig aligha.

Persze a forradalom gondolata is felötlik, de hamar el is veti a ember, ugyanis a realitás... Igen, a realitás, ami szerint egészen egyszerűen nem lehet szó forradalomról, akármennyire is vérmérsékletem szerint való lenne az. Az ízlésem szerinti sokkal, de sokkal vacakabb megoldás, a parlamentárisan illedelmes, sőt talán sokak által bölcsnek nevezett ügyeskedés látszik mégis az egyetlen járható útnak. Sajnos. Ugyanis minden, ami parlamentáris, magában hordja a lassúságot, a dolgok tengeri kígyóvá tekergését és hosszát. De hát mégis ez látszik reálisan kivihető útnak. Mindenesetre igen biztató, hogy ahogy elnézem a dolgokat, ma fölényesen nyerne meg egy politikai választást az ellenzék, és minél tovább húzza ez a jelenlegi kormányzörny, annál nagyobb fölényrel nyerne az ellenzék.

Ez a tény vagy legalábbis föltevés mindenesetre ígéretes. Az is lehetségesnek látszik, hogy egy majdnem két évtizedes nemzetzüllesztés után végre igazán rendszert váltson egy nemzet, visszatérne eredeti Alkotmánya szelleméhez, és új törvényeket hozna a Szent Korona szellemében, hogy végleg nyilvánossá és lehetetlenné tenné a „hálózatot”, hogy szigorúan megbüntetné a mai korrupt és pofátlan nemzetrombolókat, hogy visszaállamosítaná iparunk és mezőgazdaságunk stratégiai egységet, hogy igazi néphadsereget állítana föl, igazi rendőrséget stb. stb...

Mindez tulajdonképpen tökéletesen elképzelhető békés, parlamentáris úton is.

Az, ami ez ellen szólna, az a mai fejeselek körömszakadtáig való védekezése és ellenkezése, ugyanis a nagy koncokat és magát a Hatalmat vesztenék el, amihez már nagyon hozzászoktak... Egy másik dolog a továbbra is eszement közmagyar tömeg, amelynek egy része változatlanul a baloldal mellett szavazna, noha korábbi szavazataiért cserébe csak nyomorítást kapott az élet minden vonalán.

De hát nem csak a fizikában, hanem a társadalmi mozgásokban is van olyan, hogy tehetetlenségi erő, amivel számolni kell egy kicsit. Szerencsére ez már nem hozna túl sokat a liberális konyhára. A nemzetközi ballib összefogása ennél sokkal több figyelmet érde-

mel, de egy szavazati többséggel szemben éppen úgy tehetetlenek ok is, ahogy a mai nemzeti tábor is tehetetlenül kénytelen nézni az illegitim kormány pusztításait. Persze ehhez a szavazati többséget meg kell kapja a nemzeti oldal, ami ismét csak nagyon is elképzelhető.

Egy dologra azonban vigyáznék, ha itthon élnék. És az az, hogy ha egyszer nem kisebb dolog, mint egy rendszerváltás a tét, akkor nem ragaszkodnék csökönyösen a kisebb pártok részletkérdéseihez, hanem a legesélyesebbre, a legnagyobb pártra adnám a szavazatomat. Mert ezeket elzavarni csak a legnépesebb pártnak van a legnagyobb esélye.

Nagyon szerelmes vagyok az ellenzékbe vagy annak legnagyobb pártjába?

Egyáltalán nem. Mert az is, és minden más tele van liberális vonásokkal és „húzásokkal”, de a magam részéről világosan látom, hogy a legnagyobb ellenzéki párt győzelme legalábbis remek ugródeszkának tekinthető, első lépésnek, szükségszerű jobbnak, mint a liberálisok vircsaftja. Vagyis kormányt váltatnék vele. De nem a szívemet adnám neki. A szívem ugyanis a minden liberális jelenlét nélküli tiszta nemzeti oldalon dobogna, és tudnám, hogy a nagy ellenzéki párt győzelme könnyen lehetővé tenné, hogy erősödjék, sokasodjék a nemzeti oldal, amely aztán félreteszi majd azt a bizonyos, ma még nagynek és egyetemességnek látszó, de voltaképpen nem tisztán nemzeti színű pártot.

Tudni kell, hogy van egy időfaktor, amivel ugyancsak számolni kell, azaz a nemzeti oldalnak lehetőségre és időre, fizikai időre van szüksége ahhoz, hogy erősebbé váljék minden más hazai politikai erőnél. Voltaképpen magának a nemzettudatnak kell tisztázódnia, erősödnie a népben, és minél tömegesebb mértékben. Természetéből adódóan lassú folyamat ez. Lassú, mert endogén folyamat. Miközben az ország kiárusítása olyan, mint a szélvihar. Ez a két jelenség: a nemzeti szív és a liberális szívtelenség küzdelme van folyamatban most: a más-más sebességű erők versenyfutása.

Hol tart ebben a nemzeti oldal?

Gyorsulóban, erősödőben van, és öröm látni, hogy milyen tömegesen változik meg a mai emberek felfogása szinte hónapról hónapra,

milyen természetes vonzással fordítják arcukat a nemzeti hangok felé mind többen. Gyönyörű jelenség ez. De ahhoz, hogy megfellebbezhetetlen politikai erővé váljon a tisztán nemzeti oldal, idő kell még mindig. És egy mai ellenzéki győzelem nagyon jó időket hozna a nemzeti oldal továbbfejlődésére.

Két lépésben tehát, uraim, két lépésben.

Nem lehet egyetlen politikai választástól mindent megkapni, amikor a liberalizmusnak gyökere és táptalaja van mindenütt és mindenben, mert a dolgok sajnos nem ilyen szimplák.

Két lépésben tehát: előbb a nemzetinek látszó nagy ellenzéki párt, aztán pedig az igazi, ami néhány éven belül döntő tényezővé fog válni.

Mindig volt egy érzésem, hogy nem a mai negyven-hetvenévesek fogják végrehajtani az igazi rendszerváltást, hanem azok, akik ma fiatalok. Mert ez a korosztály nem agyimosott, hanem nagyon is harcra kész, és tudja, mit csinál.

Úgy legyen!

No de, úgy látszik, itt a vége a morfondírozásnak.

A hangosbeszélő itt a bűdös szakaszban is megszólal, méghozzá roppant kellemes hangon jelenti be, hogy Szeged következik. Gyönyörű kis hangocska, mintha egy kis csibész csitri csacsogna... El tudom képzelni, hogy alig tizennyolc éves lehet, szőke, és randevúzik néha egyik-másik iskolatársával... Amolyan huncut kis poronty, amilyeneket nagyon tudtam szeretni, amikor még hajlandók voltak az ilyen csibehúsok nagyon szeretni engem. És neki a magánhangzók is rendben vannak a szavaiban...

Kíváncsian figyelem a tájat ismét, és szinte szorongva várom a várossal való találkozást, de nem sejtődik valami nagyon e kis ország egyik nagyvárosának a közeledte most sem, mint akkor sem, amikor először jöttem ide. Jóformán minden nagyobb várost elővárosok előznek meg, legalábbis egyre szaporodó kisebb-nagyobb települések, mígnem a tényleges városba érünk, Szeged azonban valahogyan ebben is más: mintha az álmodó örök síkság egyszeri és ősi ékszere lenne, vagy e gyönyörű homokvilág természetes virága, majdnem úgy buk-

kan föl, szinte váratlanul. Ez volt a benyomásom akkor, és most is így érzem... Örök város, álmodó és egyszeri. Talán elég jó megközelítés ez, hiszen időtlen idők és történelem szülötte, vagy éppen Isten adta hely ez, sajátos gócpont, mint nagyon kevés más város az országban vagy a világban. Van ilyen ritka város, meg vannak a szokásos, szinte jöttment városok, amelyeket csak a kereskedelem hívott életre, kikötők vagy útkereszteződések vásártere, vagy hasonló körülmények. Ez a város viszont úgy tökéletes, ahogyan van, mintha Isten oda teremtette volna, ahová a legjobban sugárzik a jószág és a szépség. Nem hiszem, hogy van lélekben magyarabb város az országunkban, mint ez, legalábbis így őriztem Szegedet az emlékeim közt. Annyi történelmi fordulat és agymosás után még mindig színmagyar, és nem csupán demográfiailag, hanem lélekben is színmagyar ez a város. Mintha nekünk teremtette volna Isten ezt a várost, és jókedvében teremtette volna. Valószínűleg a helybeliek se nagyon tudják, hogy már az avar időkben is falvak éltek a maguk szelíd életét a Tiszának ezen a szakaszán, meg aztán, hogy a város neve az Attila temetési helyét őrző nagy katonai egység főparancsnokának a nevét őrzi ma is: Szegedét. Igen, Szeged, ez a különösen emberszabású város, ahová nagyon kevés, de felejthetetlen emlék köt. Emlékszem, elég volt nekem, a pestinek, csupán egy látogatás annak idején, és azonnal igen komolyan kezdtem fontolgatni, hogy otthagynom az egész addigi életemet, leköltözöm ide, és meglesek valahogyan... egy megyei lapnál, vagy akárhogyan.

Akkor sem tudtam megmondani, mi lelkesített fel annyira és olyan hirtelen, és ma sem tudom megmagyarázni magamnak azt az ámulást, de a találkozás ezzel a várossal egész egyszerűen levett a lábamról. Mintha a Pest bonyolult világában élt fiatalember egyszeriben egy egészen más, szép és igazi, kerek világba nyitott volna be, és csak bámulna: Istenem, ilyen is van? Hol éltem én eddig? És miért ott?!... Meglepődve állapítottam meg, hogy a pestihez képest más az itteni nép is. Szép. Szembetűnően szép. A lányok is másként szépek. Találgattam is, hogy valóban lehetséges-e az eredeti genetikai vonalnak ennyire tisztán fennmaradnia... Mert fennmaradt.

Nem tudom, ez a különös vonzalom nem valamiféle inkarnációs dolog lenne-e? Kissé vonakodva gondolok erre a lehetőségre, mert ilyesmiben nem szokás hinni, de talán mégis lehetőség ez is. Mert akkor mi más lobbantana bennem lángra itt mit? Ősrégi emlékek akar-nak földerengeni a tudatalatti rétegekből, és üdvözik a jelent ugyan-azon a szívemben valamikorból ismert helyen? Nagyon misztikusnak hangzik ez, és valószínűleg nem sok alapja van az ilyen féle okosko-dásnak, de meglátni és egyből megszeretni valakit vagy valamit min-dig a lélek egyfajta, talán inkarnációs visszaöltődésére is utalhat, mert különben mi volna a magyarázat?

Persze nem költöztem le, mert talán a sors erősebben akarta, hogy sokkal messzebbre költözzem. Mert tudom ma már, hogy va-lószínűleg a sors akarta, hogy „világot lássak”, én, aki sohasem vol-tam valami izgó-mozgó, hemzsegő, költözködő valaki, hanem tipi-kusan helyben járós és helyben lakós. Utazni sem utaztam sokat az országban, vagyis minden vagyok, csak bolyongó lélek nem, aki egyebet sem tesz, mint szedi a sátorfáját. Szégyellem is egy kicsit, hogy annak idején például még olyan „utazásokhoz” is meg kellett kérdezzem, melyik buszt vegyem, és hol kell majd átszállni, amikor, mondjuk, Pestszentlőrincen akadt valami dolgom. És mégis, egyszer azon kaptam magamat, hogy számolgattam, Európának hány és me-lyik országában is jártam már, általában mint turista. Majd meg ugyebár, leléptem, és mielőtt Amerikában kötöttem volna ki, Svédországból kerestem a kenyerem vagy tizenhárom évig, és közben Mexikótól Indiáig és Marokkóig vakációztam sok távoli országban, évente néha többször is, mert szabad voltam, mint a madár, anyagi-lag és máskülönben is.

A sors küldött volna ki a nagyvilágba?

És miért tette volna ezt a sors?

Azért, hogy lássak dolgokat?

Nem tudom. De láttam, és tanulságos volt. És most már, hogy őszinte legyek, mint aki elvégezte a dolgát, aránylag elegendem is van az utazgatásokból, kivéve még ezt a kis szegedi kiruccanást, amit meg

kellett ejtenem külső és belső okok miatt is. Meg talán még egy-két hazaruccanás...

Az „ilyen” Pestet és „olyan” Budát persze szerelmesen szeretni fogom, amíg élek, de Szeged más. Szeged mintha szülővárosom lenne, úgy voltam benne otthonos a legelső rövid látogatás alkalmával is.

Van város, ahol egyből otthon érzi magát az ember, anélkül, hogy volna erre magyarázat. Kíváncsi vagyok, milyen lesz most a viszontlátás, hiszen találkozni egy köznapi valósággal, és összeegyeztetni azt egy szívben régóta dédelgetett emlékképpel mindig kockázatos tud lenni.

Lassítani érzem a vonatot. Gondolatban gyorsan átfutok az „útiterven”, a rövid, de érzelmeiben fontos lista pontjain: látni kell a Bikát, különösen ha már egyáltalán megnyitották. A színházat is látni kell, a Selymősváros főterét is a parkkal és szobraival, na és persze a Tiszát is, ezt a valóban szőke és lányosan szelíd-huncut, de mégis különösen méltóságos folyót. Aztán a szemklinikára is be kell ugorjak szép Ágit és csinos Andreát üdvözölni, meg hogy írjanak fel egy jó szemüveget. Majd nagyokat kell ennem ebben a vendéglőben is, meg amabban is, amelyekben átéltem egyszer az itteni konyha gyönyöreit... Már ma megkezdjük a vendéglőzést, miután beszállásolok a Hírös városi szállodába, ami szerencsére már régen visszaállt eredeti méltóságába. Amint hallottam ugyanis, az ÁVO használta a szép épületet annak idején, de csak egy-két fordulat és idő kellett hozzá, hogy a dolgok visszarendeződjenek. Ez a város, a történelem legszélsőségebb viharai után is, valahogyan mindig visszarendeződik – magyarrá. Különös és áldott hely ez. Igen, és meg kell nézzem a Feshti körképet is, valamint Makovecz pusztaszeri „hajlékparkját” is, hiszen ezeket akkor nyilvánvalóan nem láthattam még...

A vonat most már lassan gördül, mintha csak a sikeres futam utáni tiszteletkörét futná...

A pályaudvar vágánysorai között gurulunk már, és beérünk végre az állomásra. Virág és virág mindenütt. Még a villanyoszlopokon fent is gyönyörű virágkoszorúk... Másutt villanypóznának hívnák, de itt vi-

rágszoknyás kandeláber a nevük. Persze, Szeged!.. Az én Szegedem! Ilyen is csak itt van... meg Pesten próbálták utánozni ezt az Oktogonon.

És íme, ott áll lókötő barátom, ráncolja a homlokát, lesi a vonat ablakait, meg a leszálló utasokat, engem kutat köztük.

Ezer éve nem láttam, de egyből megismerem. Csak mintha megemberesedett volna közben, és mintha kopaszodott volna egy kicsit.

De miért öltözött ünneplőbe? Nem templomba készülünk, először csak egy vendéglőbe ülünk be, hogy hamarjában jól kibeszélgessük magunkat, meg persze, birkagulyás is lesz az asztalon egy pohár borral, mert akár szoktam inni, akár nem, nem ember az, aki a birkagulyához nem vörösborot iszik.

VÉGE

A kiadásért felel Balogh Bertalan
Nyomta és kötötte a debreceni Kinizsi Nyomda
Felelős vezető Bördős János
ISBN szám: 978 963 0650 56 4